

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

SVENSK NOVELLSAMLING. I.

STUDIER EFTER NATUREN

TECKNINGAR FRÅN ITALIEN

AF

AUGUSTA BRAUNERHJELM

STOCKHOLM
A. W. BJÖRCKS FÖRLAG
1883

Pris 2 kronor 25 öre.

142

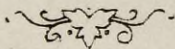

STUDIER EFTER NATUREN

TECKNINGAR FRÅN ITALIEN

AF

AUGUSTA BRAUNERHJELM.

STOCKHOLM
A. W. BJÖRCKS FÖRLAG.

STUDIER I LÄSRENS HÄFT

TEKNIKENS FÖRSTÄLLNING

AV H. H. H. H.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG.
1883.

INNEHÅLL.

	sid.
För sent	5.
La ghiacciaja	55.
Systrarna	63.
Bikten	111.
Segern	119.
Nella	149.
Tråkigt och trefligt	169.

1771

FÖR SENT.

FOR SENT

“**M**oder, jag älskar henne.”

Signora Assunta svarade icke, tycktes ingenting hafva hört. Hon stirrade framför sig, liksom oemotståndligt dragen mot aflägsna syner, som marterade henne, men som hon icke mäktade förjaga, och ångesten framlyste ur de vidgade pupillerna, en frätande ångest, tårlös, ordlös, förtärande allt själslif, men sluten djupt inom hjertat.

“Moder, hvad fattas dig?”

Icke ett ord, icke en rörelse. Hon såg icke sonen, hon såg blott synerna, spökena, som hetsade henne, och hon vändades under bemödandet att förjaga dem, men endast den allt jemt växande ångesten i ögonen förrådde striden.

“Jag förstår dig icke, moder, lider du af min kärlek till Adele Millaflori?”

“Hennes mor har frånröfvat mig din fars kärlek.”

Ångesten fick luft i detta utrop. Lidanden, som genomlevvats under år, räknade minut för minut, flödade öfver i ett enda ögonblick.

“Jag älskade din far. Han var min första, min

enda kärlek, alla hans önskningsar läste jag i hans ögon, jag hade ingen vilja utom hans, visste om ingen annan lycka än att få göra honom lycklig, och han såg i mig en qvinna, hvars hemgift icke varit att förakta. Han ville mig väl, han högaktade mig, han skulle hafva kunnat älska mig, jag hoppades det, jag trodde det, jag lefde blott och bart för att vinna hans kärlek och skulle nog hafva lyckats — men han såg henne, och hon fångade honom. Och jag måste se henne hos mig, måste visa henne vänlighet, måste kalla henne min bästa vän — och med all min förödmjukelse vann jag icke ens tacksamhet af min man. Jag var till för att se om hemmet och uppfostra barnen, jag var hustrun, min pligt var att älska min man, icke låg det någon förtjenst i att jag uppfylde den pligten. Han tänkte icke på mig, han tänkte endast på den tjusande qvinnan, som kunde drifva honom till hvad dårskap som helst med ett leende. Han såg icke huru jag led, han ville icke se det, en hustrus tårar äro ledsamma. Och jag smålog och teg, teg, teg, men min mans kärlek vann jag aldrig. Och hon högmodades deröfver och lät mig förstå det. Guido, Guido, gif mig icke till dotter ett barn af denna qvinna.“

Guido var som slagen af åskan. Han förvirrades af denna qväfda smärta, som han aldrig anat, denna kärlek utan lön, som nu talade för första gången.

“Hvarför teg du?” frågade han sakta.

“Emedan jag älskade min man och var rädd för honom.”

Guido förstummades. Denna rädsla förstod han, han hade sjelf känt den, hans barndom hade förbittrats och hans ungdom förqväfts deraf. Den tid hade varit, då också han syftat till något godt och skönt om än icke storslaget, då han, eldad af Adele, drömt gyllene drömmar om att lefva för sanningens ideal, såsom hvarje yngling drömmer någon gång, men hans krafter hade förlamats af rädslan. Han var blifven en blygsam embetsman, tillräckligt samvetsgrann för att passa på de fastställda timmarne för sin tjänst, men utan varmt intresse för någonting. Adele var hans ljusa minne från barndomen, och endast hennes kärlek påminde honom nu mera om, att han likväl var ung. Denna kärlek försökte han ännu att skydda.

“Stackars mamma, hvad du måtte hafva lidit! Men jag skulle också lida, om jag skildes från min Adele. Låt henne godtgöra moderns förolämpningar. I vår kärlek — —“

“Guido, du skall icke kalla den qvinnan mor.”

“Min bror gifte sig likväl med hennes andra dotter, och det satte du dig icke emot.”

Signora Assuntas smala, fina hand grep hårdt och nervöst om sonens arm.

“Din far lefde då, och jag gjorde motstånd. Den gången talade jag ut.”

“Och — — ?”

“Och så smålog jag på min sons bröllop. Han ler aldrig nu mera. Vill du bli olycklig såsom han — och jag?”

“Adele liknar icke systemen.”

“Har du pröfvat henne? Döttrar brås på sina mödrar. Guido, du får icke tänka på Adele Millaflori, det vore ett vanhelgande, som du finge böta för med ett helt lifs lidanden. Hon har synden i blodet, hon förråder dig af instinkt. Hellre stryper jag henne med egna händer, än jag ser henne göra dig olycklig. Det är icke bara af hämd, jag sätter mig emot eder förbindelse, det är emedan jag vet, att du skulle bli marterad, såsom jag har marterats. Du skulle icke skicka din hustru hem till sin mor, som din bror har gjort, du skulle tiga, som jag tegat, men du skulle icke hafva kraft att lida som jag, hvad skulle det bli af dig?”

När Guido Vannucci gick ut ur sin mors rum, tviflade han på Adele Millaflori.

* * *

“Adele, jag älskar dig alltid lika mycket, men min mor vill icke, att jag skall gifta mig än.”

Adele såg på honom med de stora, svarta ögo-

nen, som hon ärft af modern, men som voro dennas så olika genom sin förtrollande ljufhet och sitt besløjade vemod.

“Emedan hon icke vill hafva mig till din hustru.“

“Hon håller af dig“, stammade Guido.

“Hon håller icke af min mor — och jag kan icke klandra henne därför“, tillade hon med qväfd röst och slog ned den sorgsna blicken.

“Huru vet du det?“ frågade Guido häpnande; han kunde icke förstå, huru den unga flickan redt tankar, som aldrig upplyst hans trögare begrepp.

“Det har jag alltid vetat. Man ser snart sådant, som gör ondt.“

De stodo tysta en stund.

“Hon har väl sagt, att jag skulle göra dig olycklig?“

“Adele — —“

“Tro henne icke. Jag älskar dig ju.“

“Om vi kunde öfvertyga henne?“ utbrast Guido, som trodde på Adele, när hon stod framför honom i sin omedvetna skönhet.

“Vill du försöka?“ Hennes ögon blixtrade. “Vill du? Skulle du kunna strida för att vinna mig?“

“Om jag kunde hoppas — —“

Adeles blick förmörkades ånyo.

“Du har icke mod. Och jag har icke rättighet. Stackars signora Assunta!“

“Älskar du mig, Adele?”

“Det har jag sagt dig.”

“Din mor skulle nog vilja gifta bort dig.”

“Hon vill det.”

“Vill hon det? Och du har ingenting sagt åt mig.”

“Hvarför skulle jag säga någonting? Jag var fullt besluten att svara nej, om de talade med mig om saken. Jag älskade dig.”

“Alberto Brunetti?”

“Ja.”

“Och nu?”

“Jag gifter mig icke så länge du är ogift.”

“Jag gifter mig aldrig.”

Adele smålog utan att svara. Det var ett leende fullt af tårar, fastän icke en droppe fuktade ögonen. Guido såg bort, han kunde icke se på henne.

“Om jag gifter mig, låter du då ge dig åt Brunetti?” Det låg bitterhet i rösten, utan att han sjelf visste derom.

“Om du tar hustru, är det mig likgiltigt, om de gifva mig åt hvem det vara må.”

“Kanske önskar du att jag skall lemna dig frihet?”

Märkte Adele Guidos städse stigande bitterhet, icke låtsade hon derom likväl.

“Jag behöfver icke en frihet, som jag skulle kunna taga redan nu, om jag ville.”

“Jag skall tala med min mor om igen“, mumlade Guido.

Adele log mot honom med detta tårfyllda leende, som han icke kunde uthärda, men sade icke ett ord. Och så skildes de.

Två månader derefter firades Guidos bröllop med Giulia N**, en ung flicka ur en högst aktningsvärd släkt, som signora Assunta hade föreslagit honom. Adele Millaflori fördes samtidigt af sin mor att besöka en tant i Rom, som de icke sett på länge. Alberto Brunetti hade under tiden blifvit embetsman i Rom.

* * *

Tiden förgår. Signora Assunta försöker öfvertyga sig om, att hon är belåten med den sonhustru, hon sjelf valt, hjälper henne med hushållsbestyren och undervisar henne i allt hvad hon icke kan — hvilket icke är litet. Om lärjungen icke visar synnerlig ifver att förkofra sig, söker lärarinnan tröst i tanken, att tiden hjälper allt. Under förväntan på alla de under, åren skola åstadkomma, egnar hon sig åt Guido, detta hennes stora barn, som hon visserligen icke har vårdslösat under sitt tunga äktenskap, men som hon dock nu tycker sig icke hafva gifvit akt på nog. Och han, den blygsamme embetsmannen utan intresse för något, han har efter sitt gifter-

mål blifvit en smula ömsint, vill prata om alla sina små angelägenheter, vill bli smekt och kelad med, när något går honom emot, nöjer sig likväl med ganska litet, är tacksam för en småsak, för ett leende, ett vänligt ord. Men småsakerna begär han af modern, icke af hustrun. Det är sant, att denna senare icke uppmuntrar honom öfverflödigtvis, hon är helt och hållet upptagen af sin brödgröt, det enda svärmodern lärt henne, som hon är road af, och den lagar hon hvar dag allt mera smaklig, allt mera fint kryddad, och äter så upp allt sammans sjelf. Vänner och bekanta tala en smula om dessa makars husliga lycka. Hvem intresserar sig icke för andras angelägenheter, helst i äktenskapsförhållanden? Herrarne säga, att Guido är en stackare, och att det blir han, som får sjunga vaggvisor för barnen, om de få några. Fruarna säga, att han vore värd att kanoniseras, men det hviska de sins emellan, de säga det icke åt sina män. Det tycks som om herrarne icke skulle gerna se sina vänner kanoniserade. Kanske den ceremonien icke alls behagar dem, och vilja de för den skull icke veta af att någon skall blifva utsatt därför. Och man kunde förmoda, att de ha rätt, efter som det är ett faktum, att kvinnor, som tillåtas sjelfva välja sina äkta makar, nästan aldrig gifva företrädet åt helgon in spe. Det är endast de kraftfullaste, som våga detta, men det är

också ett faktum, att dessa, när de älska, älska utan förstånd.

* * *

“Hvad den karlen är tråkig! Det är en riktig skatt, min kära svärmor skaffat mig.”

Signora Assunta stickade oförtrutet under tystnad. Hon hade stält till det giftermålet, och hon måste taga det som det blifvit. Men, för att säga sanningen, hennes ögonbryn voro litet rynkade; en kvinna förlåter lättare, att hennes man är henne otrogen, än att hennes son påstås vara tråkig.

“Hvar kan han dröja nu så länge, då han vet att jag behöfver hjälp för att bli af med allt detta bråk“, fortfor signora Giulia, som med barnet på armen stod midt bland koffertar och kappsäckar, fullkomligt en bild af den djupaste modlöshet.

“Han är på embetsrummet, det vet du.”

“Icke vid denna tid, han borde redan vara hemma till middagen. Middagen måtte väl åtminstone vara färdig.“ Giulia, stackars liten, såg mera modlös ut än någonsin.

Signora Assunta steg upp för att gå ut i köket och öfvervaka tillredelserna för middagen, som sonhustrun först då kommit att tänka på. Hon var en rätt snäll människa, sonhustrun, men hon hann aldrig med någonting. Svärmodern skötte hushållet

så vidt hon förmådde (liksom mannen söfde barnen, vännernas spådom hade slagit in), men hon var blifven litet klen, och ytterligare hade hon försvagats af att lemna sin födelsestad, derinom alla hennes minnen af sorg och glädje lefde. De hade flyttat till Rom, äfven de, Guido hade der fått en mera inkomstbringande syssla. Familjen växte, och man måste se till, att äfven penningar flöte in. De hade kommit för några veckor sedan, hemmet var ännu icke ordnad, och signora Assunta tänkte, att all oredan der ganska väl kunde vara orsak till Guidos dagligen allt mera försenade hemkomst, äfvensom till hans spatserurer på ovanliga tider.

“Der är han nu“, sade Giulia, som hade gått fram till fönstret. “Med hvem? — Åh! Brunettis!“ Glad gick hon dem till mötes. Att få sällskap var henne alltid kärt, nästan lika mycket som att äta sötsaker, hon var en läckermun, den söta fru Giulia.

Signora Assunta kände som ett stygn i hjertat. Hon hade icke sett någon af Millafloris, sedan Guido gifte sig, detta var Adeles första besök med sin man, Alberto Brunetti. Guido hade fört dem hem till sig, han var glad, särdeles glad, hans mor borde då vara nöjd. Men ändock blef hon icke fri från den plågsamma tryckningen på hjertat, icke ens när Adele visade Giulia den största vänlighet och lofvade att komma igen dagen derpå, för att hjälpa henne ordna

allt, kappsäckar, möbler, barnens kläder, hvem vet om icke till och med Giulias egna kläder; åtminstone hade det varit behöfligt, hon fick aldrig tid att göra sig litet prydlig.

Och Adele kom, kom en dag och så en annan, och så alla dagar, och tycktes finna stort nöje i att rusta och reda och tänka ut, huru hvar och en skulle få trefligast, och solen kom med henne, fastän alltid det der slöjade vemodet skymtade fram ur djupet af hennes milda ögon. Giulia var öfverlycklig och sade, att hon aldrig haft en vän lik Adele. Guido var gladare, än hans mor kunde påminna sig någonsin hafva sett honom, men hon försvagades allt mer, utan att någon kunde märka henne hafva någon egentlig sjukdom.

En qväll voro Brunettis der, liksom alltid när icke Vannuccis gingo till dem. I senare fall brukade signora Assunta stanna hemma med barnen, hon var nu för klen att gå ut, för gammal, sade hon sjelf. Den qvällen voro alla ännu muntrare än vanligt, de hade gjort en liten utflygt utom Porta Pia tillsammans, och Guido bad Adele skämtsamt att som minne af den vackra dagen få bandrosen, hon hade i håret. Alberto höll med honom skrattande, och ville taga rosen från Adele, som försvarade sig, skrattande äfven hon, men rodnande lätt; den rosen hade hon förkärlek

för, och ville icke lemna den ifrån sig. Ingen gaf akt på signora Assunta, förr än uppmärksamheten plötsligt drogs till henne genom ett förskräckt skrik af gossen, som mera tänkt på farmors sagor än på pappas lek. Hon låg bakåtlutad mot soffryggen och andades mödosamt. I hennes blick syntes denna ångest, detta stirrande på för andra osynliga spöken, som hennes son sett der en gång förut, den enda gång hon talade om forna lidanden. Hon lades till sängs, men icke ett ord kom öfver hennes läppar mer. Hon dog följande natt, med sonens hand sluten i sin och blicken fäst på honom.

* * *

“Signora Adele, det är många dagar sedan ni var hemma hos oss.“

“Jag har haft att göra, men jag kommer snart.“

“Kom, Adele, jag kan icke lefva utan dig, du är ljuset i mitt hem.“

Adele spratt till, men såg icke på Guido.

“Jag kommer. Det känns nog tomt för er utan mamma.“

“Alberto är lycklig, han har en skyddsande, som aldrig låter honom känna någon tomhet.“

“Alberto är god, han nöjer sig lätt.“

“Han skulle vara mycket kinkig, om han icke nöjde sig. Hvarför är Giulia icke lik dig?”

“Alla kunna icke likna hvarandra, signor Guido.”

“Adele, hvarför blanda sig föräldrar i barnens giftermål?”

“Vi lemna giftermålen å sido nu, ännu ha vi icke barn att gifta bort.”

“Älskar du din man?”

“Alberto är en god man.”

“Älskar du honom?”

“Guido Vannucci!”

“Hvarför har jag återsett dig, Adele?”

“Emedan du önskade få en vän åt din hustru.”

“Och du skulle hafva kunnat vara min käraste vän!”

“Farväl, Guido Vannucci.”

Men Guido ville icke gå. Han ville beklaga sig, ville blifva beklagad och tröstad; det fans icke mycken lycka i hans ständigt oordnade hem, Giulia hade ju aldrig älskat honom, hon sade det helt öppet, och älskade icke ens sig sjelf nog för att finna ett medel att göra någorlunda trefligt omkring sig. Och Adele hörde på, tröstade honom och gick att föra ljus och glädje till hans hem. Sedan berättade hon alltsammans för sin man, och Alberto sade, att hon var en engel, och att om någon skulle förmå ena dessa båda makar, så vore det hon. Men Adele berättade icke

för sin man, att hon älskat Guido Vannucci. Och Guido yttrade aldrig ett halft ord till Giulia om sin första kärlek.

* * *

Alberto Brunetti tillbad sin hustru, såg i henne fullkomligheten rätt och slätt, och om en erkeengel kommit för att säga, att hon bedrog honom, skulle han hafva svarat, att erkeengeln hade fallenhet för förtal, men med honom var det förlorad tid och möda. Likväl fans det folk, som sade det. En lät falla ett litet ord, som en annan förde vidare till andra. På det sättet började det redan pratas litet här och der, utan att de deraf närmast berörda visste om något. Må hända Guido hade hört en hviskning, eller hvarför så plötsligt susade det för öronen på honom och slog hans hjerta så hårdt, och hvarför sedan, när han träffade Adele, såg han på henne så drömmande, som om han frågat sig — hvad? Skulle han ens hafva kunnat göra reda derför?

Men han beklagade sig icke mera, han begärde icke att blifva tröstad, han satt tyst och såg på henne, som han sett på henne under de lyckliga dagar, då han intet visste om moderns sorger. Adele trodde då, att han tänkte på sina husliga ledsamheter, och pratade gladt för att få honom att glömma dem, och gick allt oftare till Giulia för att förmedla det, som

icke kunde botas. Och när hon såg Guido småle, var hon helt lycklig. Sådant, som gör ondt, ses snart, men sådant, som skulle kunna göra ondt, om det icke gjorde glädje, det vill icke bli sedt, det visar sig först, då vi redan äro fullt inne deri.

* * *

“Adele, jag älskar dig, jag älskar dig!”

“Tyst, Guido, jag vill icke höra, jag vill icke, förstår du, jag vill icke.”

“Och likväl hör du, äfven om jag tiger, jag talar i ditt eget hjerta, du älskar mig, Adele, du älskar mig.”

“Gå, Guido, vi få icke se hvarandra mer.”

“Och skulle vi icke se hvarandra, äfven om land och haf låge emellan oss. Står icke min bild allt jemt framför dig liksom din för mig? Vi älska hvarandra, vi hafva alltid älskat hvarandra, vi kunna icke be-
draga oss sjelfva längre.”

“Vi kunna stå emot, vi hafva icke rättighet att älska, vi två. Gå, Guido.”

“Jag kan icke stå emot, jag har försökt så länge jag kunnat.”

“Jag kan det. Jag hör icke på dig längre.”

“Gå icke, Adele, jag skall gå, om du fordrar det, men hvarför skicka bort mig? Har du icke redan gifvit mig din kärlek? Vi hafva icke sjelfva skilt

oss åt, andra stälde sig emellan oss, och vi hafva icke sökt att komma tillsamman igen, ödet förenade oss, vi ha ingen skuld.“

“Min skuld är att jag tillåtit dig se mig, att jag kommit till dig, att jag varit något i ditt lif.“

“Missunnar du mig äfven den ringa trösten?“

“Och likväl såg jag intet ondt deri.“

“Och intet ondt var det. Har du icke alltid gjort Alberto lycklig? Har Giulia någonsin varit så belåten som nu? Du ger glädje åt alla utom åt mig. Jag är den ende förkastade, och likväl skulle du kunna göra mig så lycklig, utan att taga något från någon. Jag trodde mig kunna lefva utan dig, då jag såg min mor lida; jag kan det icke, jag kan det icke, jag älskar dig för högt. Älskar du mig, Adele?“

“Guido!“

“Du är den enda, som uppehåller mig, har alltid varit det, jag går under utan dig, du vet det.“

“Guido!“

“Jag älskar dig, Adele, älskar du mig?“

“Jag älskar dig!“

* * *

Ögonblick af berusning, ögonblick af glömska af lagar; som menniskor skrifvit, af lagar, som tanken

pålagt, som samvetet känt, ögonblick af öfversvinlig sällhet — och sedan rädsla.

Icke var det qvinnan, som kände rädsla. Hon älskade, hon hade kämpat för att icke gifva vika för sin kärlek, men hade gifvit vika, och nu trotsade hon hvarje fara. Han var det, Giulias man.

Giulias misstankar vaknade sent, men alltid finnas vänner, som väcka oss ur vår säkerhet, om vi ock sofva all rättfärdighetens sömn. Och fru Giulia företog sig helt tyst att vakta på sin herre och man. Hon hade aldrig älskat honom, och att vara hans hustru behagade henne icke synnerligen, men ännu mindre behagade henne att se sina rättigheter skymfade, och all hennes lilla qvinliga värdighet reste sig vid tanken, att hon var bedragen. Hon ville hafva visshet och sade ingenting åt Guido, men en eller annan blick hade dock denne uppfångat. Och den hade plågat honom, han ville hafva fred.

* * *

“Är du icke längre lycklig, Guido?”

“Jag är alltid lycklig hos dig.”

“Hvarför är din blick då så mulen?”

“Adele, jag är rädd, att Giulia har fattat misstankar.”

“Hvad rätt har Giulia att misstänka? Hon har aldrig älskat, hon har aldrig lidit för sin kärlek.”

“Rättigheten att misstänka kan dock icke nekas någon.”

“Jo, jag förnekar den. Ingen bör tvifla, som icke har lidit. Men jag åtager mig att lugna Giulia, plåga dig icke för hennes skull. Var lycklig. Jag måste se dig lycklig nu, då jag har felat.”

“Ja, vi ha felat.”

“Tänk icke derpå. Jag kan bära felets börda. Jag älskar dig. Se mig in i ögonen — så der — jag vill se, om din kärlek är allt jemt den samma.”

“Så vackra ögon du har.”

Dörren utanför nästgränsande rum öppnades sakta, mycket sakta, de älskande märkte det icke, kärleken upptog alla deras sinnen.

“Hvarför äro dessa vackra ögon alltid sorgsna?”

Lätta steg smögo öfver det andra rummet, långsamt och ohörbart.

“De äro icke sorgsna nu.”

“Jo, äfven nu. Är det minnen eller aningar, som tala i dem?”

“Låt minnena vara, min älskling. Vi hafva redan lidit mer än nog för andras skuld. Är du lycklig, Guido?”

“Nu, ja.”

“Och likväl vet du icke, huru mycket jag älskar dig.”

“Eländige!”

Giulia föll ned på en stol vid dörren, gråtande, snyftande, nära att falla i konvulsioner.

Guido sprang upp vid sin hustrus åsyn. Adele rörde sig icke, men hennes ögon skuggades.

“Eländige! Eländige!” Giulia, qväfd af förtviflan, fann inga andra ord.

“Giulia —” stammade Guido, som erfor en dunkel föreställning om, att han borde säga något, men visste icke hvad.

Adele sade intet.

“Du misstar dig, Giulia.” Guido tyckte sig slutligen ha funnit, hvad han borde säga.

“Misstar jag mig?” Giulia flög upp från stolen som en stålfjeder. “Misstar jag mig, när jag ser er se in i hvarandras ögon utan all skam och heder? Misstar jag mig, när jag med mina egna öron hör er säga, att I älsken hvarandra, och att I ären lyckliga nu? Jag är visst icke så vacker, som den der oförskämda der, men därför är jag icke något dumhufvud, och jag begriper hvad jag ser och hör. Och jag begriper, att om Guido är lycklig nu hos henne der, så betyder det, att han icke är det hos sin hustru, sin lagliga hustru, som aldrig haft kärleksförbindelser med andras män; hans barns mor. Och flickan, som har feber i dag.” Hon föll ånyo ned på stolen, gråtande och seende öfver näsduken på Guido, som

stod förintad under strömmen af sin hustrus lagmätiga förtrytelse.

Adele reste sig långsamt, gick fram till Guido och lade handen på hans axel. Guido skalf.

“Ja, vi äro skyldiga, Guido och jag, men det största felet är icke begånget nu — —.“

“Huru? Är det så länge I bedragit mig? Och du skäms icke för att säga det?“

“Brottet begicks, när vi förrådde vår kärlek, när vi underkastade oss andras vilja, och läto gifta bort oss utan att kunna älska. Jag skulle icke hafva tillåtit, att man röfvade Guido ifrån mig.“

“Du skulle icke hafva tillåtit?“ upprepade Giulia bestört.

“Vi skulle hafva tillhört hvarandra eller ingen, det förstår jag nu. Min kärlek till Guido hade vuxit fast i mitt hjerta från barndomen. Då var jag hans hjälp och tröst, så borde jag hafva förblifvit. Nu, när skulden är full, nu blir allting klart för mig. Godt att du kom, Giulia, öga mot öga med dig ser jag afgrunden vi sjunkit ned uti. Men jag vill upp ur den. Vi kunna icke längre lefva som hittills. Jag vill bekänna allt för Alberto, jag skall icke förhemliga något för honom, vi måste skiljas, jag och han, Guido och du — —.“

“Jag gifver icke mitt samtycke“, afbröt Giulia.
“Jag vill icke ha någon skandal, jag vill att Guido

skall följa mig härifrån ögonblickligen. Guido, ser du icke, hvilken skamlös qvinna hon är?"

Guido stod der alldeles utan fattning. Han var öfverväldigad af tanken på skandalen och på nödvändigheten af att träffa Alberto, sedan denne fått veta allt. Adele såg det.

"Är du rädd?" utbrast hon.

Guido svarade icke, kanske hade han icke ens gifvit akt på utropet, och Adele stapplade bort ifrån honom, liksom träffad af ett döfvande slag. Giulia begagnade sig af tillfället och drog med sig sin man, som lät det ske. Adele spratt upp ur sin bedöfning, sprang efter dem och grep Guido i armen.

"Gå icke med henne, Guido, gå icke med henne! Hvilken annan som helst, om så måste vara, men återvänd icke till denna qvinna. Icke begär jag dig för mig, men jag lemnar dig icke åt henne, jag kan icke uthärda det, förstår du det icke?"

Guido såg på henne, allt jemt lika förbryllad, och Adele lät honom gå, släpad af hustrun. När yttre dörren stängdes efter dem, föll Adele ihop på golfvet, ansigtet gömdt i de korsade armarne.

En solstråle slant in mellan de halfslutna spjelluckorna, gled öfver rummet, fann denna sköna qvinnokropp utsträckt orörlig på golfvet utan ett tecken till lif. Och strålen dröjde der, lekte på hennes klädning, värmdde henne, smekte hennes nacke, lyste på det

nedlutade hufvudets präktiga flätor och gick så bort; den hade icke lyckats väcka den sköna sofverskan, ty sofvande tycktes hon. Men när strålen försvann, då spratt Adele till, som om hon känt sig hafva förlorat en kärlekens dröm.

“Det är icke sant“, mumlade hon.

Hon satte sig upp, stödde armarne på knäet och lutade pannan i händerna.

“Det är icke sant“, hviskade hon ånyo.

Hon satt länge så, länge; så steg hon upp och såg sig förvirrad omkring.

“Det är icke sant. Jag måste träffa honom.“

* * *

Emellertid uppfördes ett sorgespel i huset Vannucci. Giulia jemrade sig, grälade på Guido, fördömde Adele och dränkte med tårar alla näsdukar, som hon lyckades få reda på. Guido, utom sig, förklarade att han icke kunde lefva utan Adele, han ville icke åstadkomma skandal, men, då Giulia var hans lifs kors, borde hon åtminstone icke neka honom att söka någon tröst. Till slut, hän emot qvällen efter en dags oupphörligt grälände, rymde Guido huset i vredesmod. Sedan han gått, fann Giulia på bordet en papperslapp med några nästan oläsliga ord, der hon stafvade tillsammans att lifvet blifvit honom outhärdligt, han ville dö.

Detta var det sista slaget och den stackars Giulia förkrossades derunder. Hennes man hade gått att taga lifvet af sig, och hon var ensam, rådlös, hjälplös! I denna stund af ytterlig förtviflan påminde hon sig en vän, som hon trodde sig kunna lita på, och hvilkens man aldrig tänkt på att göra henne något fult streck, så vidt man visste. En högst allvarlig herre, som regelbundet hvarje afton gick ut att motionera sin hund och gick till sängs klockan 9 efter en smula småprat på caféet med någon vän, och som icke köpte ens en nöt i fruktboden vid sin egen port för att icke ådraga sig misstanken att gå dit för egarinnans skull; hon påstods vara litet för glad.

Detta par, mönster af äktenskaplig dygd, skickade Giulia efter och delgaf alla sina bekymmer.

“Och nu har han gått för att taga lifvet af sig. Kanske just nu — signor Alfredo, sök reda på honom, rädda honom ni. Gå till kyrkogården, der fins han visst. Se, han säger något här om kyrkogården. Om han åtminstone hade skrivit litet bättre, man förstår ju ingenting.“

“Jaså, på kyrkogården?” sade signor Alfredo och gick att taga reda på sin vän, lemnande hustrun att trösta den stackars Giulia.

Utkommen på gatan stod han smått fundersam och såg bort mot Campo Verano *, dit sjelfmördare

* Roms begravningsplats.

så gerna gå att utföra sitt sorgliga uppsåt, om för att bespara släkten kostnaden för likfärden eller för att finna en omgifning i öfverensstämmelse med den påtänkta handlingen, hvem vet?

“Hm!” sade Alfredo efter en stunds betänkande och vek beslutsamt af i riktning mot en restaurant, dit Guido plägade gå, när middagen hemma hade stött allt för mycket på fastemål.

Der fann han verkligen gunstig herrn, som styrkte sig med en biffstek och en liter vin. Stackare, han hade icke fått annat än morgonkaffet den dagen, och hvem dör af hunger, om valet står fritt? Men all styrka svek, när Alfredo föll öfver honom med en botpredikan, deri intet rum fans för barmhertigheten.

“Du är en slyngel, som förtjente stryk“, slöt predikan. “Ät upp din biffstek och kom hem.”

Men den olycklige hade icke mera lust att äta och blef så genast hemförd likt en förrymd skolgosse. Och såsom en sådan nödgades han bedja om nåd och förlåtelse, honom beviljade under förbehåll af att han gjorde fullt slut med Adele. Væ victis!

* * *

“Adele, om Giulia finge se dig!”

“Jag bryr mig icke om Giulia. Jag vill veta, om du någonsin har älskat mig.”

“Ack, Adele, du vet att jag har älskat dig.”

“Och likväl kan du lefva tillsammans med den qvinna, som ställes mellan oss?”

“Jag måste väl, hon är min hustru.”

“Känner du dig icke förnedrad af att hafva en hustru, som du icke älskar?”

“Förnedrad? Det ha ju så många.”

“Och du vill följa mängden åt, du?”

“Hvad är att göra?”

“Icke förnedra oss mera, om också mot vilkor att aldrig se hvarandra mer.”

“Adele, jag blir rädd för dig.”

“För mig! Och du sade att jag uppehöll dig! Jag vanvettiga! Ingen uppehåller en annan, sedan egen pligt är sviken.”

“Vi hafva råkat illa ut, men icke vill du göra mig olycklig?”

“Nej!”

“För min skull då, gör intet som kan blottställa oss.”

“Är det allt du skyggar för? Farväl, Guido.”

“Gör du mig till viljes? Vi skulle kunna träffas — —”

“Farväl.”

Adele gick hem, lugn till utseendet men med tomhet i hjertat, en ohygglig tomhet, hon hade förlorat allt och trodde på intet.

Hennes man kom vänligt emot henne och nöd-

gade henne att luta sig i länstolen för att hvila efter promenadens ansträngning.

“Alberto, vi böra icke mera gå till Vannuccis.” Hon talade nästan utan att veta hvad hon sade, det var helt annat hon ämnat säga.

Alberto såg forskande på henne. Det vanliga slöjade vemodet i blicken var försvunnet, blott ett kallt lugn syntes deri nu, intet annat.

“Stackars Adele, du har hört dumt folks prat. Fäst dig icke vid sådant, jag har icke gjort afseende på det, och jag hörde det förr än du. Jag har också fått anonyma bref“, tillade han skrattande, “men jag läste bara det första.”

“Du — har hört det — och har ingenting sagt åt mig.”

“Jag ville icke göra dig ledsen, min Adele. Men nu, då du vet det, blir det bäst att icke gå till Vannuccis vidare, åtminstone högst sällan. Så stannar ingen misstanke på min rena, kyska älskling.”

Adele låg i länstolen med halfslutna ögon, Alberto satt bredvid henne, smekte hennes hår och talade om deras lycka, deras fridfulla lif, och hon tycktes lyssna till honom, men tänkte blott, tänkte, tänkte. Denna gränslösa tillit skrämde henne. Hade hon rättighet att beröfva honom den, hon, som redan beröfvat honom så mycket? Han älskade henne öfver allt annat på jorden, han gaf henne den bästa delen

af sitt eget väsen, och i hans hjerta skulle hon, för att befria sig från bördan af en förnedrande osanning, tvinga in samma förfärande tomhet, som hon sjelf nyss erfarit? Kunde hon upprätta sig genom att ödelägga hans lif? Ett skri af ångest höjdes i hennes hjerta, men det hann icke till läpparne.

“Min skuld till honom är omätlig, den kan icke gäldas annat än genom att jag lefver endast för hans kärlek, fastän jag lärt mig förstå hela eländet af att en hustru sjelf icke älskar. Jag har felat, och mitt straff måste bli att ständigt bedraga honom, ständigt synas sådan han tror mig vara. Jag får icke tala nu mera.”

Plötsligt ryckte hon till och darrade. Alberto hade yttrat något om barn, som skulle kunna komma.

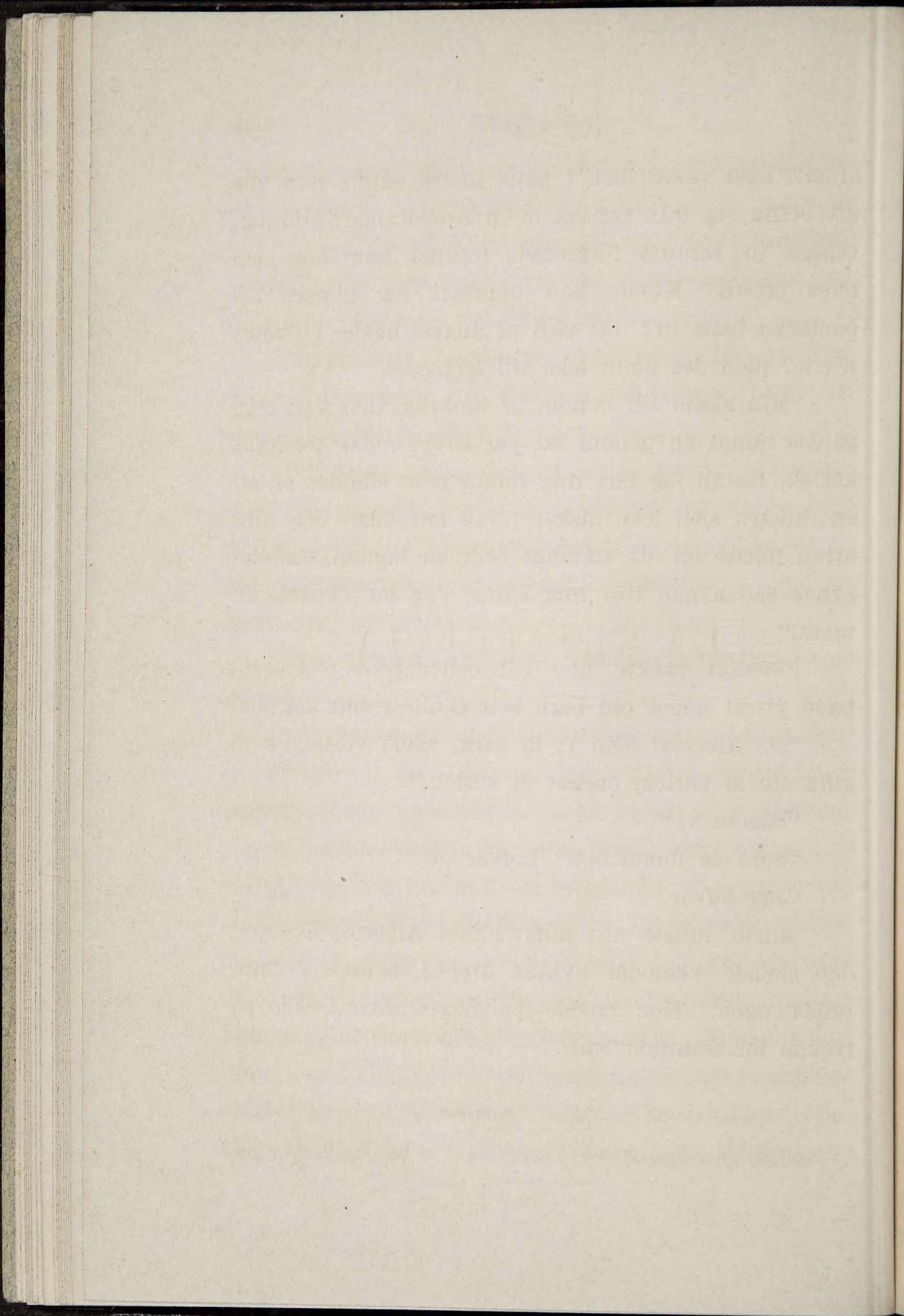
“O, Alberto! Om vi få barn, skola vi låta dem gifta sig af kärlek, endast af kärlek.”

“Såsom vi.”

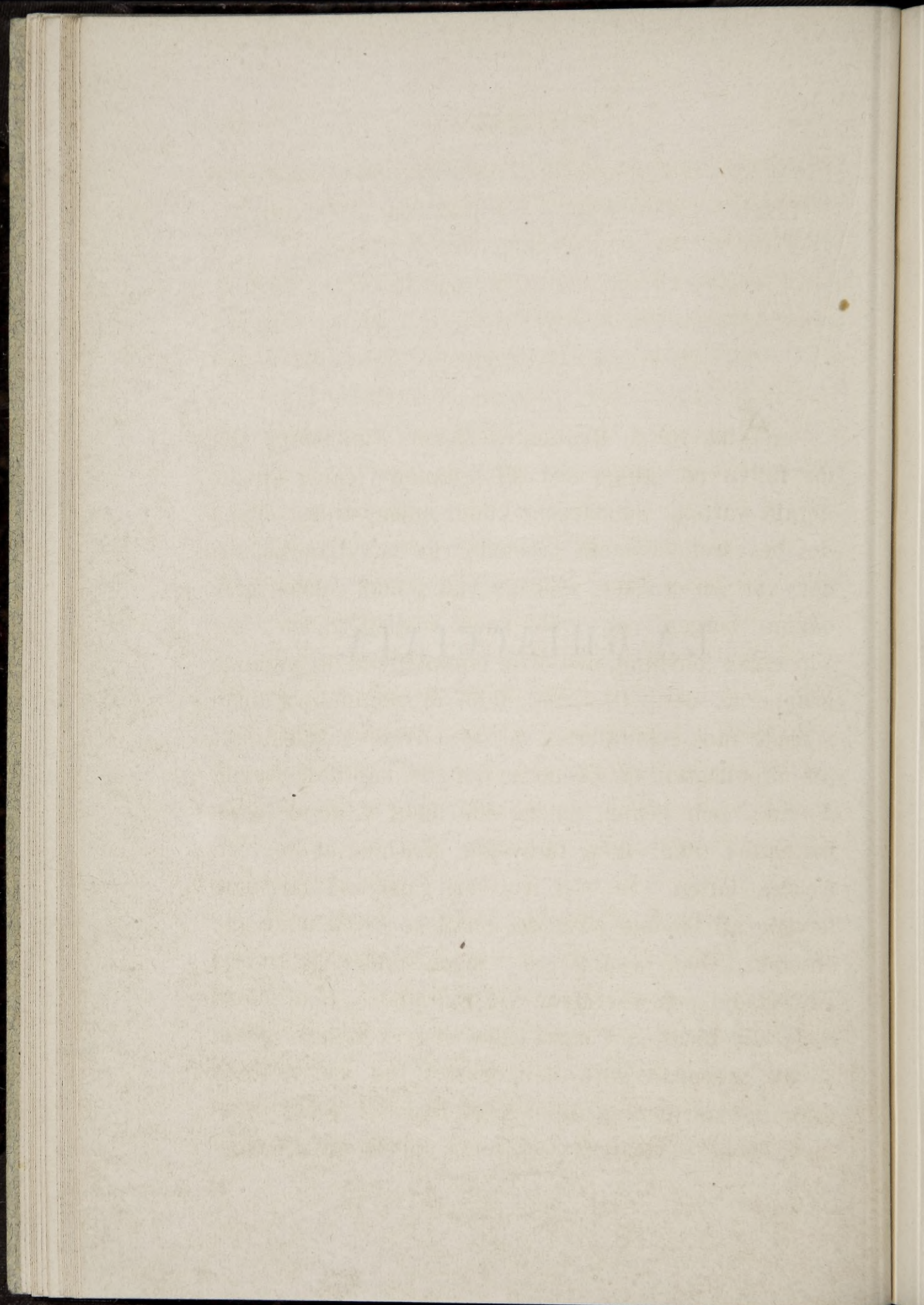
“Som de förstå det. Lofvar du?”

“Jag lofvar.”

Adele lutade sitt hufvud mot Albertos skuldra, det slöjade vemodet syntes åter i hennes vackra, milda ögon. Hon trodde på något, hon trodde på lyckan för framtida barn.

LA GHIACCIAJA.

Alla Rocca Belmontes flickor, åtminstone alla de fullvuxna, gingo ned till brunnen i dalen för att hemta vatten. Söndagarne kunde småsysterne slippa det besväret, de stora arbetade icke då i vignorna, och det var en vacker söndagskväll i maj. Solen gick bakom bergen och lyste snedt mellan träden i sor Vincenzos olivlund, ned öfver fontanan och de pratande grupperna der. Oliverna, fulla af blommor, glänste silfrade mot solstrålarne, det täta hvetet vajade mjukt för aftonflägten, bondbönorna doftade, kaprifoliehäcken doftade, och genom dalens ena ända skimrade campagnan i rika, fulla färgvågor, mättade af ljus och frodiga löften. Ja, det var en välsignad vår, som lofvade all landets rikedom, om icke olyckan komme emellan, Gud bevare oss. Ingen under då att det var glädje och vår äfven vid fontanan. Hvar flicka hade en blomma i håret eller lifstycket, hvar gosse — ja, gossarne voro der också. Det var väl icke mammornas mening, men hvad fans att göra? Gossarne ville nödvändigt gå ned i dalen om söndags-

qvällarne, och icke kunde flickorna köra bort dem. Det hade nog gått till så i mammornas ungdom också. Och därför — när hvar tar sin, så tar jag min. Alldeles i sin ordning, äfven om somliga flickor höllo tre, fyra gossar i bakhand, ifall den rätte skulle svika. Mammorna hade nog gjort på samma sätt.

“Åh, se Fausti! Så sent hon kommer.”

“Hon kommer alltid sent, den högfärdiga.”

“Det vet man ju, det är för många gossar här nu.”

“Hon är icke ensam i qväll.”

“Åh! Åh! Åh!” Chorus bland flickorna.

“Fan i helvete!” Mummel bland gossarne.

“Sor Vincenzos Filippo!”

“Jaså, isen smälter för guldglansen!”

“Stoltheten låter muta sig”.

“Hon, som aldrig ville höra talas om kärlek.”

“Åh, hon har nog velat ha kärlek, hon också, det syns på hennes ögon — —”

“Du ville nog gerna ha hennes smaragdögon, kol-Giudi’.”

Det var en manlig röst, som gjorde detta inpass i de kvinliga utgjutelserna, och med hatten på nacken och händerna i byxfickorna afvaktade egaren till rösten djerft den storm hans utmaning skulle uppväcka. Men till hans egen öfverraskning svarades han endast med ett nästan allmänt gapskratt. Rocca Belmonte är kändt för sina ljuslockiga qvinnor, och,

när Gigi hyllade en ljus skönhet till förfång för en mörk, fick han genast flertalet flickor på sin sida, och gossarne lystra till flickorna, det vet man. Den bruna Giuditta kastade en slagen krigares förbittrade blick på Faustina, som ovetande om sin seger lugnt kom fram till brunnen med kopparkrukan på hufvudet.

Granna voro hennes ögon, men, när hennes rid-dare liknade dem vid smaragden, hade han funnit ett vackert poetiskt ord, som icke var alldeles sant. Det händer poesien ibland. Helt annat än den kalla ädelstenens skimmer var de ögonens skiftning mellan brun sammet och hafvets grönblåa våg. Talade de om längtan efter kärlek, som Giuditta påstod? Hvem vet? Varma voro de, trots skalken, som lyste ur dem, och som Gigi kanske, då han nu slagit sig på att vara artig en stund, kunnat likna vid solstrålens lek på vattnet. Men hon hade fått tillnamnet la ghiacciaja, isflickan; la bella ghiacciaja, sade karlarne. Tänk, hon fylde sjutton år nu i pingst, rosenpåskan, och icke nog med, att hon allt jemt skämtade öfver kärlek och älskare, men hon hade icke visat någon enda en skymt af företräde. Vara sjutton år, född i rosornas påsk; se bra ut (så mycket erkände till och med de förnämsta skönheterne i Rocca Belmonte, och de borde kunna bedöma den saken) och icke vilja älska, det var ett oförlåtligt högmod. Också förläts hon icke af flickorna. Gossarne voro mera öfver-

seende; hon hade ingen hemgift, och det hade bland dem gjort sig gällande en dunkel föreställning om, att Faustina icke vore att leka med, henne nödgades man älska på allvar eller också icke alls.

Men nu uppträdde Sor Vincenzos Filippo bredvid henne, med tydliga tecken af att han ingenting hade emot, om man antog honom eftersträfva hennes ynnest. Sor Vincenzo var den rikaste man i Rocca Belmonte, der nästan alla voro åtminstone förmögna, och Domenica, Faustinas mor, hade en liten vigna, tillräcklig för att hon och dottern icke skulle behöfva gå på arbete hos andra, men det var allt, och knappt var det. Ett getingbo var rördt vid brunnen den söndagsqvällen, och alla getingarne, hanar som honor, surrade omkring la ghiacciaja, eldade af olika känslor.

“Eh, Fausti’, har du haft trefligt på vägen, efter det gått så långsamt för dig att komma hit?”

“Hå, Fili’, hvad har lockat er till brunnen? Man trodde icke man skulle få se er här i qväll!”

“En så vacker ros Faustina har.”

“Är det en skänk kanske?”

“Tar Faustina emot skänker?”

“Gif mig den, Fausti’.”

“Nej, mig!”

“Nej, mig!”

“Nej, gif icke bort den, den klär dig så bra.”

“Hvem har du fått rosen af, Fausti’?”

“Den har hon fått af Agnesina, det såg jag“, ropade en liten flicka helt stolt öfver sin kunskap, en af de småflickor, som icke hade stora systrar och därför fingo gå till källan äfven om söndagarne.

“Hej, Paoli’!“

Paolina flög som en boll mellan ett halft dussin unga karlar och fick en smällkyss af hvar och en. Faustina stod högre midt i surret, vattenkrukan på hufvudet, ena armen i sidan; odygden lyste henne ur ögonen.

“Det är muntert här i qväll“, sade hon blott.

“Gif mig din kruka, Fausti’, så fyller jag den åt dig.“

Faustina vände sig om, Gigis svarta ögon mötte hennes — af smaragd. Han hade icke sagt ett ord till dess. Med en rask rörelse lyfte hon krukan af hufvudet och räckte honom den.

Filippo och Gigi mätte hvarandra med blickarne liksom två stridslystna tuppsycklingar, så flög Gigi till brunnen, och på raka armar höll han krukan under vattenstrålen, tills den var full. Gigi ville ovilkorligen visa sig på sin allra bästa sida den dagen. Giuditta hviskade till de närstående flickorna, att han suttit på osterian hela eftermiddagen, och flickorna skrattade.

Filippo tuggade under tiden på en myntaqvist

med uppsynen af en man, som grubblar på en stor bedrift.

När Gigi satte ned den bräddfylla krukan bredvid Faustina med en så elegant svängning, att vattnet sqvalpade öfver på hennes klädning, steg Filippo fram till henne med en påfallande värdighet i sin hållning.

“Går du hem snart, Faustina?”

“Genast. Mor tog febern en smula under sista regndagarne, och jag vill icke lemna henne ensam.”

“Då följer jag dig.”

“Det är onödigt. Stanna du här och roa dig med de andra.”

“Och så bär jag din kruka.” Filippo såg på Gigi, pösande af belåtenhet att hafva öfverträffat denne i storartad ridderlighet.

Gigi blef mörkröd.

Faustina såg icke på någon af dem. Hon böjde sig ned öfver krukan, och, innan Filippo hann göra en rörelse, hade hon satt den på sitt eget hufvud.

“Jag bär min kruka sjelf“, sade hon, “och jag går ensam. Farväl.”

Filippo kastade bort myntaqvisten. Gigi strålade och tog ofrivilligt ett par steg framåt, som för att följa den bortgående Faustina. Denna tvärstannade och såg sig tillbaka.

“Paolina, kom, vi följas åt, vi två.”

Flickan, som vetat hvarifrån rosen kommit, tog sin kruka och traskade efter Faustina. Alla barn tyckte om henne, hon lekte så gladt med dem. Och så gingo de ensamma, de två.

“Bravo, bella ghiacciaja“, sade skämtsamt en ung karl, som icke gått från sin flickas sida under hela tiden, och den flickan såg vänligt på Faustina.

Solen hade försvunnit bakom bergen. Den lyste ännu på campagnan utanför dalen, och Gigi gick att se om himmelen skulle spå vackert väder, som så väl behöfdes för höbergningen, men den lyste icke längre mellan träden i sor Vincenzos olivlund, dit Filippo gick att se på den lofvande årsväxten. Och den lyste icke på fontanan, omkring hvilken nu ifrigt afhandlades qvällens märkvärdiga händelse.

“Gifter hon sig med någon af de båda, så får hon stryk, innan första året är förbi“, sade Giuditta tvärsäkert. “Sådant har man sett förr, när det varit för hett i början.“

Som det var allmänt känt, att Giuditta brukade få stryk hemma i sällskap med sin mor, så antogs hon hafva erfarenhet i den vägen, och därför kom denna fråga icke vidare under tal. Men andra frågor desto mera. Skulle isflickan vara eldfast — och guldfast? Hade Filippo allvar med saken? Skulle Sor Vincenzo vilja taga emot en sonhustru utan hemgift?

Men spörsmålen blefvo icke lösta, ehuru månen

lyste klart, innan det sista paret begaf sig på hemvägen, och ehuru de dryftades grundligt hela påföljande veckan under höbergning och beskärande af vinstockarne. Allt hvad man fick klart för sig var, att så väl Gigi som Filippo funnit det vara gent för sig att gå till sitt arbete den väg, som ledde mellan Domenicas bostad och vigna, och att Faustina pratade obesväradt med båda. Men ingen visste hvad hon ville — om hon ville något.

* * *

Och rosornas påsk kom. Faustina fylde sjutton år, och vacker som en ros var hon och hennes ögon skimrade varmare än någonsin, men skalken i dem tycktes också okynnigare än någonsin. Efter messan gick hon genast hem, och efter middagen hade hon alla granngårdarnes barn inne hos sig. Der lektes brudfärd, och Paolina var klädd till brud med ett stycke af en gammal gardin till slöja och stora kran-sar af gula ringrosor kring hufvud och hals.

På aftonen voro gossar och flickor samlade utan undantag vid brunnen. Gigi och Filippo voro äfven der, och alla sågo på dem, men de tycktes icke se hvarandra.

Men Faustina kom icke. Domenica kom i stället och puttrade öfver flickorna nu för tiden, som skola ha sin egen vilja, och särskildt öfver Faustina, som

ej velat gå till brunnen. Gigi gick att se på solen på andra sidan dalen, Filippo gick att se på faderns oliver. Domenica sträfvade hemåt med sin vattenkruka. När hon kom till sin dörr, mötte hon Gigi och Filippo, som kommo från hvar sitt håll. Filippo gick hem till sitt, Gigi gick till osterian.

Nära osterian samlades de fleste karlarne småningom, unge som gamle. Flickorna gingo arm i arm, tre eller fyra tillsammans, gatorna upp och ned. Men Faustina syntes icke till. Och det var skamligt af henne, då alla just den dagen tänkte få se hvad hon ville.

Kanske ville hon ingenting?

Omöjligt!

Men hon visste kanske icke hvad hon ville?

I så fall kunde hon förlåtas.

* * *

Hon kunde förlåtas, om hon ej allt för länge höll Rocca Belmonte i ovetenhet, annars må hända Rocca Belmonte ej längre bekymrade sig om henne. Giuditta hade grälat med sin Pietro, som nu gifte sig med Grazia, och Giuditta sades i stället skola gifta sig med sor Checco. Giuditta hade sju tusen scudi i reda penningar i hemgift, sor Checco var enkling, och hans lilla flicka hade sin mors hemgift afsatt för sig, således var detta ett mycket lämpligt

parti, och hela Rocca Belmonte intresserade sig för att se, om det skulle komma till stånd.

* * *

“Faustina, har du intet förstånd? Var litet likgiltig mot en karl och du blåser på elden, var det för länge och han ledsnar.

Faustina skrattade.

“Låt honom gå då.”

“Gigi må gå, ja, men Filippo! Flickan min, hvad tänker du på?” klagade Domenica och rörde i polentan.

Faustina kom fram till elden och sköt undan modern.

“Sätt dig att hvila, mamma, det här kan jag sköta.”

Domenica satte sig, runkade på hufvudet och suckade.

“Du har intet förstånd, Faustina.”

“Kan väl vara.”

“Tänk så bra din kusin Agnesina har det nu.”

“Tror du Agnesina är lycklig?”

“Hvarför skulle hon icke vara lycklig? Ger hennes man henne icke hvad hon behöfver? Är han icke snäll mot henne?”

Domenica spärrade upp ögonen, helt förvånad öfver att spåra ett husligt sorgespel, som hon icke drömt om.

“Visst är han snäll mot henne, så mycket han kan, när han tagit en fattig flicka. Hur ofta tror du hon får höra af släkten, att hon ingen hemgift fört i boet? Det är allt tungt bröd hon äter i sin svärfars hus.“

“Nå ja, något skall hvar och en dras med. Men tänk, så bra hon har det.“

“Polentan är färdig. Kom och ät, mamma.“

“Du har intet förstånd, Faustina.“

“Hvem vet?“

“Hvad? Tänker du på Filippo? Kära, rara min flicka, så bra du skulle göra för oss.“

“Kom och ät, mamma.“

Domenica suckade, småmyste, suckade om igen och åt sin polenta.

* * *

“Hvarför så brådt, vackra Faustina? Man kan väl följas åt, när man har samma väg.“

“God dag, Filippo.“

“Dagen skulle vara god för mig, om två vackra ögon ville le så, som jag ville se dem le.“

“Prata inga galenskaper, Filippo, jag tycker icke om det.“

“Gråla icke nu, Faustina, du grälar icke på Gigi, och jag är likväl mera värd än han.“

Faustinas ögon glittrade muntert.

“Huru många scudi, sor Filippo?”

“Åh, flera tusen, du vet det nog. Du vet, jag har arfvet efter min mor, och så har jag vignan nere vid Tre Quercie, som min morfar lemnade efter sig åt mig, den skall då min far ha inkomsten af så länge han lefver, men i alla fall — —“

“Och din syster har fått ut sin hemgift, och din far har mera jord och mera penningar än någon du känner.“

“Just så, ja.“

“Just så, ja. Det är ju märkvärdigt hvad du är mycket värd.“

“Jag tror du gör narr af mig, Fausti.“

“Tror du?”

“Och det är skam af dig, ty jag skulle kunna få så många rika flickor jag ville, men jag bryr mig icke om en enda af dem.“

“Det är dumt af dig. Tag du en rik flicka, så blir du ännu mera värd än förr. Se, der kommer Gigi.“

Filippo mumlade en kötted.

“Den der Gigi är då alltid hvar han icke har att göra. Men jag skall väl lära honom en dag att hålla sig ur vägen.“

Faustina såg skarpt på honom.

“Gör inga dumheter, Filippo, för då kunde det hända, att jag lärde honom att hitta vägen.“

“Till osterian då, det är der han trifs bäst.”

“Jaså, du talar illa om andra? Då vill jag icke veta af dig alls.”

Gigi kom till dem. Han hade svaflat vinet och bar sina redskap med sig. Faustina gick fort framåt, temligen vresig mot båda sina beundrare, som ömse- sidigt med sneda blickar betraktade hvarandra såsom orsak till onåden.

Till fontanan hade Giuditta kommit före dem. Hon hade ställt krukan under vattenledningsröret och medan vattnet rann, pratade hon med sor Vincenzo och sor Checco, båda till häst. De hade stannat vid fontanan för att låta kräken dricka.

Gigi gick förbi med en kort helsning och försvann i dalkröken.

Faustina gick rakt fram till vattenledningen.

“Du har visst icke så brådt, Giudi’. En annan gång skall du få gå före mig.” Dermed lyfte hon helt enkelt undan Giudittas kruka och satte sin i stället.

“Accidente!” skrek Giuditta, men det var något i Faustinas ögon, som kufvade henne. Hon var annars icke lättskrämd, men denna gång gaf hon tappt, hade väl heller intet emot att visa sig mild inför sor Checco. “Får gå för en gång, om någon väntar på dig”, sade hon med ett menande skratt. Och sor Checco skrattade också.

Sor Vincenzo tog emellertid i skärskådande sin herr son, som tuggade mynta.

“Hvart skall du gå? Jag visste icke, att du hade något här att göra.”

“Jag skulle se till fölstoet på betet, som haltade i morgse.”

“Åh! Jag red förbi der nyss, och stoet gick riktigt bra.”

“Då var det ingenting farligt, och det har gått om nu.” Filippo såg litet tjurig ut.

“Låt du stoet gå, Fili”, ropade sor Checco med ett gapskratt. Giuditta skrattade med.

“Hör du, Fili”, sade fadern allvarsamt, “jag kommer från Tre Quercie, och der behöfves någon, som ser till arbetet, du får flytta öfver dit på ett par veckor.

“Hvad angår mig Tre Quercie, jag har ju intet godt af vignan der.”

“Dra i helvetet, pojke, hvad är detta för historier?” Faderns hand höjdes på ett misstänkt sätt, och Filippo flyttade sig ett stycke åt sidan.

“Fins inga ston på Tre Quercie att se till?” frågade sor Checco och puffade sor Vincenzo i sidan.

Men sor Vincenzo var icke böjd för skämt just då.

“Jag vill icke veta af att min son blir en dagdrifvare. I hela min släkt ha vi arbetat och samlat ärligt från far till son, och därför äro vi nu hvad vi

aro. Och det skall vara ordning, som jag vill det, annars gör jag pojken arflös.“

“Så har jag alltid mitt arf efter mor, och morfars vagna är min, fastän du nu — —“

Sor Vincenzos hand föll — på hästhalsen, Filippo stod utom träffhåll. Hästen, som icke förstod meningen men väl handlingen, ryckte till och trängde in på sor Checcos häst, denne, skrämmd, in på Giuditta, som endast med ett raskt hopp räddade sig från att bli trampad.

“Oh! Oh! Lugn i affärerna, Vincenzo, annars går det galet“, skrek sor Checco.

“Hvad är det för lättfärdiga polentaäterskor, som lärt den slyngeln bli oförskämd mot sin far“, skrek sor Vincenzo, med möda tyglande sin häst.

Faustina grep Giudittas halffyllda kruka, tömde den tvärt i sin, svängde denna upp på hufvudet och trädde fram mot de tvistande. Högväxt var hon, men nu tycktes hon hufvudet högre än vanligt, smaragdögonen voro nästan svarta af undertryckt lidelse, och det krusiga, ljusa håret stod som en krans öfver pannan mot den hopvridna hvita duken, som tjenade till underlag för kopparkrukan. Hennes kejsarinne namne stod icke stoltare i sitt palats än hon der invid fontanan.

“Ni har rätt, sor Vincenzo, Filippo har fallenhet för onödigt dagdrifveri. Skicka honom till Tre Quer-

cie, så att det kan bli folk af honom, annars vill ingen ordentlig flicka bli hans hustru, för det blefve hon, som finge arbeta för honom. En flicka, som vet hvad hon duger till, ser sig för hvilken man hon tager.“

“Men med en kärlekshandel kan hvar flicka nöja sig.“ Sor Vincenzo var retad, och tyckte sig ha en trumf på hand.

“Om det brukats i er släkt, vet ni bättre än jag, i min har det icke brukats“, genmälde Faustina, och gick vägen uppåt, utan att vidare bevärdiga någon med en blick.

“Per Bacco, en sådan flicka!“ utbrast sor Checco beundrande, och hans häst rörde sig framåt i samma riktning, som Faustina gått. “Hon skulle taga sig ut i hvad hus som helst.“

“Nå försök då huru hon skulle taga sig ut i ert“, inföll Giuditta förtrytsamt. “Och lycka till! Ni känner ju ordspråket: Bara en rödhårig har varit god.* Och hon der hör till rätta rasen, det syns nog.“ Giuditta vände på sin tomma kruka, hvars innehåll Faustina så fritt begagnat sig af för att fort bli färdig att gå.

Sor Checcos häst vände sig mot vattenledningen.

“Ah, så, Giuditta, jag har ju helt andra tankar

* *Christus.*

i hufvudet. Och kunde man komma öfverens med en viss person, så skulle allting vara klart till San Giovanni, det säger jag det, Francesco Romanelli.“

Sor Checcos stigbygel berörde förstulet Giudittas skuldra, och Giuditta behagade småle.

“Hvart tog pojken vägen?“ Den store sor Vincenzo hade för första gången i sitt lif känt sig en motståndare icke vuxen, och denna motståndare var en ung flicka utan hemgift. När han något hemtat sig från sin bestörtning, var Filippo försvunnen.

Giuditta såg sig omkring.

“Han går bakom häcken der uppe“, sade hon.

“Godt, då har han åtminstone icke sprungit efter flickan den gången.“

Sor Vincenzo red lugnad ned genom dalen, men glömde att säga farväl åt sor Checco.

Giuditta småskrattade och tittade efter Filippo. Hon visste, hon, att icke alla vägar äro raka.

* * *

Faustina gick hemåt så fort, som det lät sig göra för bibehållandet af krukans jemvigt. När hon vek af om häcken uppåt backen, såg hon Gigi stå midt på vägen, pratande för sig sjelf och väldigt sqvadronerande med knif och svafvelspruta. Hennes sinnesstämning var icke den mildaste, men vid denna syn tittade okynnet fram ur ögonen, försvann likväl

genast åter, och hon stannade framför Gigi med båda händerna på höfterna.

“Gigi, det är skam att du sitter på osterian, så att folk skall tycka sig kunna tala om det. Kan du icke nöja dig med att gå dit om söndagarne, efter som ni nödvändigtvis skola vara fulla allesammans då?”

Gigi stod stilla i kämpande gladiatorställning med sprutan som sköld och knifven i högsta hugg.

“Jag sitter icke på osterian mera än andra, och jag är icke full mer än andra. Den som säger något sådant, han är en förbannad skurk, och jag slår ihjäl honom.” Han högg vildt ut i luften med knifven.

“Tig, Gigi, med mig duger icke något prat. Jag vill icke, att du skall vara en visa för någon.”

“Vill du icke?” Gigi satte sig på en sten, och tårarne tillrade utför hans kinder. “Ack, Fausti’, kära Faustina min, om du ville mig riktigt väl, då skulle jag aldrig ta ett glas för mycket.”

Faustina kom ihåg, att hon nyss mött Pietro belåtet svängande en tom kutting, som kunnat rymma omkring åtta liter.

“Har du och Pietro druckit ur kuttingen ensamma?”

“Han bjöd mig, och jag var varm och rasande, och när man är rasande, så tål man icke mycket.”

“Du har ingen rättighet att vara rasande. Hvem

har gifvit dig lof till det? Icke jag, det är visst och sant.“

“Nej, det är just det. Du har icke gifvit mig lof till någonting.“ Han sprang ursinnig upp igen. “Och den der Filippo hänger jemt efter dig, men jag skall — —.“

“Filippo är en narr, och du är elak, tycker du att någon af er är att förlita sig till.“

“Jaså, du litar icke på någon af oss? Nå, då skall du icke heller lita på någon annan.“ Han måttade ett häftigt hugg mot hennes bröst.

Faustina sprang åt sidan och grep om hans handled, men tyngden af krukans på hufvudet hade hindrat hennes fria rörelser, hvarigenom hugget icke hejdats förr än knifven trängt genom öfverarmen. Hon ryckte tvärt hans arm tillbaka, så att knifven följde med ur såret, och den vred hon ifrån honom. Krukan rullade ned i häcken.

“Gå hem genast, Gigi, och säg icke för någon hvad som händt“, sade Faustina befallande. “Din knif behåller jag“, tillade hon och stoppade den i fickan.

Gigi, plötsligt nykter, såg ödmjukt på henne.

“Har jag gjort dig illa, Fausti’?“

“Du är ett barn“, sade Faustina, halft ond, halft skrattande. “Det går an att du icke träffade som du ämnade.“

Gigi gick uppför backen med hopbitna tänder.

“Hvart går du nu?”

“Jag går att angifva mig.”

“Gå hem, har jag sagt. Karabiniererna ha icke att göra med mina angelägenheter, dem sköter jag sjelf. Gå hem, vi få talas vid sedan.”

Gigi gick lydigt med ett “ja, jag går hem”, och Faustina såg på sin arm. Den blödde starkt. Hon slet itu hufvudduken, vred ena hälften hårdt kring armen och behöll den andra till underlag för krukans, gick så efter denna, det var icke mycket vatten kvar i den.

“Det måste räcka för i dag”, mumlade hon med en half suck, tog förklädet öfver axlarne, så att den blodiga armen skyldes, och såg sig forskande omkring. Ingen syntes till.

“Väl att jag kom sent i qväll, så att alla redan varit till brunnen.”

Det var blod på marken, hon skrapade jord der öfver. När hon reste sig upp, såg hon Filippo mellan oliverna på kullen. Hon hajade till. Men han kunde intet hafva sett, och hade han sett, så var hon i stånd till att tysta honom, ingen skulle blanda sig i hennes angelägenheter. Filippo hann icke upp henne på vägen den gången.

* * *

Rocca Belmonte hade mycket att fundera på. Giudittas och sor Checcos bröllopsdag var fastställd till den 24 Juni, San Giovannis fest. Filippo hade flyttat till Tre Quercie för att se efter arbetet der. Det påstods, att han och fadern vexlat heta ord före denna flyttning, men ingen visste huru och när. Hvad man visste — ty det hade gumor Agata och gumor Carlotta bevitnat — var att Filippo på morgonen, innan han red af, gått till Domenicas hus och begärt att få tala med Faustina, men icke fått se henne, ty hon låg i frossan. Det var ett mycket opassande beteende af Filippo, hela Rocca Belmonte kom öfverens derom, och det undrades starkt, om Faustina verkligen hade frossan eller blott velat finna en undskyllan för att icke behöfva tillrättavisa sor Vincenzos son.

Men Faustina låg till sängs i feber, det var sant; sora Erminia och sora Ottavia och gumor Angialina och gumor Guindalinda och gumor Esterina hade varit hos henne. Hon sade sig hafva druckit kallt vatten i vignan, upphettad som hon var af arbetet, och utan att först kyla af händerna i källan. Hon hade feber alla dagar, det såg betänkligt ut. Men så var hon också så envis, ville icke se doktorn; det kostade bara, sade hon, och kina hade de hemma ändå.

Sor Checco och sor Vincenzo hade stannat utanför Domenicas vigna och frågat, huru det var med Faustina. Och sor Checco hade sagt på osterian, att

Faustina var en flicka, som nog kunde förvrída hufvudet på alla unga karlar, om hon ville. Det hade Giuditta fått höra och gått att gråla på Faustina, men Agnesina, som varit der, hade kört ut Giuditta; hon kunde nog vara morsk utom hus, Agnesina, om det gälde, fastän hon fick tiga hemma. Faustina, sjuk som hon var, hade likväl ropat efter Giuditta, att hon skulle icke vara bekymrad, Faustina ginge icke i vägen för någon. En snäll flicka, hon, det kunde ingen förneka.

Men Gigi var blifven litet konstig och honom blef ingen klok på. Han hade icke satt sin fot på osterian, sedan Faustina fick frossan, knappast svarade han, om han tilltalades, och icke talade han sjelfmant med någon, utom med Agnesina, henne hejdade han alltid, om han mötte henne. Och han mötte henne gifvet, när hon kom från Faustina, hans vägar lågo nu en gång så. Men ingen lyckades höra hvad de talade om, och aldrig var det värdt att fråga Agnesina.

* * *

Faustina var bättre, frossan hade häfts utan doktors tillhjälp. För första gången satt hon ute på trappan, insvept i en schal, som hon höll noga igenfäst om sig. Visst var hon litet blek och ögonen mattare än vanligt. Gumor Agata lade också märke

till, att hon aldrig rörde den venstra armen; man vet ju, att efter frossan får man ofta värk i någon lem, men sådant går öfver.

Solen gick ned bakom sora Erminias hus, och Faustina borde gå in. Första dagen var det icke skäl att sitta ute, tills det blef qväll. Men hon satt kvar ändå, fastän barnen, som jublande helsat hennes återuppträdande utomhus, sprungit alla bort, och hon var ensam. Det förstås, det är icke roligt att gå in i kammarmörkret, när man legat till sängs ett par veckor.

Någon kom gående på andra sidan gathörnet, men det hade Faustina visst icke hört, ty hon reste sig i det samma för att gå in, vände sig blott på trappsteget för att kasta en sista blick uppåt himmelen.

“Fausti’!”

“Åh, Gigi! Är du ute och går?”

“Jag kommer från vignan.”

Tystnad.

“Du har varit snäll och hjälpt mamma med hennes arbete, under det jag legat sjuk. Tack.”

“Min vigna ligger ju alldeles bredvid hennes.”

Faustina vände sig halft mot Gigi, och skalken tittade åter fram ur ögonen rätt okynnigt.

“Det var också billigt, mamma stackare rådde icke för att jag fick frossan.”

“Fausti’!”

“God natt nu, Gigi.”

“Nej, dröj litet än.”

“Jag törs icke, det är första dagen jag är ute i dag, och frossan är icke att leka med i våra trakter.”

“Jag har längtat så mycket efter att du skulle komma ut, så att jag finge säga dig allt, hvad jag haft på hjertat sedan den dagen, du vet.”

Faustina såg på himmelen, der fans icke en enda liten sky.

“Ja, jag vet nog att du tänker, du icke kan lita på mig, men om du ville försöka ändå.”

Faustina såg på marken och smålog, der kröpo en hel mängd små myror, det var riktigt trefligt att se på.

“Du tror kanske icke att jag håller af dig rätt, men fråga Agnesina, hon vet, hon.”

Faustina såg på Gigi. Hennes kinder hade återfått sin färg, och ögonen skimrade ännu varmare än i rosornas påsk, när hon fylde sjutton år.

“Fråga Agnesina huru jag håller af dig, hon vet, hon.”

Med ett språng stod Gigi på trappan, men Faustina var redan inom dörren, och regeln sköts för.

Gigi (utanför dörren): “Faustina mia!”

Faustina (innanför): “Men knifvarne håller jag

under min vård, så mycket du vet. God natt, Gigi.“

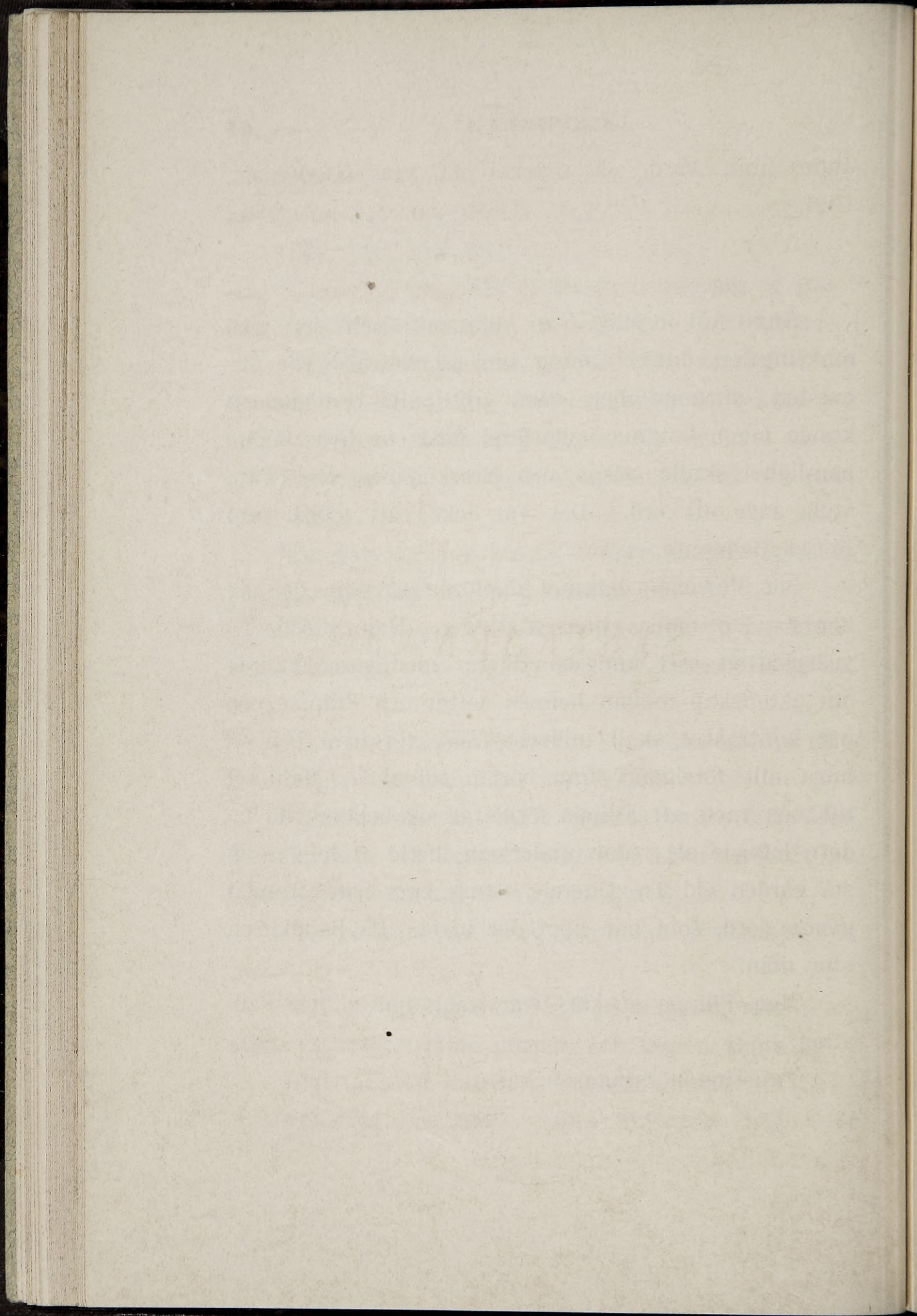
* * *

Ännu ett bröllop var beramadt, och det gled omkring en dunkel aning om att härmed var förbunden en hemlighet. Men trots alla bemödanden kunde ingen komma underfund med ens hvar denna hemlighet skulle sökas, och hvarken Gigi eller Faustina sade ett ord. Det var icke rätt gjordt mot Rocca Belmonte.

Sor Vincenzo deremot uppförde sig, som det tillkommer en man i hans ställning. Han inledde på vederhäftigt sätt underhandlingar med sora Erminia om äktenskap mellan hennes dotter och Filippo, och när kontraktet skall undertecknas, vet hvar och en huru allt försiggått från början till slut. Man vet till och med att Filippo förklarar sig belåten, då fadern lofvade att redan under sin lifstid åt honom afstå gården vid Tre Quercie, hvars egor han afrundat genom jord, som han köpt der invid. Så handlar en stor man.

Men Filippo suckar hvar gång han möter Faustina.

Faustina hör inga suckar.

SYSTRARNA.

1787

“Pappa vill icke,
Mamma ej heller,
Hur ska' vi kunna
Få älska i ro?”

“Mamma, Adalberta slår kullerbyttor på sängen.”

“Adalberta! Adalberta!”

“Pappa vill icke,
Mamma funderar,
Kom till Ardenza *
Att älska i ro.”

“Adalberta, hör du icke?”

Nej, den sextonåriga kärlekssångerskan hörde icke. Hon sjöng och slog kullerbyttor härs och tvärs på mammans vackra hvita täcke, tills mamma kom och föste henne från sängen, då hon sprang eller rättare hoppade ut på balkongen. Signora Luisa Neri ruskade på hufvudet och Lucia försökte bekymrad att åter gifva sängen ett städadt utseende.

“Jag springer ned till moster Marianna.” Adalberta rusade in från balkongen.

* Promenadplats i Livorno.

“Vänta en stund, så följer Lucia med dig, hon har stått och strukit hela morgonen och — —“

“Jag blir väl icke uppäten för att jag springer ensam ned för trappan, och jag vill icke jemt ha en barnunge mellan fötterna på mig.“

“Jag är ingen barnunge — Adalberta, min turturdufva!“

Adalberta hade i förbifarten fått fatt i systemns gunstling och stoppat det stackars kräkets hufvud in i sin mun. Vid Lucias nödrop kastade hon skrattande fågeln på strykbordet, der denne genast ifrigt kuttande började klaga för sin herrskarinna.

“Adalberta, du får icke gå.“

Men Adalberta var redan i förstugudörren, och när signora Luisa hann dit, hörde hon henne ringa på hos moster Marianna på nedra botten. Signora Luisa måtte hafva hört något mera, hon stannade så tvärt lyssnande i dörren och smög efter en stund sakta fram i förstugan för att kasta en blick ned för trappan. Hon återkom med en något lugnad uppsyn, men stökade smått otåligt i rummen.

“Mariuccia“, ropade hon plötsligt från tamburen, “jag går ned till min syster, släpp ingen in, medan jag är borta.“ Hon gick och läste dörren utanför.

Hvad hade hon hört? Intet bestämdt, det var det förtretliga, och hon hade icke sett något alls, det var det allra förtretligaste. Hon hade tyckt sig höra

fotsteg tvärstanna på förstugutrappan, när Adalberta tog i klocksträngen, men Adalberta hade gått ensam in, dörren stängts efter henne och ingen syntes till der nere, då signora Luisa tog terrängen i ögonsigte.

Mariuccia, tjenarinnan, som varit i huset sedan Adalbertas födelse, såg småskrattande på sin stryk-hjelp, när frun gick.

“Flicka, som sjunger, tänker på man“, sade hon menande.

Lucia såg upp från pappas skjortbröst, som varit mycket svårt att få slätt.

“Hvem tror du Adalberta tänker på?“

“Åh, det vet ni lika väl som jag, men hon är icke den enda, som sjunger nu.“

Lucia rodnade, hon hade, sig ovetande, gnolat på Adalbertas visa.

“Jag tänker icke på någon, det måtte du veta.“

“Icke någon viss ännu, nå ja, men ni är icke ett barn längre och — —“

“Kära Mariuccia, så snäll du är! Har då ändt-ligen någon begripit, att jag icke är ett barn längre. Du skall få min röda halsduk till skänks.“

“Tack, signorina. Men hvad jag skulle säga, ni blir snart femton år, er mamma var sexton, när hon gifte sig, och om nu någon vacker, snäll ung karl såg på er, som signor Michelino ser på signorina Adalberta, och han sade er, att han ville er väl, rig-

tigt ville er väl, icke skulle det vara ledsamt? Hvar flicka vill nog ändå hän till att få en snäll man och vackra små barn.“

Lucia svarade icke, hon lade ifrån sig skjortan och tog en hvit klädning, som hon vände på litet missbelåtet.

“Den är bra kort, den här“, sade hon, “jag förstår icke, hvarför jag skall begagna den längre.“ Och hon försjönk i tankar med klädningen utbredd framför sig på bordet.

Mariuccia smålog hemlighetsfullt och gick efter ett nytt jern.

Lucia drömde. Om den snälle, unge mannen, som skulle vilja henne riktigt väl? Nej, om de vackra små barnen, och hon föresatte sig, att om hon någonsin finge en flicka, som väl icke hörde till det omöjliga, så skulle hon icke tillåta, att denna vore martyr för barnbenämningen efter fyllda tolf år.

“Hvad tänker min signorina på?“

“Mariuccia, när jag får barn, skola de alltid vara klädda i hvitt, då jag tager dem ut med mig. Barn äro så söta i hvitt.“

* * *

Signora Luisa ringde, tjensteflickan kom och öppnade.

“Har min syster någon hos sig?” frågade signora Luisa liksom i förbigående.

“Bara signor Michelino — jo, signorina Adalberta är här.”

“Det vet jag. Men signor Michelino, blir han länge kvar, eller kan jag vänta ut honom? Jag hade litet att tala med min syster om.”

“Han kom senare än signorinan, alldeles nyss.”

“Det var tråkigt, jag har brådt, men jag får vänta ändå.”

Mamma visste hvad hon ville veta. Fotstegen hade varit i förstugudörren, dragit sig tyst tillbaka och återvändt efter behörig väntan, för att icke inträda på samma gång som Adalberta.

I salongen sutto moster Marianna, Adalberta och signor Michelino, de båda senare på tillbörligt afstånd från hvarandra, mera tillbörligt än nödvändigt till och med.

Michelino steg upp, när signora Luisa kom in, och bugade sig djupt för henne, så djupt, att blodet steg honom åt hufvudet. Naturligtvis var bugningen orsak till hans starka rodnad.

Signora Luisa helsade förbindligt — hon var alltid förbindlig — och satte sig i soffan hos sin syster.

Adalberta satt på ytterkanten af sin stol, så passande rak, som hade hon aldrig i sitt lif slagit kuller-

byttor på en säng eller tagit en turturdufvas hufvud i sin mun.

“Hvad nytt, signor Michelino?”

Michelino mumlade något om, att han intet hört.

“Åh, icke går en ung herre på besök till ett fruntimmer, utan att ha nytt att förtälja. Hvad talar man annars om?”

“Signor Michelino“, inföll moster Marianna, “har just berättat för oss, att det hviskas om en föreslagen förlofning, men han har icke sagt oss fästmöns namn.“

“Skall det vara en hemlighet?”

“Om man icke vet det, eller om han tiger af grannlagenhet, det ha vi icke lyckats utreda. Fästmannen skulle vara Fulgenzio Castellini.“

“Åh!”

Luisa smög under ögonlocken en skarp, forskande blick på system, en snabb dito på Michelino. Michelino strök sin hatt, Marianna gjorde ingenting, hon satt i soffan, som en fru i huset sitter, när hon småpratar om ditt och datt med sina gäster.

Adalberta flyttade sig till stolen vid fönstret, gno-lande på melodien till “Pappa vill icke“. Det var väl ej alldeles passande, dock möjligen ursäktligt hos moster. Men kunde hon ingen annan visa?

“Men vet ni hvad jag har hört, signor Michelino? Jo, att ni skulle lemna Livorno för Genua och att ni skulle komma in på er fars kusins kontor der.“

. Michelino såg mer än förvånad ut.

“Det har jag aldrig tänkt på ens.”

“Så har er far kanske tänkt för er. Och det vore ju ganska bra, signor Nicola har en vacker dotter, sägs det, som får en ännu vackrare hemgift. Har ni verkligen icke tänkt flytta till Genua?”

Adalberta gnolade icke längre.

Michelino blef litet het.

“Det förvånar mig, att folk kunna få så mycket att säga om andras afsigter och åtgöranden utan att ha någon grund för sina berättelser.”

“Förvånar det er? Är ni verkligen så ung, att ni icke vet huru liten grund, som behöfves för en berättelse? Akta er då — och akta andra.”

Michelino strök sin hatt.

“Ja“, sade moster Marianna med största lugn, “det är sant, att andras prat kan vålla de värsta olyckor. Mins du, Luisa, huru Galli blef ruinerad, emedan folk började prata om hans affärer, medan de ännu voro rediga?”

“Ja, jag mins.“ Det tycktes skrifvet i ödets bok, att Marianna och icke hon skulle leda samtalet den dagen. Men det är ju rätt och riktigt, att värdinnan leder samtalet.

Michelino steg upp för att taga afsked.

“Går ni redan?”

Ja, Michelino kunde icke för länge taga sin vär-

dinnas älskvärdhet i anspråk. Bugningar, förbindliga
helsningar. Adalberta helsade på afstånd från fönstret,
och så var Michelino gången.

“Får jag säga dig några ord, Marianna?”

Systrarna gingo in i sängkammaren.

“Marianna, skulle du vilja spela under täcke med
ett par enfaldiga ungdomar?”

“Hvad menar du?”

“Du har väl sett, att Michelino är kär i Adalberta
och jag fruktar hon litet i honom också.”

“Hvad säger du?”

“Har du icke märkt det?”

“Jag skall gifva akt på Adalberta. Men om så
vore, har du något emot Michelino.”

“Hvad menade du med berättelsen om Fulgenzio
Castellinis förlofning?”

“Hvad jag menade? Jag upprepade Michelinos
berättelse. Skulle — ?”

“Alldeles.”

“Åh!”

“Ja, intet är ännu afgjordt, men hans faster har
talat med min mans svägerska, och vi önska det,
både Francesco och jag.”

“Jaså.”

“Och nu önskar jag, att du icke underblåser ett
enfaldigt barntycke. Det går nog öfver i alla fall, när
hon blir gift, men — —”

“Är du säker på det?”

“Nå, det må vi väl veta, både du och jag.”

“Veta vi det?”

“Jag är belåten i mitt äktenskap, och det förmodar jag du varit också.”

“Jag är enka nu, och det som har varit, det har varit.”

“Huru som helst, Adalberta skall gifta sig med Fulgenzio Castellini och icke med Michelino Pierluigi. Du har mera magt öfver henne än vi, verka på henne, du.”

“Än om jag icke vill hafva någon del i dylikt tvång? Och om jag lägger min förmögenhet i vågskålen, för att Adalberta skall få välja efter eget tycke?”

“Tala icke så enfaldigt, Marianna. Icke måtte du vilja dela din förmögenhet olika mellan Adalberta och Lucia? Det skulle göra både mig och Francesco mycket ondt. Och vill du icke gynna våra afsigter med Adalberta, så kan det hända, att Francesco helt och hållet skiljer Adalberta ifrån dig. Jag skulle icke kunna klandra honom därför.”

Dermed gick fru Luisa. Hon ville hafva sista ordet och visste att bättre är fly än illa fäkta.

När Marianna stängt dörren efter henne och kom tillbaka till Adalberta, låg denna framstupa på soffan.

“Moster! Moster!”

“Så, så, barnet mitt, lugna dig, ännu har du ju moster Marianna.”

“Jag vill ha Michelino, jag kan icke lefva utan honom.”

“Kära barn, man kan mycket, lifvet är icke annat än denna lärdom, helst för oss qvinnor.”

“Du har aldrig älskat, om du kan tala så.”

“Har jag icke?” Mariannas hand gled öfver systerdotterns hår, och det var något i denna smekning, som kom den unga flickan att se upp.

“Moster Marianna, du har haft en kärlekshistoria också du.”

“Kanske.”

“Berätta mig den, snälla moster, berätta mig den.” Adalberta satte sig upp, lifligt intresserad.

“När du blir signora Pierluigi och har för första gången grälat med din man.”

“Grälat med min man! Du har då förutsättningar, som — —”

“Som helt visst komma att slå in, eller hvad tror du sjelf?” Moster Marianna smålog.

Adalberta teg. Moster Marianna skrattade.

“Om vi gräla litet nu“, sade Adalberta tveksamt, “så är det något helt annat. Men det är det samma“, hon kastade sig ned på soffan i ett vildt utbrott af förtviflan, “må vi gräla, bara vi få vara tillsammans. Jag dödar mig, om jag icke får honom, jag vill icke

ha Castellini, jag hatar honom, jag är rädd för honom.“

“Ännu är intet afgjordt med Castellini.“

“Jag hörde hvad mamma sade.“

“Du lyddes?“

“Det förstås.“

“Nå ja, kanske det förstås, moster Marianna går in på allt.“

“Att mamma skulle få se oss här, nu få vi aldrig träffas mer. Under karnevalen var det roligt.“

“Men nu kommer våren och promenaderna börja i Ardenza. Nästa söndagskväll skall jag taga dig med mig dit ut.“

“Gör du det, moster?“ Adalberta satte sig upp igen och torkade tårarne från sitt glädjestrålände ansigte.

“Ja, det lofvar jag. Lita nu också på mig; hvad som kan göras för er, det gör jag.“

* * *

“Signora, kan jag få gå att helsa på mina föräldrar, och kan jag få taga signorina Lucia med mig? Hon kan behöfva litet frisk luft, hon, som stått och strukit så snällt hela dagen.“

“Ja, ja.“

Lucia, förtjust åt tillåtelsen, ropade farväl åt systern, som satt försänkt i djupa tankar, armarne kors-

lagda, hakan borrarad ned i bröstet, stolen i svigt på två fötter, ryggen stödd mot väggen, den yttre världen fullkomligt utom både syn- och hörhåll.

Ett af Lucias förnämsta nöjen var att få gå till Mariuccias föräldrar. Giuseppe var trädgårdsmästare, och fans i hans trädgård blott en blomma utslagen, blott en frukt mogen, nog skulle signorinan ha den. Signorinan var hans ögons ljus och hustruns likaså. Så som Modesta kelat med Lucia, så långt som denna kunde minnas, hade hon väl aldrig kelat med sina egna döttrar, och — det härligaste af allt — hon hade upphört att begagna den benämning Lucia hatade.

Ingen under då, att Lucia var lycksalig öfver den väntade utflykten, och ingen under att hon, så stor flicka hon än var, pratade så ifrigt under vägen, att hon ej märkte huru tystlåten Mariuccia var den qvällen.

Och så upplifvad var hon, att hon ej ens blef förvånad, då Mariuccia fattade hennes hand och drog henne ned åt sidogatan, i stället för att gå rätt fram till hufvudingången till Giuseppe's bostad.

“Hvad är det der för barnsligheter, Mariuccia, det ha vi vuxit ifrån, tycker jag.“ Så sade hon, men hon sänkte rösten och smög lika försigtigt fram utefter muren som Mariuccia. De hade i flydda lek-dagar ofta brukat smyga in genom en sidodörr för

att öfverraska Giuseppe, som alltid blef lika road af att signorinan kunnat hitta på något så lustigt.

“Tyst, för all del tyst“, hviskade Mariuccia, gläntade på dörren i muren och tittade förstulet in. “Det är bra.“ Hon drog Lucia med sig.

“Men, Mariuccia, der nere fins aldrig Giuseppe så här dags.“

“Tyst!“

Hon drog Lucia hastigt framåt mellan citronspalieren och vinrankorna, och Lucia, som alltid kände sig liksom inne i ett sagoäfventyr, när ett öfverraskningsupptåg kom i fråga, var genast ifrigare än ledarinnan utan att vidare grunda på, hvarför denna omväg nedåt trädgården gjordes.

Längst ned i hörnet, bakom ett väldigt fikonträd, fans en löfsal af rosor och kaprifolier, som Giuseppe en gång anlagt på Lucias begäran, och som sedan fått växa nästan vildt, tills den blifvit så tät, att knappast en och annan solstråle kunde tränga igenom och leka på bänken der inne, så hade Lucia velat. Der hade hon gräft sand som barn, der hade hon hållit hushåll med sina dockor, och der hade hon, sedan hon blef stor flicka, läst en och annan otillåten roman, som Mariuccia på hennes enträgna böner tagit från lånbiblioteket.

Nu var rosornas tid inne. I tunga klasar, hvita, skära, gula, hängde de doftande blommorna mellan

det späda, rödskimrande löfverket och lyste i majqvällens skymning som en af feernas fingrar virkad matta. Lucia lösgjorde sin hand från Mariuccias och sprang fram, men vid löfsalens ingång ryggade hon tillbaka och skulle hafva skrikit högt af förskräckelse, om ej Mariuccia, som följt henne tätt i spåren, lagt sin hand öfver hennes mun och så qväft utropet.

En manlig skepnad stod der inne.

“Tyst för Guds skull“, hviskade Mariuccia, “det är icke farligt, det är bara signor Feliciano, som vill säga er, huru mycket han håller af er — signor Feliciano Martini, vet jag, förstår ni icke?“ tillade hon då hon såg Lucia stå der som förlamad, och hon sköt henne in i löfsalen.

Feliciano kom fram till henne.

“Lucia“, hviskade han.

Lucia såg på honom, alldeles bedöfvad.

Och rosorna doftade.

“Lucia!“

Hennes ögonlock darrade — de sänkte sig långsamt inför hans varma blick.

“Lucia, jag älskar er. Ni har kanske icke förstått det ännu, kärlekens språk är främmande för er ungdomliga oskuld. Men snart skall ni förstå, och jag ville icke lemna Livorno, utan att hafva talat dess första ord. Ingen skulle få säga dem till er

före mig. Och när jag är borta, skall ni tänka på hvad jag sagt och förstå, om ni kan blifva min.“

En underlig svindel smög öfver Lucias sinnen. Så länge Feliciano talade, stod hon stilla, hon andades knappt; när han tystnade, gjorde hon en halft omedveten rörelse emot löfsalens ingång, för att komma ut ur blommornas döfvande, dofttunga luft.

“Går ni? Lucia!“

Det lidelsefulla klagandet i hans röst hejdade henne. Hennes hjerta skalf, hon visste ej hvarför.

“Var icke rädd för mig. Icke vill jag skrämman er.“

Det djupa eftertrycket på det lilla ordet *er* kom det att sjunka ned till nästan blott en fläkt af en hviskning, men Lucia hörde det, o! så tydligt. Hon rädd för honom! Åh nej, icke för honom! Hon hade velat säga det, men orden qväfdes i hennes bröst. Hon endast såg på honom, och han tog hennes hand.

“Vill ni minnas mig?“

Hon nickade.

“Nu blomma rosorna. När persikorna mogna kommer jag igen, och då skall ni säga mig, om ni förstår kärlekens språk. Vill ni det?“

Hon svarade icke, och han frågade ej mera; hans blick trängde djupt ned i hennes, och hennes ögonlock darrade, men de sänkte sig icke.

“När persikorna mogna, Lucia“, hviskade han

och ville sätta en ring på hennes finger, men då ryckte hon bort sin hand.

“Nej, nej“, sade hon brådskande, “jag bör icke — mamma —“

“Var icke barnslig, signorina“, sade Mariuccia, som från löfsalens ingång delvis bevakat omgifningen utanför, delvis följt hvad som försiggick innanför. “Hvad ondt skulle det göra mamma, att ni tager en ring af den, som kan bli er man, om hon också icke vet af det ännu. Hon kan vara glad, hon, att ni får en så hygglig man.“

“Jag vill icke“, stammade Lucia utan att se på Feliciano.

“Signorinan har kanske rätt.“ Feliciano sköt ringen på sitt eget lillfinger. “Förlåt att jag gjorde er ledsen. Farväl, Lucia, vi se hvarandra åter.“

“Ja. Farväl.“ Lucia fattade Mariuccias arm och ryckte henne med sig.

Mariuccia, smått förbryllad öfver denna hastiga affärd men tagen med öfverraskning, följde utan motstånd.

Efter några steg släppte Lucia henne dock och gick långsamt bakom henne; efter åter några steg vände hon plötsligt om och sprang tillbaka till löfsalen.

“Gif mig ringen!“

“Vill ni —?“

“Gif mig ringen!“ Hon slog ihop händerna och

såg upp på honom. En eldgnista flög mellan deras ögon.

Hon låg vid hans bröst, han satte ringen på hennes finger, han kysste hennes hand, han tryckte den till sitt hjerta och böjde sig ned öfver henne.

“Lucia! Min Lucia!”

“Feliciano! Feliciano!”

Hon spratt till och ryggade undan; Mariuccias steg hördes på sandgången, och hennes unga hjerta kände sig vanhelgadt af att någon skulle se dess hängifvande.

“Farväl, Feliciano“, hviskade hon och var försvunnen.

Först i Giuseppees förstuga kom hon ihåg, att hon icke visste hvart Feliciano skulle resa, och hon stälde en skygg, halfbegriplig fråga derom till Mariuccia.

“Hem till sitt. Fadern är död, har fått slag, och han skall väl taga emot gården, kan jag tänka.“

“Och det visste jag icke“, hviskade hon och såg sig tillbaka, men löfsalen syntes ej mera.

Den unga flickan var ej så pratsam som vanligt den qvällen. Hon satt stilla bredvid Modesta och rullade upp hennes sticknystan, nystade så åter långsamt på garnet igen. Hennes kinder, vanligen bleka, hade en förhöjd, skär färg, och ögonen ett egendomligt drömlikt skimmer.

Modesta såg på henne gång efter gång, lät slutligen stickstrumpan falla ned i knäet, och betraktade henne så noga, att hon märkte det, såg upp och rodnade. Det var som om en inre flamma öfvergjutit hela hennes varelse med sitt sken.

“Kära lilla engeln min“, mumlade Modesta och tog upp stickstrumpan igen, men nu fäste hon blicken på Mariuccia, som aldrig pratat så högljudt och öfvergifvet som den aftonen.

“Nu skall signorinan gå hem, annars blir det för sent“, sade Modesta och steg upp, “och Giuseppe och jag få göra sällskap en bit.“ Men när hon satte schalen på Lucia, hviskade hon helt sakta: “Hjertebarnet mitt, om ni kommer i bryderi, så tag icke råd af Mariuccia, kom då hellre till gamla Modesta.“ Och hon vände sig tvärt till Mariuccia och manade denna till skyndsamhet.

* * *

“Så vacker Lucia blifvit“, anmärkte Marianna en dag.

Luisa såg upp.

“Ja, det är sant, jag har icke tänkt derpå. Hon är en snäll flicka, henne har jag nytta af; icke som Adalberta, som aldrig vill göra någonting.“

“För mycket snäll, det är något feberaktigt i hennes arbetsifver. Hon borde komma ut mera.“

“Hon vill icke, hon har blifvit blyg för sällskap och är icke road af annat än att gå till Giuseppe och leka trädgårdsmästare.”

“Vet du riktigt hvad hon gör der?”

“Jag har varit hos Giuseppe. Han visade mig signorinans hörn, som han kallade det, en rosenlöfsal. Du skulle se så prydligt hon ordnat der, och allt gör hon sjelf, ingen får hjälpa henne. Rundt om löfsalen har hon planterat blommor, inne i den har hon afdelat ena sidan med vintergröna och lagt några flata stenar midt i ringen. Så ofta hon kommer dit, lägger hon en frisk törnrosqvist på stenarna och liksom en matta af friska blommor på marken deromkring innanför vintergrönan. De skola alla ligga qvar, tills hon kommer tillbaka igen, ingen får röra dem.”

“Ett altare.”

“Åh nej, hon har inga religiösa grubblerier; jag måste till och med mana henne till att komma i messan.”

Marianna betraktade tankfullt den borta vid fönstret ifrigt syende Lucia.

“Hon vill ej tala om sin löfsal, kan jag tro.”

“Nej, jag sade några ord på skämt en gång, men har icke gjort det sedan, hon blef så förlägen. Hon är blyg för sin barnsliga lek, förstår man.”

“Qvinnan utvecklas hos henne“, mumlade Marianna. Hennes blick flyttades mellan Lucia och Adal-

berta, som satt hopkrupen på balkongen och ömsom plockade sönder krukväxternas blad, ömsom retades med Lucias turturdufva.

“Låt henne icke stänga in sig för mycket.” Åter flyttades blicken mellan systrarna, moster Marianna förde dem ovilkorligen tillsammans i någon outredd tankeförbindelse. “Låt mig få båda flickorna med mig ut till Ardenza i qväll.”

* * *

Ardenza var nästan mer än vanligt besökt, den vackra sommaraftonen hade lockat ut alla, som kunde göra sig lediga, och Marianna märkte med tillfredsställelse den beundran Lucia uppväckte. Hon hade sjelf vakat öfver hennes klädsel, icke den obetydligaste småsak, som kunde förhöja hennes utseende, var lemnad obeaktad, och Marianna var så nöjd med sitt lyckade verk, att hon ej ens tycktes märka, huru hennes gunstling Adalberta den gången fördunklades af sin yngre syster.

De mötte Michelino. Han kom fram till dem, och Marianna smålog, då hon såg den blick af öfverraskning, han häftade på Lucia, men mosterns blickar irrade vidare framåt alléen.

“Låtom oss sitta ned.” Marianna förde sitt sällskap till en soffa med utsigt öfver sjön, och satte Lucia på ena sidan om sig, der den nedgående so-

lens strålar öfvergöto henne med en förtrollande ljusglöd.

Lucia såg utåt sjön; det drömlika skimret i hennes ögon blef allt varmare, solnedgångens lågande färgglans speglades väl deri.

Michelino stod framför soffan, talade med Adalberta men såg som oftast på Lucia. Adalbertas solfjäder började visa tecken af otålighet, moster märkte det.

“Sitt ned, signor Michelino.“ En skälmskt inbjudande handrörelse anvisade honom den lediga platsen bredvid Adalberta.

Inbjudningen antogs ögonblickligen. Solfjädern blef lugn, och strök smekande moster Mariannas hand.

Flere unga herrar samlades kring soffan, alla beundrade synbarligen moster Mariannas nya skyddsling, men ännu irrade hennes blickar framåt alléen. Slutligen fingo de fäste.

“God afton, signor Castellini, det var länge sedan jag hade nöjet att se er. Hvarför helsar ni aldrig på mig nu mera?“

Det var första gången på länge Castellini hört signora Marianna Bianchi finna nöje i att se honom, och när han sökt henne, hade han icke blifvit mottagen, men det kunde hafva varit en händelse. Sådant anmärker man dessutom icke till ett fruntimmer, om man ej vill vara litet retsam, och Fulgenzio

Castellini hade allt skäl i världen att ej ens på skämt vara retsam mot moster Marianna.

“Älskvärd som alltid, signora. Jag är förtjust att få se er.”

Moster Marianna mottog försäkringen om sin älskvärdhet med det huldaste småleende.

“Är ni det verkligen? Kom då till mig någon gång. Ni vet på hvilka dagar jag är hemma för mina vänner.”

“Jag önskar intet högre än att få besöka er, helst om ni räknar mig bland edra vänner.”

“Dit har ni alltid hört, det vet ni väl.”

Antingen hade det varit blott en händelse, att han icke blifvit mottagen vid ofvannämnda tillfällen, eller också hade signora Bianchi det rymligaste samvete i världen.

“Ni gör mig stor heder, signora Marianna.”

“Skola vi icke röra på oss litet, flickor.” Marianna reste sig upp. “Gif mig din arm, Lucia. Du är väl icke trött?”

Hittills hade Fulgenzio icke sett åt Lucia, endast bugat sig för henne i förbigående. Deremot envisades hans blickar att flyga till Adalberta, som knappast besvarat hans helsning, men nervöst lifligt språkade med Michelino och ett par af de andra herrarne. De öfrige af desse hade dragit sig till Lucias sida. Då Marianna tilltalade den unga flickan, drogs hans upp

märksamhet till denna, och han gjorde en rörelse af öfverraskning, liksom alla, hvilka icke nyligen sett henne, men genast åter fästes hans flammande blick på Adalberta, som vändt ryggen mot honom och med påfallande uppsluppen skämtsamhet smågrälade på Michelino. Han tog ett steg framåt mot dem.

“Signor Fulgenzio, huru är det med er faster? Hon mådde icke bra, när min syster och jag mötte henne ute i går.”

“Det var ingenting, en liten förkylning, som genast går öfver. Hon är alldeles återstald i dag igen, tror jag.”

“Jag ämnade mig till henne i morgon att höra efter, och då ni bara tror, att hon är återstald, skall jag säkerligen gå. Brorsöners omdömen äro ofta litet sväfvande.”

“Åh, signora Marianna, jag är den mest uppmärksamme brorson man kan tänka sig.”

Marianna fortfor att gå framåt, allt jemt pratande med Castellini, som sålunda hölls vid hennes sida. Det pratades ganska muntert i gruppen bakom dem, men Marianna egnade icke den minsta uppmärksamhet deråt, och då kunde han icke heller höfligtvis göra det. Moster Mariannas gunst var dessutom af så oskattbart värde, att något offer för dess bibehållande ej kunde undgås, äfven om all tanke på höfligheten lemnats å sido.

Plötsligt stannade Marianna och gjorde i det samma en half vändning, hvarigenom Lucia, hvars arm hon höll, kom ansigte mot ansigte med Castellini.

“Du ser så upphettad ut, barn, är du trött?”

Lucia såg upp och smålog; hon var riktigt söt, när hon smålog så der, lilla Lucia, och mostern smekte hennes rosiga kind.

“Tycker ni icke, hon blifvit mycket förändrad på en tid, signor Fulgenzio?”

Lucia rodnade och blef ännu sötare.

“Jag tror moster inbillar sig, att jag är sjuk, jag vet icke hvarför, jag har aldrig mått bättre i mitt lif.”

“Man är icke sjuk med signorina Lucias utseende“, sade Fulgenzio med en lätt bugning. “Ingen bör klaga öfver en sådan förändring som hennes, många skulle afundas henne den.”

“Signora Marianna“, ropade Michelino — den andra gruppen hade i sin ordning stannat — “får jag bjuda damerna på en glace i Bagni Pancaldi?”

“Ni har förekommit mig, Pierluigi, jag ämnade anhålla om det samma.”

“Jag hoppas alltid kunna förekomma er.“ Michelino smålog litet öfvermodigt.

“Jag skall försöka se till, att det icke måtte hända alltid.“ Fulgenzio smålog å sin sida så ytterligt förbindligt, att Marianna fann för godt blanda sig i samtalet.

“Mina herrar, eder artighet är så stor att jag, om jag får föreskrifva lag, icke afstår från någonders. Vi gå till Pancaldi, inbjudna af eder gemensamt.”

Castellini höll på att protestera mot denna riderlighet i samslag, men uppfångade i det samma en skyggt bedjande blick af Lucia, och han hejdade sig.

“Ett fruntimmers lag är alltid ofelbar för mig.”

“I detta fall samtycker jag att dela med signor Castellini.”

Signora Marianna sände Michelino en straffande blick, och han föll undan, men som han i det samma fick ett belönande leende af Adalberta, kändes mosterns missnöje förmodligen icke tryckande tungt.

Fulgenzio gaf ingen akt på minspelet, han språkade med Lucia och fortsatte dermed så oafbrutet under vandringen till caféet, att moster Marianna icke ett ögonblick ansåg sig nödsakad att understödja samtalet ens med ett ord. Men utanför caféet, när fruntimren utvalt plats under träden, gled han helt stilla ned på stolen bredvid Adalberta. När Michelino, som vinkat på en uppassare, vände sig om för att taga just den stolen i anspråk för sin del, fann han sig förekommen. Men Fulgenzio tycktes icke hafva märkt detta. Han frågade den midt emot honom sittande Lucia, hvilket slags glace hon föredrog, och slog derefter in på en högst allvarlig af-

handling med Marianna om kalla och heta drycker, utan att ens se på hvarken Michelino eller Adalberta.

Michelino hade intet val, han satte sig bredvid sin i tysthet tillärnade, vackra lilla svägerska, och der fann han sig på det hela taget ganska väl. När icke det bästa kan fås är det dernäst icke att försmå.

Michelino pratade med Lucia, Fulgenzio med Marianna, Adalberta flägtade med sin solfjäder.

“Hvarför så tyst, signorina?” Adalbertas granne stödde armen mot bordet och lutade sig emot henne.

Adalberta såg mulet upp. Midt emot henne satt Michelino i alldeles samma ställning bredvid hennes syster. Hon kände ett starkt begär att kokettera en smula med sin försmådde beundrare för att så medelst visa den gynnade, att hon kunde vara glad utan honom lika så väl som han utan henne, men någonting likt gråt steg upp i hennes hals.

“Få vi gå hem, moster, jag fryser.”

Marianna skickade Michelino ögonblickligen efter en vagn.

Hemkomna stannade Adalberta vid mosterns dörr, då Lucia sprang uppför trappan.

“Hvarför gjorde du Lucia så vacker i dag? Kan du vilja förråda mig och draga Michelino till henne?”

“Lilla toka, andra än han kunna dragas till henne. Har du icke haft roligt i qväll?”

“En stund.”

“Vi ega aldrig annat än stunder, håll fast vid de glada. God natt, barn. Icke vill jag förråda dig.”

* * *

“Stanna ett ögonblick, jag har ett par ord att säga er enskildt“, hade signora Marianna sagt, och Fulgenzio, som rest sig för att gå, satte sig åter ned, under det hon följde de afskedstagande fruntimren till dörren.

Det var hennes andra mottagningsdag sedan Ardenzapromenaden. Adalberta hade mot vanan icke varit synlig vid någotdera tillfället, Lucia hade kommit i hennes ställe. Fulgenzio hade infunnit sig båda gångerna, varit särdeles angenäm, men stannat första dagen blott en kort stund och skulle så gjort äfven nu, om ej värdinnan sjelf qvarhållit honom.

Men hon qvarhöll icke Michelino, som dröjande reste sig från sin plats bredvid Lucia, och man skulle nästan hafva kunnat kalla hennes farväl till honom en smula onådigt, så knpphändigt var det.

“Har du att tala med signor Castellini, så skall icke heller jag störa dig. Farväl, moster“, sade lilla Lucia, då Marianna återtog sin plats i soffan, och böjde sig ned öfver mostern för att kyssa hennes kind. “Jag vill icke komma på dina mottagningar mera“, hviskade hon hastigt. “Det passar Adalberta bättre, jag är ju bara ett barn ännu.”

Marianna hann knappast förvånas öfver denna Lucias nyvunna insigt om sin barndom, innan hon var borta, men hann lägga märke till den mer än vanligt aktningsfulla bugning, hvarmed Castellini besvarat den unga flickans afskedshelsning. Och moster Marianna smålog belåtet.

“Ni förstår nog, att jag icke enbart af vänskap för er uppmanat er att besöka mig“, började hon.

“Jag har icke ett ögonblick smickrat mig dermed, signora Marianna. Vi skulle kanske till och med kunna utesluta ordet enbart.“

“Låt det stå så länge, åtminstone till vårt samtal är slut.“

“Aj, aj, signora Marianna, ett oförtydligt hot! Är det då strid på lif och död ni söker med mig?“

“Har ni förstått, hvad jag nu vill tala med er om?“

“Det väntar jag att ni skall säga mig.“

“Ingen ironisk dragning i ögonvrån, jag ber. Hvarför söker ni åtskilja tvenne unga personer, som älska hvarandra?“

“Som älska hvarandra — trofast och upprigtigt?“

“Trofast och upprigtigt.“

“Om ni är fullt öfvertygad härom, hvarför drabbades då Pierluigi af ert missnöje i dag? Hans syndar voro likväl icke så stora, tyckes mig. Hans besök hade räckt längre än etiketten egentligen tillåter — —“

“Huru vet ni det?“

“Jag vet att han var hitkommen fem qvart före mig. Och han hade infunnit sig, fastän ni sist hvi-skade åt honom, att han ej behöfde komma till er nu en tid framåt, emedan signorina Adalberta ej skulle finnas tillstädes.“

“Signor Castellini, ni — —“

“Har god hörsel, ja. Men ni är väl sträng, signora Marianna. Huru vill ni, att en ung man skall kunna motstå frestelsen att få höra talas om sitt hjertas herskarinna, när han älskar trofast och upp-rigtigt, och en förunderligt vacker förtrogen står ho-nom till buds. Er yngsta systerdotter är en skön-het, signora, en fängslande skönhet, det är obestrid-ligt.“

“Så låt fångsla er af henne. Hennes unga, oer-farna hjerta är fritt, det vaknar snart till längtan efter kärlek, men ännu är det omedvetet derom, ni kan väcka den. Vore det icke en ljufvare lycka att vinna en älsklig flickas första kärlek än att tvinga sig till en hustru, hvars hjerta uppreser sig mot tvånget.“

“Ni är öfvertygad om mycket i dag, signora.“

“Hvad menar ni?“

“Jag kan vinna signorina Adalbertas kärlek, men aldrig hennes systers.“

“Hvarför icke? Jag har aldrig märkt, att hon hyser motvilja för er.“

Fulgenzio smålog.

“Qvinnor hysa icke motvilja för mig. De kunna ej ens känna mot mig annan förtrytelse än den, som gnistrar för att få bli släckt, och en sådan förmår jag icke väcka hos henne.”

“Hon har ett vekt, mildt lynne. Tag henne, hon skall blifva just sådan hennes man vill hafva henne, och det är ju hvad I män eftersträfven.”

“Vi män eftersträfva att vinna hvad vi åtrå, och hvilken af oss, som gått i skola hos qvinnor, hos erfarna qvinnor, han har lärt fatta, hvar han kan segra, och han aktar sig för nederlag, mer eller mindre medvetet allt efter skolan, han genomgått. Jag känner ingen åtrå efter er yngsta systerdotters kärlek, signora Marianna, förlåt mig min upprigtighet.”

“Ni känner ingen åtrå efter Lucias kärlek, som står att vinna, men väl efter Adalbertas, som redan är bortgifven. Medgif att er upprigtighet är något inkrånglad.”

“Tror ni, att den så kallade första kärleken ofta är kärlek för lifvet? Är den icke ofta blott den vaknande längtan, ni nyss talade om?”

“Stundom, kanske.”

“Hos Adalberta är den det, jag är viss derom, och hon skall blifva min, såsom min hustru, om ingen hindrar mig, såsom min älskarinna, om hennes giftermål med Pierluigi åvägabringas, och hon skall

älska mig, som hon aldrig drömt om att älska honom. Nu är min upprigtighet ej inkrånglad, signora Marianna.“

Han hade stigit upp, hans hand knöts hårdt om stolens ryggstöd, hans blick borrade sig flammande in i Mariannas, den vanliga, elegant liknöjda förbindligheten i hans sätt hade lemnat rum för ett uttryck af allt uppslukande lidelse. Marianna skyggade.

“Strid på lif och död“, hviskade hon.

“Ja, strid på lif och död, om ni så vill, förbund, om ni lyder råd. Hvad jag en gång sträckt min hand efter, det måste jag ega, om jag också ej kan få det annat än sönderslitet.“

“Och huru länge har det sedan värde för er?“

Fulgenzio svarade icke.

“Huru länge?“ upprepade Marianna med ökad bitterhet i tonfallet.

“Det kan icke sägas på förhand. Hvad vet man om kärleken annat, än att den lefver, då man älskar?“

Marianna hade återvunnit fattningen.

“Sitt ned, signor Fulgenzio, och låt oss tala om saken på ett mindre hänsynslöst sätt. Jag är tacksam för er upprigtighet, men den gifver mig icke tillit till er. Adalberta har för mig varit i egna barns ställe. Huru vill ni, att jag skall kunna lemna henne till en man, som icke sjelf tror på sina känslors var-

aktighet, och som kanske blir grym mot henne, då nycken förgått?"

"Jag har aldrig glömt skyldig ridderlighet mot en qvinna."

"Ni har ännu aldrig egt en qvinna, som varit er tillhörighet, beroende af er, bunden vid er, rättslöst, skyddslöst i ert våld. Ni har icke haft en hustru ännu."

Fulgenzio satte sig ned och såg allvarsamt på Marianna.

"Är detta er teckning af äktenskapet? Jag tror icke att det skulle blifva min, men jag vet intet och kan därför intet säga. Jag vet blott, att Adalberta är den första, jag begärt såsom hustru."

"Det är något", mumlade Marianna, "men det är icke nog. Jag vill, jag måste skydda henne för er."

"Signora Marianna, låt mig säga er ett ord. Ni är klok, och ni vet fullkomligt väl hvad en qvinna kan förmå i striden mot en man, af hvilken hon icke beror, därför tror ni er nu vara starkare än jag. Men ni känner icke hvilken magt den man eger, som gått i lära hos ert kön. Honom öfvermäktig blir endast en qvinna, som redan utforskat allt, hvad hon kan lära af männen. Och det vet hvar och en, att icke signora Marianna Bianchi nedlåt it sig till."

Marianna satt tyst en stund.

"Förbund med er knyter jag icke", sade hon

slutligen vemodigt, "men känner jag min vanmagt, skall jag lemna er fältet fritt."

"När ni lofvar så mycket, har ni redan halft uppgifvit striden", sade Fulgenzio leende. "Jag begär icke mera för närvarande. En beväpnad neutralitet är mycket nog vunnet i första skärmytslingen."

"Hvad är det, som lockar er hos Adalberta?"

"Vet jag det? Kanske den nyckfulla oberäkneligheten i hennes väsen, de plötsliga öfvergångarne mellan lek och storm. Hon kan gifva mig en lidelse, som mättar mig."

"För en stund."

"Bättre en stund som min hustru än som min älskarinna, icke sant?"

"Finnes det intet, som ni vördar?"

"Åh jo, först och främst vördar jag nu signora Marianna Bianchi oändligt högt, trots det hon förklarar sig vara min fiende."

"Ni är oförbätterlig, man kan icke ens bli ond på er."

"Jag sade er det ju nyss."

"Fulgenzio Castellini, jag ber för henne; sök icke hennes kärlek, jag bönfäller derom."

Fulgenzio smålog endast, och Marianna vände sig bort.

"Ni har frihet att gå nu, jag har intet att säga er mera i dag."

“Får jag återkomma?”

“Som ni vill, men Adalberta träffar ni icke.”

“Det står mig öppet hos hennes föräldrar. Farväl, signora Marianna.”

Då Marianna blef ensam, knöt hon häftigt ihop händerna och lutade hufvudet i dem.

“Mitt stackars barn, förmår jag intet för att skydda dig för sorg? Är då all kärlek blott en förbannelse?”

* * *

“En ovanligt söt flicka, Lucia Neri, jag undrar hvarför de hållit henne så instängd. Låna mig eld till min cigarr, Pierluigi. Tack!” Fulgenzio drog några bloss. “Hon kommer att taga lofven af alla unga damer i staden.”

“Sigtar ni på henne nu?” Michelino tog något tvärt igen sin cigarr.

“Jag? Hm!” Fulgenzio blåste med välbehaglig betänksamhet upp röken i luften. “Tror ni, att jag har någon särskild önskan att gå er i vägen?”

“Mig? Prat!”

“Jag trodde ni var fast der, och ingen under i det, en sådan skönhet kan göra en blind för alla andra. Jag har således icke att välja på pistol eller värja, om jag lägger mig ut för den lilla?”

“Tillåt mig fråga, om signor Castellini har för afsigt att förolämpa mig?”

“Tvärtom, signor Pierluigi, jag önskade få klart, huru vi skulle kunna undvika obehagliga sammanträffanden. Moster Marianna vill gifta mig med den lilla blomsterdrottningen. Ni känner ju Lucias kärlek till blommor? Hon brukar tillbringa hela timmar hos ett gammalt trädgårdsmästarfolk — just här nära intill, nedåt gatan der, ni ser hvar en bakport i muren står på glänt. Der längst ned i trädgården har hon en vrå afskild för sig och sina älsklingar.“

“Har ni fått tillträde dit?”

“Jag har icke sökt det ännu. Dessutom tror jag icke det beviljas så lätt. En skatt som Lucia måste eftersträvas med försigtighet. Er cigarr har slocknat, tror jag, får jag nu låna er eld?”

“Nej tack, den brinner än.“

“Farväl då. Vi träffas kanske hos signora Bianchi om torsdag.“

Fulgenzio gick långsamt uppåt gatan, njutningsfullt hvirflande cigarröken omkring sig. Michelino stod stilla kvar och vände på en tändsticksask, som han tankspriddt tagit ur fickan.

“Käre herre, gif mig cigarren, som ni icke bryr er om mera. Ni är rik och jag är fattig.“

Michelino kastade cigarr och tändsticksask i hufvudet på den tiggande gossen och gick sin väg.

* * *

Lucia satt på marken i sin löfsal, knäet fullt af blommor, som hon med smekande omsorg bredde ut kring stenarne inom vintergrönsringen. Hon passade in dem en efter en, försigtigt rättande hvarje motspänstigt blad, hon talade halfhögt till dem, hon log mot dem som mot lefvande väsen. När kretsen var fylld, satt hon en stund och såg derpå med händerna andaktsfullt hopknäppta i skötet, så lade hon sig ned, kysste vintergrönan, lutade ansigtet mot den och lät handen långsamt glida öfver den mjuka, doftande blommattan.

“Persikorna växa“, hviskade hon, “hafven I sett det, mitt hjertas barn? Solen gjuter in sin glöd i dem, hvar dag lockar dem närmare sin mognad, hur är det möjligt, att lifvet kan rymma så mycken glädje?”

Hon gaf icke akt på steg, som närmade sig på gången utanför, hon var så van vid att Giuseppe, om han hade något att göra i den delen af trädgården, aldrig störde henne i hennes fristad. Men den gående kom ända fram till löfsalen och gick icke förbi. Hon rusade förskräckt upp. Michelino stod framför henne.

Hon såg på honom, blodet steg i hennes kinder, och ögonen började lysa.

Michelino smålog, en smula förläget men belåtet ändock.

“Jag har funnit ut ert bo, Lucia. Så nätt det är. Och ni liknar ju en gudinna inom helgedomen.“

“Gå genast.” Hon slog med handen emot honom.

“Låt mig först säga, hvarför jag sökt reda på er så här. Kanske får jag sedan stanna.”

Michelino smålog ännu mera belåtet. Lucias ögon gnistrade.

“Jag vet hvad ni vill. Jag skall förråda min stackars syster, som trott edra falska försäkringar och litar på er. Och det begär ni af mig här — här, der jag är ensam, och ni icke har rättighet att uppsöka mig“, tillade hon hastigt, med en skuldkänsla af att det henne oförvarandes undfallna ordet kunde hafva förrådt en hemlighet, som Michelino icke var värdig att känna.

Men denne fäste sig icke vid småsaker.

“Kärleken ursäktar ju allt, och jag älskar er, jag måste säga er det, jag kan icke tiga, då mitt hjerta är fullt. Jag trodde mig älska er syster, men det var emedan jag icke sett er rätt. Jag skulle icke velat öfvergifva henne, icke för allt i verlden, men kärleken låter icke befalla sig. Hvarför är ni så förledande skön? Ingen kan tänka på en annan, sedan han sett er. Gråter ni?”

“Icke har jag velat vara skön för er. O, hvad har jag gjort för att förtjena detta?”

“Ni har visat er i hela gudomligheten af ert qvinliga behag, och ni får icke vara kall för den eld, som ni tänder. Känner ni icke er förtrollnings magt?”

Ni strör ju sjelf rosor för edra fötter.“ Han tog upp en handfull blommor från marken.

“Huru vågar ni?”

Hon sprang fram, slet blommorna ur hans hand och stötte honom tillbaka, ryckte upp vintergrönan, som hans fot trampat, ref sönder sin blommatta, kastade omkring rosor, liljor och violer, vanhelgade genom hans vidrörande, och rusade bort, innan han hunnit hemta sig från sin bestörtning.

“Modesta! Modesta!”

“Hvad har händt, kära min signorina?”

“Jag kan icke säga det, jag kan icke — — jag kommer aldrig mera till trädgården, jag vill icke se min löfsal mera — — följ mig hem, Modesta.”

“Genast, vänta litet här, jag kommer strax igen. Och lugna er nu, ni får icke gå ut på gatan så uppörd.”

När Modesta kom tillbaka, såg hon varm ut, men nickade vänligt åt Lucia.

“Nu kan ni komma tillbaka till trädgården, när ni vill. Hädanefter är lilla bakporten stängd, och löfsalen städar ni upp igen.”

“O, Modesta — —”

“Vill ni sitta här ännu en stund? Ingen skall störa er?”

“Nej, jag vill hem till Adalberta.”

* * *

Under tiden satt Fulgenzio Castellini i signora Luisa Neris förmak, och Adalberta, som infunnit sig der endast på moderns bestämda befallning, fann icke sitt dåliga lynne förminskadt af, att han icke gaf henne tillfälle att låta honom erfara det. Artig, underhållande, nästan skämtsam emellanåt, stälde han aldrig talet direkt till henne, och hon ansåg under sin värdighet att ouppfordrad tilltala honom, vore det ock blott för nöjet att få framkasta ett ohöfligt ord. Men hans blickar liksom kringvepte henne med en luft af flammor, och hon kände en feberbrand tändas i sina ådror. Hon hatade honom. Det var med en obeskriflig lättnad hon hörde systemen komma hem, och gripande tillfället i flykten sprang hon ögonblickligen upp för att skynda ut till denna. Fulgenzio reste sig dock, äfven han, i detsamma, och hon måste hejda sig för att invänta hans afsked.

“Amor che a nullo amato amar perdona *“, hviskade han, då han fattade hennes motvilliga hand. “Så älskar jag, ert öde är bundet vid mitt.”

Han lät hennes hand glida ur sin. Var icke detta en smekning? Hennes arm föll som förlamad utefter sidan. Hvad hon hatade honom!

Knappast var han utom dörren, förr än hon ru-

Kärlek, som icke frigifver något älskadt från att älska.

Dante.

sade in till systemen, som hon fann kämpande med en lika stark rörelse som hennes egen.

“Adalberta, det är icke mitt fel!” Lucia kastade sig snyftande i hennes famn.

“Hvad är icke ditt fel?”

“Hvarför tvangs jag ned till moster? Men det är icke mitt fel, Adalberta. Du vet, att jag aldrig kunnat svika dig.”

Adalberta grep systemen i armen och ruskade henne. “Tala ut då! Är det något med Michelino?”

Lucia framhviskade några ord om hvad som händt.

“Det är icke sant. Alla bedraga mig, alla hafva sammansvurit sig mot mig.”

“Icke jag, Adalberta, jag håller ju så mycket af dig.”

“Du, som lockar Michelino ifrån mig. Du! — Den odrägliga fågeln, aldrig får man ro för den.” Hon fick fatt i turturdufvan, som kuttrande hoppade kring deras fötter, och vred häftigt om nacken på henne.

“Adalberta, hur kan du vara så grym?”

“Du har tagit mera från mig.” Adalberta kastade den döda fågeln ut genom fönstret. Men i nästa ögonblick slog hon armarne om systemens hals. “Förlåt mig, jag visste icke rätt, hvad jag gjorde.”

“Jag kan förstå det”, hviskade Lucia och försökte återhålla tårarne, som ville fram trots hennes bemödanden. “Ack, om jag kunde göra något för dig.”

“Tag bort Fulgenzio.”

“Jag? Det kan jag icke.”

“Du håller icke af mig, du vill göra mig olycklig. Låt mig då vara i fred åtminstone.”

“Adalberta!”

“Låt mig vara i fred!” Adalberta sköt systemen med våld ut ur rummet och reglade dörren.

Och dörren förblef stängd. Adalberta svarade icke ett ord på något tilltal, icke på böner, icke på befallningar, icke på middagskallelsen, ej heller på uppmaningen att låta Lucia komma in för att gå till sängs om qvällen. Först när fadern hotade att låta bryta upp dörrlåset, ropade hon från andra sidan af rummet, att hon, det första dörren rördes, skulle kasta sig ut genom fönstret. Och signora Luisa hvi-skade då till sin man, att det var bäst icke egga henne till trots längre, Lucia finge bädda åt sig i för-maket.

Så fick Adalberta vara i fred. När allt blef tyst i huset, reste hon sig ur vrån, der hon suttit hopkrupen alla dessa timmar. Hon vankade ett par slag af och an i kammaren, stannade vid det öppna fönstret och lutade sig ut, hon tyckte sig qväfvas. Men hon skyggade ögonblickligen tillbaka, och hennes hjerta stod krampaktigt stilla. En man dröjde i skuggan af porten midt öfver gatan och såg uppåt hennes fönster; det var som om Fulgenzios flammande blick

mött hennes. Hon drog sig längst bort i mörkaste hörnet af rummet och satte händerna för ögonen.

Efter en stund smög öfver henne en feberaktig oro att veta, om det verkligen varit han, och i så fall om han fans qvar der ännu; hon kunde icke andas, om han var henne så nära.

Raskt gick hon till fönstret. Ja, mannen midt emot stod der, blicken oafvändt rigtad mot hennes rum. När han varseblef henne, trädde han fram ur skuggan och lyfte på hatten, så att lyktskenet föll klart öfver hans ansigte. Det var Fulgenzio. Han gick långsamt bort, blicken allt jemt fäst på henne, vid gathörnet stannade han ett ögonblick, derpå vek han om det och var försvunnen.

Adalberta kastade sig på knä vid sängen och borrhade ansigtet in i kuddarne.

“Michelino, Michelino, rädda mig!”

* * *

Två dygn hade förflutit. Åter var tyst i huset. Lucia satt, stilla lyssnande, ensam utanför Adalbertas dörr, som icke öppnats en enda gång under denna tid. Så hade hon, alla ovetande, suttit två nätter och ofta bitit i sin näsduk för att tvinga sig att tiga. Hon visste ju att hvarje tilltal retade Adalberta, och hennes mera än andras. Nu förmådde hon icke heherrska sig längre. Hon hörde system tala för sig sjelf der

inne, fastän hon icke kunde urskilja hvad, orden kommo så lågt och afbrutet. Hon måste tillocka sig hennes uppmärksamhet, skrankan, som skilde dem, måste brytas.

“Adalberta!” —

“Adalberta!” Ljudet af hennes egen röst gjorde henne modigare. “Kära, älskade syster, hör på mig, jag måste säga dig något, som jag icke kan säga för någon annan ännu. Öfvergif mig icke, hvem skall jag förtro mig till, om icke till dig? Jag älskar.”

Icke ett ljud hördes inne i kammaren.

“Adalberta, vi kunna nu förstå hvarandra, låt oss få tala om hvad vi båda känna, du kan glädjas med mig, och jag tror att jag kan hjälpa dig.”

Adalberta rörde sig der inne.

“Syster min, jag tror att jag kan hjälpa dig.”

Dörren öppnades. Blek, afmagrad, med brinnande ögon stirrade Adalberta på Lucia, som sprang upp med ett utrop af glädje och i en blink var inne i rummet.

“Nu får du icke ut mig mera, och nu måste du höra på hvad jag har att förkunna. Moster och jag ha bedt föräldrarne, och de ha lofvat, att om du icke gifver vika till i morgon, skola de samtycka till allt hvad du vill. Jag skulle icke få säga det, men jag kan icke tåga och låta dig sörja onödigtvis. Och ser du, syster min, Michelinos nyck för mig, tänker jag,

var bara en nyck, den kommer han ifrån genast, när han förstår, att jag icke vill veta af honom.“

“Michelino? Hvem är Michelino?”

“Hvem han är?”

“Ja, jag vet, det är någon, som jag sett, men han är försvunnen, och jag vet icke hvar han finnes.“

“Hvad säger du?”

Lucia fattade förskräckt om systemns hand, den var brännande het.

“Du har ju feber, du får icke bli sjuk för mig. Kom ut och ät litet, du har ju icke smakat en bit på nära tre dagar. Och jag behöfver också äta“, tillade hon smekande, då Adalberta otåligt skakade på hufvudet. “Kom och gör mig sällskap.“

Adalberta drog henne fram till fönstret.

“Ser du honom der nere? Hvem är han?”

“Signor Fulgenzio?”

“Är det honom du älskar, Lucia?”

“Nej.“

“Icke? Hvarför icke? Moster tog ut dig för att du skulle locka honom med din skönhet.“

“Jag lockbete? Adalberta!”

“Du måste älska honom, och då måste jag döda dig, sedan kan jag dö. Men älskar du honom icke, då måste jag gå till honom och tillhöra honom. Amor che a nullo amato amar perdona.“

“Adalberta, du har feber, du yrar.“

“Så der står han om qvällarne och ser på mig, så der går han förbi om dagarne och ser på mig, hans ögon förbränna mig. Tag bort honom, Lucia.”

“Kom in i förmaket, der ser du honom icke.”

“Han kallar mig. Jag kommer!” Hon vinkade ned åt Fulgenzio, som just stod i begrepp att aflägsna sig, och gick mot dörren.

Lucia försökte föra henne in i förmaket, men hon slet sig våldsamt lös och gick till förstugudörren.

“Adalberta, stanna!”

“Han kallar mig. Jag kommer!”

Lucia sprang till fönstret i ängslig villrådighet. Fulgenzio vek i det samma om gathörnet och försvann.

“Han är gången, Adalberta,” ropade hon ifrigt, “han har lemnat dig fri.”

Adalberta brast i krampaktig gråt, lidelsefullt omfattande och smekande Lucia.

“Jag är sjuk, Lucia, jag är sjuk.”

— — — — —
Följande dag mottogs Fulgenzio Castellini i signor Francesco Neris hus såsom Adalbertas erkände fästman. Moster Marianna var icke närvarande.

* * *

En brännande solhet augustidag stod Adalberta brud. Släkt och vänner samlades vid bangården för

att önska de nygifta lycka på deras bröllopsresa. Fulgenzio ryckte Adalberta från aldrig slutande omfamningar och kyssar och förde henne bort genom väntsalen, der en obeveklig stationsvakt stängde vägen för alla icke resande.

I dörren såg Adalberta sig tillbaka. Hennes sista blick gälde Lucia, som i sin strålande ungdomsskönhet leende stod vid Feliciano Martinis sida.

“Blif lycklig som jag“, hade Lucia hviskat vid afskedet och lagt en persika i systemns hand.

Fulgenzios skarpa hörsel hade uppfångat dessa ord och en ovanlig vekhet dämpade ett ögonblick hans ögons glöd, men han sade intet, förr än kupédörren slogs igen. Då drog han Adalberta tätt intill sig och vände hennes ansigte mot sitt.

“Jag är icke Feliciano, och du är icke Lucia. Dem väntar kanske en annan lycka än vår, men glädjen njuta vi, så länge den räcker.“

En lågande kyss brann på brudens läppar.

BIKTEN.

PIKLEY

“Vet ni bot för hjertesjukdomar, ärevördige fader? Jag är lycklig — alla säga att jag är lycklig, och då måste jag väl vara det, hvarför kännes allting så gräsligt tomt? Jag är tjuguettt år, mina barn äro vackra som en dag, min man är aldrig hård emot mig, man säger att han älskar mig, han sade det sjelf, då vi gifte oss, hvarför är jag rädd att lefva nu mera? Är mitt hjerta syndigt? Gif mig frid, ärevördige fader, annars måste jag dö. Vet ni hvad frid är? Har ni älskat? Harmas icke, fader, jag kan icke reda mina ord, jag är ju sjuk och det är derfor man fört er till mig. Man säger, att jag är sjuk, emedan jag skall bli mor igen, men det är icke sant, mitt onda är gammalt, mycket gammalt. Tre år, är det icke en lång tid? Två år af mitt äktenskap tror jag att jag var glad — visst var jag glad? Jag lefde i min kärlek, jag lefde af min kärlek, min make var min verld, i himmel och på jord såg jag intet annat än honom. Sjelfva galenskapen är ljuf, när två gå upp i den. Och en vild galenskap var hans kärlek,

den skrämde mig först, så ryckte den mig med sig, och jag öfverlemnade mig motståndslöst åt yrseln. Han brann för mig, jag brann för honom, han fordrade, jag gaf. Han bildade mitt väsen, jag blef sådan han ville se mig, jag tänkte hans tankar, jag kände hans känslor, jag andades hans lifsluft, och han sade att jag kunde tillfredsställa honom. Nu röker han sin cigarr hos mig efter middagen, det är allt. Hvarför är han förändrad? Har jag icke mera att gifva? Eller kunna andra gifva mera än jag? Huru är det möjligt? Kan någon gifva mera än sin egen själ? Jag har ju gifvit min. Hvad visste jag om kärlek, innan han band mig? Jag var ett barn, jag skulle hafva nöjt mig med en snäll och vänlig tillgifvenhet och blifvit lycklig såsom min syster. Hon lefver allt jemt i en stilla idyll bland sina rosor på landet, sjelf en blomstrande ros, jag förtäres i helvetets eld, och det är han, som försatt mig i den. Jag begärde icke honom, han lockade mig, han har lärt mig att älska, han väckte min lidelse, han har tändt febern i mina ådror, med hvad rätt blir han liknöjd för mig?"

"Signora, er make är icke liknöjd för er, men kärlekens rus kan icke evigt fortvara, och mannen blir må hända nykter förr än qvinnan. Den häftigaste elden förbrinner fortast. Böj er under naturens lag. Intet är oföränderligt. Men lidelsen kan öfver-

gå till en sann och varm vänskap, och derpå vet en god hustru att bygga äktenskapets lycka.“

“Han bad icke om vänskap, när han snärjde mig i sin kärlek. Är mannens låga blott en mareld, som fladdrar och försvinner? Ja, ja, det är just hvad jag anat. Ni har ett underligt sätt att trösta, ärevördige fader. Men ni vet ju också, att marelden ofta flammar plötsligt upp igen långt bort från det ställe, der den försvann. Skall en god hustru bygga lyckan äfven derpå?“

“Hon förlåter och drager den felande till sig genom mildhet och öfverseende. Mannen har stora frestelser.“

“Har ni pröfvat dem, ärevördige? Blefvo de er öfvermäktiga, er, kyrkans helige tjenare? Ja, huru kan man då vänta annat af en verldslig man, som blott har en älskande hustru att lefva för?“

“Häda icke, signora, då öfverlemnar jag er åt förtviflan.“

“Kan ni frälsa mig från den? Förlåt mig mina obetänksamma ord, jag är ju sjuk, jag yrar, jag kan icke stå till svars för hvad jag säger. En gång var jag stolt öfver att höra honom ställa mig öfver andra qvinnor, som älskat honom. I tre års tid har jag gråtit blod och galla öfver den stoltheten — när jag lärde mig förstå, att han lekt bort sitt hjerta, så att han icke längre var mächtig annat än kärlek för stun-

den. Och sedan var min ro slut. Jag har vaktat på hans blickar, hans leenden, och ur dem har jag druckit svartsjukans gift allt bittrare dag efter dag. Jag har hemligt smugit mig efter honom för att se, hvart han går, hvem han besöker, hvarken mörker eller oväder ha afhållit mig. Nu äro mina krafter uttömda. Gif mig frid, gif mig åter min lyckas dröm.“

“Fyll edra pligter rätt. Deri består den sanna lyckan, och den endast gifver frid.“

“Pligter! Jag begär kärlek, och ni bjuder mig pligter. Kunna de mätta ett hungrande hjerta? Min pligt heter kärlek, mitt lif heter kärlek, han sade mig det, då jag blef hans hustru. Gif mig kärlek! Gif mig igen hvad jag egt! Hvad jag aldrig pröfvat, hade jag kunnat undvara; hvad jag en gång känt, kan jag icke lefva utan. Han syndar hemskt mot mig, då han låter dö hvad han gjort till mitt lif.“

“Tusentals hafva genomgått det samma utan att klaga. Har ni intet att förebrå er, så sök tröst i det medvetandet. Hvar och en har sitt kors att bära. Oblandad lycka eger ingen på jorden.“

“Nog vet ni, presten-biktfadern, huru tusental trösta sig. De söka hos främmande, hvad de förlorat inom sitt eget hus. Kunde jag göra som de, då skulle icke heller jag klaga. Och då skulle jag kanske återvinna min man; min kärlek hade visst mera värde, om han icke vore trygg för, att ingen tager

den ifrån honom, fruktan att mista ökar besittningsrättens behag. Men jag kan icke, dåraktigt nog, jag älskar honom ju.“

“Ni är verkligen sjuk, signora. Dåraktigt att icke taga tillflykt till synden!“

“Hvad är synd? Ni sade nyss, att en hustru skall förlåta sin man, om han sviker henne. Finnes en rätt för honom och en för henne? Prest, det är ni, som hädar. Gå öfver gatan. Här midt emot — kom hit, ni kan se in genom fönstret, der bor en murare med tre barn, hustrun är i fångelse sedan i går, känner ni hennes brott? Hon mördade qvinnan en trappa ned, för hvars skull mannen svikit henne. Jag hörde grälet, sedan dess ser jag ständigt blod för ögonen, men hvem skulle jag mörda om icke mig sjelf? Den klassens qvinnor tro sig friade med knifhugg, jag vet att icke två, icke tre, icke hundra knifhugg vore nog. Mannen har ju så stora frestelser och är van vid att fordra öfverseende. Kanske finnas hustrur, som förstå att lösa kärlekens förbannelse. Lyckliga de! Jag gör det icke, och icke kan ni lära mig, ärevördige fader. Gå, lemna mig i ro. Ni har icke frid för mig.“

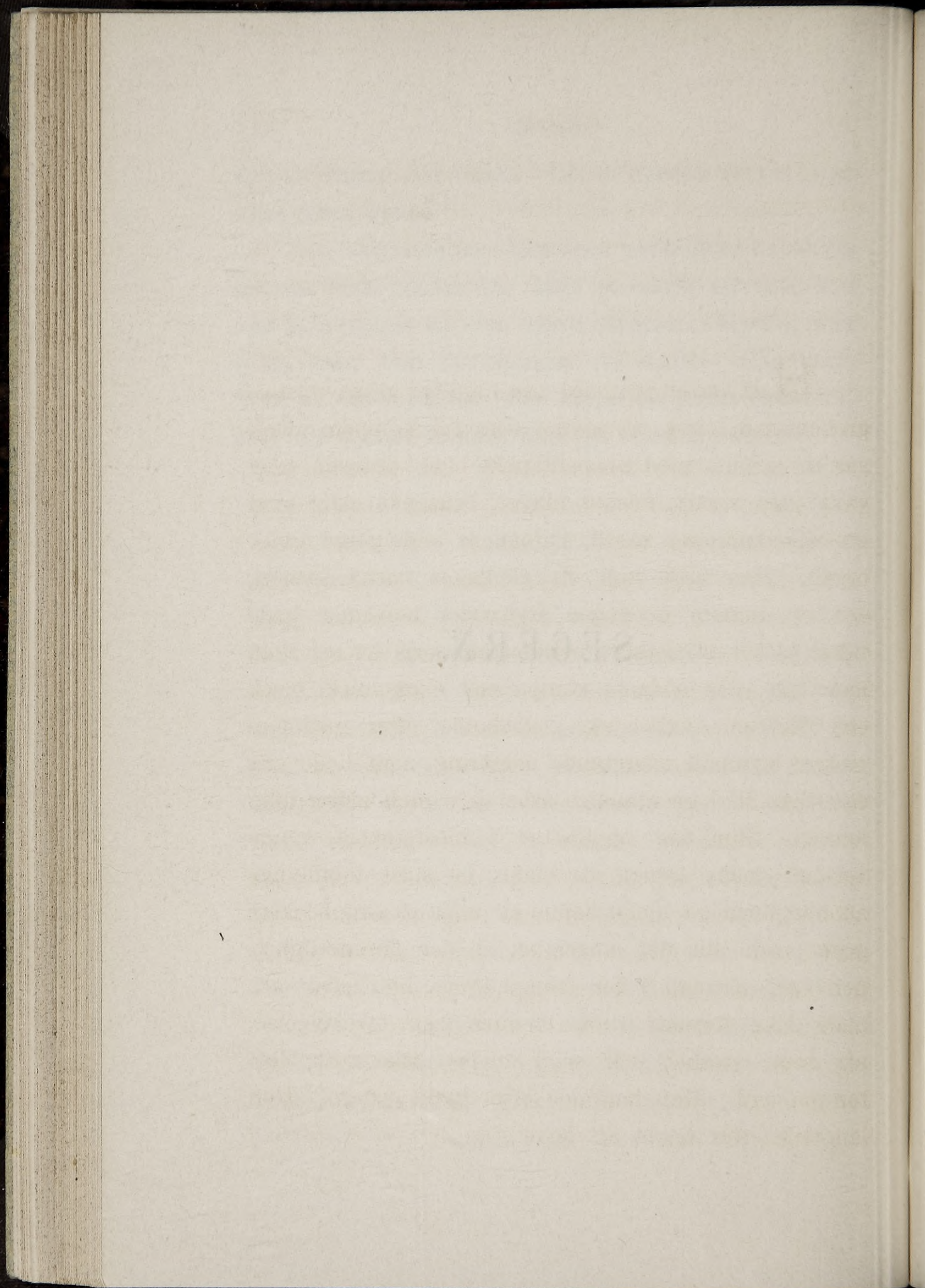
Presten gick.

“Denna qvinna är från vettet“, sade han till dem, som väntade i rummet bredvid för att höra, om han

kunnat lugna den sjuka. "Det är nödvändigt att noga vaka öfver henne."

Hon satt i soffan, händerna nedfallna i knäet, då hennes man trädde in. Med ett skrik störtade hon upp och rusade till det öppna fönstret. Han sprang fram, men hon var honom för snabb. Han hann blott se en hopfallen liflös kropp på gatan nedanför, blod och hjerna kringstänkta på stenläggningen.

SEGERN.

Han var en lombard från nordliga gränsen, stor, groflemmad, tung till sinnet som till kroppen. Hon var romarinna med neapolitanskt blod i ådrorna, högväxt men smärt, nästan mager, brusande eldig med ett tillbakadraget väsen, vulkanens ande gömd under togan. Han hade haft ett glädjelöst barndomshem, der en honom obenägen styfmoder herskade, hade tidigt blifvit utkastad i verlden att sörja för sig sjelf, hade allt jemt nödgats kämpa mot ekonomiskt tryck och blef en tvifvelsjuk, grubblande, efter medmeniskors sympati trängtande enstöring, som lefde sitt egentliga lif i en ständigt arbetande men aldrig liflig fantasi. Hon var uppfostrad i klosterekola, kände verlden endast genom de bilder, en stark inbillningsanande förmåga hjälpt henne att måla på sina böckers grund, och allt det småsinne, all den jämmerlighet, hon tyst iakttagit i den trånga krets, hon lefvat uti, hade icke förmått rubba hennes fasta öfvertygelse, att sann storhet och sann ädelhet icke voro blott tomma ord. Han längtade efter hvila och ro. Hon längtade efter något att lefva för.

De hade mötts och älskat hvarandra så, som man älskar endast en gång i sitt lif. Hans kärlek tändes i första ögonblicket han såg henne, och den blef snart ett med hela hans tillvaro. Han kunde icke tänka, han kunde icke arbeta, han lefde som i ett rus, dervid hennes höga, kyskt rena bild, under en obestämd trånad efter att få kalla henne sin, stod för honom såsom en öfverjordisk gudomlighet, hvilken, sjelf fri från stoftets tyngd, skulle kunna gifva honom allt hvad han saknade, skulle kunna vara stark för honom, modig, tillitsfull för honom, kunna stå när han svigtade, kunna förtrösta när han tviflade, kunna se när han insveptes i mörker. Hon fäste sig långsammare vid honom. Hans sjelfsvåldiga klumpighet sårade hennes finbildade, aristokratiskt-konstnärligt anlagda sinne, hans i tid och otid med barnslig oförbehållsamhet uttalade beundran för henne och pojkaktigt hänsynslösa ogranlagenhet mot andra misshagade henne utan att hon nändes harnas; hon såg i honom en störväxt gosse, som hon så gerna velat bevara för allt ondt, men för hvilkens vidrörande hon skyggade, och hon sköt ifrån sig hans små försök att få gifva henne de ridderlighetsbevis, en herre i umgängeslivet kan egna ett fruntimmer, liksom hon sköt ifrån sig tanken, att det var kärlek, manlig kärlek, han hyste för henne. Med halfva ord och hela handlingar tiggde han om vänlighet och

fick den aldrig, hon gaf honom deltagande men icke vänlighet. Det gjorde honom ondt, och hon såg det. Då frusade blodet genom hennes ådror, och hon försökte att säga ett mildt ord, men det blef kallt och kort. Hon kunde icke vara annorlunda. Men stunden kom, då det blef henne klart, af hvilken känsla han beherskades, och hon svindlade. Hon ville icke älska, icke honom, icke någon, ensam ville hon gå genom verlden, ingens väl eller ve skulle bero af henne, hon ville icke blifva maka, hon ville icke blifva moder.

Hon bar ett ärftligt sjukdomsfrö inom sig, hon visste det. Den ena efter den andra inom släkten hade hon sett tyna af och duka under, den svaga och böjliga, den stolta och kraftfulla, det rosiga barnet liksom den mognade mannen och qvinnan, och hon var redan dömd, äfven hon. Hade hon också ej känt det förut, tydligt nog talade den stickande smärtan i bröstet, när hon hörde honom bönfälla om hennes kärlek, och hennes hjerta slog af en längtan, som hon då visste hade lefvat der länge och skulle aldrig mera dö.

Hon kunde icke blifva hans, hon sade honom hvarför, men han förstod henne icke, han förstod blott, att hon vägrade honom en glädje, som han åtrådde. Han hade aldrig, som han mindes, erfarit en glädje, och den dyrbaraste af alla hade hon i sin

magt att gifva honom, men ville det icke. Hon syftade på framtidens möjliga lidanden, då ögonblicket stod så innehållsrikt inför honom. Intet lidande kunde vara större än det att skiljas från hoppet om att ega henne. Älskade hon honom, eller älskade hon honom icke?

Hon vacklade, hon som aldrig ryggat ett beslut; hon darrade vid åsynen af hans smärta, hon som oböjd motsett sitt eget ödes dom; hon lyssnade till hans böner, hon som stolt trott sig kunna befalla öfver sitt eget hjerta, och hon tänkte, äfven hon tänkte för en gång, att framtiden var aflägsen ännu.

Så inleddes deras kärleks historia. Och den var förunderligt skön — en tid var den det, så länge intet begärdes utom medvetandet af att hafva funnit och älskat hvarandra, så länge han fann ro i detta medvetande, så länge hon var trygg och lycklig i hans lycka.

Om de genast kunnat ouplösligt förenas genom äktenskapet, om han känt sig i full, ostörd besittningsrätt af henne, utan möjlighet för menniskor eller omständigheter att komma emellan och skilja dem åt, om hon känt att hon var hans och hade att möta sorger och fröjder som de oundvikligen kommo, kanske hade deras förbindelse fortgått intill döden, som den begynte, i fridfullt hängifvande åt kärlekens salighet. Kanske. Hvem vet?

Men hon hade ingen hemgift, och han var en advokat utan klienter, de måste vänta.

De skaffade sig utväg att brefvexla i hemlighet, de möttes stundom förstulet, ljufva, flyktiga ögonblick i förstone, som utfyldes af lyckan att få muntligt uttala något af allt, som känts och tänkts under mellantiderna; knappa flyktiga ögonblick sedan, som aldrig räckte till för meddelandet af hvad som önskats få säga och därför qvarlemnade så många halfuttalade ord till ensliga stunders öfvertänkande, till tydande och förtydande när frågorna ej genast kunde erhålla svaren; och slutligen tunga, ångestfulla ögonblick af ömsesidigt missförstånd, då ingendera visste huru skingra mörkret, som låg öfver den andra, och båda vändades under längtan efter klarhet men visste icke huru finna den, eller rusiga ögonblick af uppfammande kärleksglöd, af feber för stunden, som kom hjertat att frysa dubbelt efteråt.

Misstro var den grund, på hvilken hans själsrigtning utvecklats, mistro till sig sjelf, mistro till andra, mistro till allt, lefvande eller dödt, som berörde honom, men han gaf sällan tviflet sitt rätta namn, han kallade det ärligt reflekterande, samvetsgrant öfvervägande af för och emot. Och så kom han aldrig ur den oafåtligt trampade kretsgången af samma tankar, samma oro, djupare, djupare trampad

dag efter dag. Och han såg det icke sjelf, han trodde sig gå sökande rätt framåt.

Hon hade haft betänkligheter mot att lofva honom blifva hans hustru. Orsaken sökte han i hennes klosteruppfostrans möjligen förvillande inflytande. Han hade ju sjelf lutat åt asketismen en tid, då han hängaf sig åt religiösa grubblerier. Hans kärlek lärde honom, att dessa meningar ej äro menckliga, skulle hennes vara mächtig att lära henne, om äfven hon hyste sådana? Detta *om* föll snart bort, och frågan besvarade han med nej, ty hon gaf, sig ovetande, näring åt hans aldrig uttalade misstankar. Hon kände sig icke viss om att hafva handlat rätt, då hon gaf honom sitt löfte, och hon dolde det icke. Hennes spänstiga sinne fattade icke, att för den älskade behöfde döljas, hvad som rörde honom närmast, och hon anade icke, under hvilken tryckande mara han arbetade.

Hon var för stark för honom.

Kroppsligt svag men andligen okufvad, förstod hon icke den ängsliga tröttheten i hans sjukt ömtåliga lynne. Mjeltsjuka kunde hon förstå, den hade hon känt, men hvad visste hon om tungsintheten, som förlamar lifvet, som qväfver tanken, som binder handlingen, som fastläser viljan? Hon trodde sig kunna göra honom frisk genom att dela med sig af sitt kraftfulla mod och försökte att draga honom upp

till de fria höjder, der hon vistades, glad åt ljus och skönhet, som hon såg hägra der, och som hon icke misströstade om att kunna hinna. Men hon tröttade honom blott. Han ville nog upp på höjden, också han, men han ville gå dit långsamt och varligt, icke flyga, han hade ej vingar som hon.

Han hade velat — men det gjorde han sig ej ens reda för sig sjelf — att hon stilla bredt sina vingar öfver honom och burit honom med sig, sakta vaggad till ro i hennes famn. Men hon insåg icke detta, hon eggade honom att följa och förskräcktes, då han sjönk matt ned; hennes vulkaniska ande kunde icke foga sig i väntan; det jordiska lif, de skulle få ega tillsammans, var ju så kort.

Hade hon blott icke låtit honom se sin oro! Den föll öfver honom som ett tvång, den tycktes honom en fordran, som han ej kunde tillfredsställa, och som därför väckte hans harm.

Hon var dock menniska, äfven hon. Äfven hon kunde tröttas stundom, och lutade sig då mot honom för att hvila. Hon hade anat kärleken såsom ömse-sidig hjälp och tröst. Vanvett! Han förmådde icke bära egen börda, henne måste han se leende under alla tyngder. Hvarje skymt af svaghet, som hon visade, var ett rån från den tillit, han egnat henne, och vid hvilken han hakat sig fast såsom sin räddning ur tviflets irrgångar. Hans hopp var sviket,

bleknad var den olympiska strålkrona, han i sin första, tillbedjande beundran satt på hennes hufvud. Då ryckte han bort den och trampade den sönder. Kunde hon ej vara gudinna, skulle hon vara en fullt jordisk qvinna. Han kastade stoft på hennes vingar, och hon ryste undan.

Ett ögonblick blott skyggade hon, så kom hon modigt och tillitsfullt honom åter till mötes, men hon hade skyggat, hon hade ryst, och det förlät han icke. En dunkel känsla af begången orätt — låg ock skulden mera i tanken än i handlingen — blef för honom ett naggande obehag, som han omedvetet sökte frigöra sig ifrån genom att se en felande i henne.

Hon blef upprorisk mot orättvisan. Bittra ord vexlades, och de glömdes icke sedan. En remna sprängdes emellan dem.

De älskade så, som det är gifvet få att kunna älska, de hade båda kunnat gifva sitt hjertblod, den ena för den andras lycka, men de sågo icke vägen, på hvilken de kunde mötas.

Med ångestfull ifver sökte hon draga honom till sig. Han satt dystert rufvande, och af de ord, hon talade till honom, hörde han endast dem, som bekräftade hans fruktan att de misstagit sig, då de trott en förening dem emellan möjlig.

Hon, som från början tvekade att möta de framtidens faror, som hon klart såg, hon trotsade dem

nu alla, hon kastade bort all tanke på dem för att söka tvinga stunden att blifva, hvad den borde vara. Han, som skytt att tänka på kommande sorger, medan något hopp fans om att kunna undvika dem, han fördjupade sig nu i framtiden, han frambesvor ur den idel dystra spöken, och ju längre han stirrade på dessa, ju mörkare skuggor såg han hopas kring den bild af henne, som han ställt framför sig.

“Vi skola kunna älska hvarandra outsägligt och likväl göra hvarandra outsägligt olyckliga.“

“Det är möjligt, men jag kan gå genom helvetet för din skull.“

“Du älskar mig icke, Ersilia.“

“Aldo, jag älskar dig.“

“Du väntar dig ett helvete med mig.“

“Det har jag icke sagt, du får icke så misstyda mina ord.“

“Du har aldrig älskat mig, jag har för dig blott varit ett medel att tillfredsställa ögonblickets behof, i brist af det ideal för din kärlek, som du drömde dig.“

“Aldo, betänker du, hvad du säger?“

“Jag har trott på dig som på ingen annan, jag trodde, att du skulle kunna bära renhetens fana ofläckad genom alla strider, alla faror, alla pröfningar, huru har jag icke blifvit sviken?“

“Förstår du icke hvilken skymf, du kastar på mig? Med hvad rätt, Aldo, med hvad rätt?”

“Du är så våldsam, det är icke möjligt att komma till förklaring med dig. Jag har icke velat såra dig, jag har ständigt sökt att vara så grannlaga i mitt uppförande mot dig som möjligt, men du ser aldrig till viljan, och det är den, som skall dömas.”

“Hvad glädje gör mig viljan, om den ej räcker till att blifva handling? Och ser du till min vilja?”

“Jag söker att lugnt öfverväga allt, och det är både min rättighet och min skyldighet att göra slut mellan oss, om jag inser att vi icke kunna öfverensstämma.”

“Du kan icke vilja kasta mig ifrån dig! Du syndar mot vår kärlek, du offerar din egen lycka. Du finner aldrig någon, som älskar dig som jag, och du kan icke lefva ensam, icke du.”

“Men du kan det? Ja, det var ju detta, du åstundade, och din önskan fylles, om vi skiljas åt.”

“Önskar du att vi skiljas?”

“Alltid denna häftighet? Vi kunna ju betänka oss — öfverväga — allvarligt pröfva —”

Han ryckte på sina band, de tyngde honom mera än han ville erkänna, men han vågade icke slita dem, lika litet som han vågade beslutsamt resa sig upp och säga sig sjelf, att han kunde och skulle bära dem.

Hon såg det, och ett underligt, tryckande vemod smög öfver henne, när hon satt ensam och lät den förflutna tidens minnen af sorg och glädje glida förbi sig. Så mycket stod för henne, som hon förut ej beaktat, obetydligheter kanske, men som kunde hafva tjänat henne till varning och ledning. Nu mindes hon tvenne drag hos honom, som hon aldrig borde hafva glömt: det nöje, hon sett honom finna i att egga djur till slagsmål, och den ytterliga ömtålighet gent emot förbiseende, som hon så ofta tröstat, men aldrig kunnat öfvervinna.

Det blef så mörkt omkring henne, hon kunde ej se, hvad hon hade att göra.

Då kom ett bref. Han skref att han såg, huru de förbittrade hvarandra, huru de aflägsnade sig ifrån hvarandra allt mer och mer, äfven när de sökte blifva ens, och att det derföre vore bäst, att de toge sig en betänketid, hvarunder de pröfvade sig, hvar och en på sitt håll, för att se om de hade krafter att bära, hvad de påtagit sig; för honom hade lifvet blifvit outhärdligt, sådant det nu var.

Outhärdligt!

Hon kastade sig ned på golvet och grät, grät vildt och stormande, så som hon aldrig förr gifvit luft åt någon sorg; hvarje snyftning arbetade sig fram, liksom slet den en del af hennes varelse med. Men

när utbrottet var öfver, steg hon upp och satte sig att skrifva. Nu visste hon, hvad hon hade att göra.

“Du önskar betänketid“, skref hon. “Jag vill gifva dig mera, det som du nu behöfver, frihet från alla band. Kommer den tid ånyo, då du åtrår min kärlek och vill att jag skall blifva din hustru, säg mig det då ärligt och öppet, och jag skall lika ärligt svara, hvad jag kan blifva för dig. Kommer den tiden aldrig, så äro vi skilda, utan att du nödgas säga, och jag nödgas höra, att du måste förskjuta mig. Din vän, din trofasta vän är jag alltid, det vet du.“

Mannen upplöser och qvinnan bryter, det är den vanliga gången. Ersilia skulle ej fritagas från denna lag.

De möttes ännu en gång. Han var vemodig, men ej mera så tungsint. Halft förebrådde han henne dock brytningen, han hade blott begärt betänketid.

“Det står dig ju fritt att söka mig, när du är säker på dig sjelf“, hviskade hon, och hennes hjerta skalf.

“Du skref, som om du ej vore säker på, hvad du då skulle svara mig. Det sårade mig djupt.“

“Kunde det såra dig?“ Hon tänkte på, att hon skrifvit så, för att icke han skulle känna sig stå i skuld till henne genom sin brist på fasthet och mod.

“Betydde då ditt förslag om själfpröfning, att du skulle få betänka dig, men icke jag?”

“Nej”, svarade han dröjande.

Hon kände, att hon handlat rätt, fastän smärtan nästan blef henne öfvermäktig.

Han tog hennes hand och förde den till sina läppar.

“Tack för allt hvad du varit för mig. Trots allt hvad jag lidit, skulle jag icke vilja hafva minnet af vår kärleks tid utplånadt.”

Så skildes de två.

Han återvände till sträfvandet för sin utkomst.
Hon — väntade.

Hon hade icke sagt honom, att när hon gifvit ett löfte, så var det gifvet för lif och evighet. Hon hade lofvat att blifva hans, det ordet kunde hon icke mera återtaga.

Men det skulle han icke veta, han behöfde vara fri.

— — — — —
När de återsågo hvarandra, hade framgången begynt le mot honom. På fullt säker fot stod han ej ännu, men han hade dock något mera än hoppet att lefva på.

De möttes i sällskap. Han blef glad att se henne, hon såg det. Hans sätt, hela hans hållning var lättare och friare än förr, och det gladde henne.

Hon hade ej gjort offret förgäfves, han hade rest sig, då han kände sig fri från oro. Andras närvaro lade ett visst tvång öfver dem, men hon märkte, att hans ögon följde henne öfverallt, och en obeskrifbar, på en gång ljuf och blyg känsla fylde hennes bröst. Det var som om all mellantiden försvunnit och de återflyttats till de dagar, då han först eftersträfvade hennes ynnest. Men nu visste hon, hvilken bäfvande fröjd det är att eftersträfvas, nu lefde hon det kärlekens första lif, som hon förr icke känt. Och hon blef nästan tacksam mot sorgen, som lärt henne förstå lyckan.

Han fann tillfälle att taga plats bredvid henne en stund, då hon satt utom hörhåll för det öfriga sällskapet.

“Jag visste att du skulle komma hit, jag är så glad“, utbrast hon lifligt.

“Är ni glad? Jag också.“

Detta *ni* skar henne skarpt genom hjertat. Hans blick var varm, hon tänkte att han begagnade ordet af försigtighet för de kringsittande, men hon rodnade för det *du*, som undfallit henne.

“Säg mig huru ni haft det, sedan jag såg er sist“, fortfor hon, ögonblickligen beherskande sig.

“Bättre än jag vågat hoppas, man börjar tala om mig, och jag börjar blifva eftersökt, som ni ser — för ett år sedan skulle icke dessa dörrar hafva stått

öppna för mig. Så roligt som i vinter har jag aldrig haft förr. Och kommande sommar —“

“Kommande sommar?”

“Åh nej, jag mottager icke inbjudningen. Nej, jag gör det icke.”

Han stirrade tankspriddt framför sig. En eldström rann genom hennes ådror, men hon afbröt honom icke. Hon kände detta hans sätt att tala utan att gifva akt på den åhörande, och hon väntade tyst på hvad som skulle följa.

“Jag skulle icke kunna älska henne allvarligt, det skulle endast blifva en af dessa flygtiga förbindelser, som blott förströ för stunden. Jag har en gång verkligen älskat, och jag vill icke knyta en sådan. Hvad skulle det tjena till?”

Hon höll sina ögon nedslagna, så att han, när han vände sig emot henne, icke skulle deri se en skymt af smärta, som kunnat plåga honom. Han förstod ju icke, huru det kändes för henne att höra honom öfverlägga med sig sjelf, om han skulle mottaga en annan qvinnas kärlek.

Han vände sig emot henne med ett halft frånvarande, halft förläget vänligt leende.

“Är ni frisk nu?”

“Jag är icke sjuk.”

“Och är ni glad — nöjd — känner ni ej lifvet tungt?”

“Jag? -- Nej.”

“Det gläder mig.”

Låg det ett slags missräkning i rösten? Hon såg upp till honom med en öppen, strålande blick.

“Tala om er sjelf. Vi bry oss ej om mig så länge. Visst är jag nöjd, då jag ser er glad.”

“Signor Aldo“, ljöd värdinnans röst från andra sidan rummet. “Här hålles vad om er.”

“Om mig? Och af hvad anledning, om jag får fråga.”

“Jag påstår, att ni skall vara gift inom ett år!”

“Akta er, signora, ni skulle kunna förlora vadet; jag gifter mig troligen aldrig.”

“Är det ogrannlaga att fråga hvarför?”

“Jag saknar mod, äktenskapet är ett allt för stort vågspel.”

“Intet annat? Då vågar jag vadet?” Talarinnan drog lekfullt en dyrbar juvelring af sitt finger. “Denna mot en handfull confetti, hvem håller?”

Intet svar följde på budet, endast förstulna leenden bland sällskapets qvinliga medlemmar och tvekande blickar på ringen bland de manliga.

“Ni hör, ni är dömd, ingen kostar ens confetti på er fördom. Ni skulle hafva föreburit sviken kärlek, förlorad dröm eller dylikt, då skulle ni möjligen kunnat begära att blifva trodd.”

“En förlorad dröm kan söka ersättning i verlds-

vimlet, en sviken kärlek kan, om ej glömmas, dock förbytas i längtan efter egen familj. Frukta för äktenskapet är farligast af allt.“

Ersilia förmådde ej uthärda längre, hennes tinningar bultade, hennes bröst sammandrogs krampaktigt, hon tyckte alla skulle se på henne, att Aldo nu varnat henne för att ej fästa sig vid hoppet om att kunna vinna honom. Hon flyttade sig bort till en gammal döf fru, som intet högre önskade än att få prata, men sällan fann fullt villiga åhörare. Der kunde hon obemärkt bekämpa sin rörelse. Hon satt med hufvudet lyssnande böjdt mot den gamla, men hon hörde intet af hennes ord och intet af samspråket i salongen för öfrigt, hon hörde blott, att Aldo blef fåordigare, slutligen aldeles tyst. Plötsligt steg han upp och tog afsked. Hon såg förvirrad på honom, hans blick mötte hennes med samma mörka, tunga uttryck, som hon så ofta sett der under deras forna misshälligheter.

“Gå icke, gå icke“, hviskade hon, då han gick förbi henne. Han endast såg bittert på henne, bugade sig och försvann.

Icke ett ögonblick slöt hon sina ögon den natten. Åter och åter genomlefde hon qvällens händelser, åter och åter genomlefde hon hvarje minut af alla de stunder de tillbragt tillsammans.

När morgonen kom, stälde hon sig framför spe-

geln och betraktade sig noga deri. Hon förde långsamt fingret öfver den fina rodnaden på sina kinder och smålog sorgset. Hon drog ett andetag, ansträngdt, beklämdt, och smålog ånyo, men leendet afbröts af en kort, skarp hosta.

En stund senare stod hon, insvept i en kappa och skyld af en tät slöja, utanför Aldos bostad.

Han öppnade vid hennes ringning, hon inträdde hastigt, reglade dörren och kastade tillbaka sin slöja. Han såg på henne, icke förvånad, endast dyster.

“Hvarför gick du bort i går, Aldo?”

“Jag kom för att få se dig, Ersilia, och du flyttade dig undan, då jag satte mig hos dig.”

“Kunde jag sitta der inför allas ögon, då du talade som du gjorde?”

“Kunde jag tala annorlunda, då du fråntagit mig din kärlek?”

“Du har icke begärt den ännu.”

“Du bröt.”

Hon slog armarna om hans hals.

“Jag älskar dig, Aldo, jag älskar dig. Jag har kommit hit för att säga dig det, tror du mig nu?”

En mörk rodnad färgade hans panna, han tryckte henne häftigt intill sig och stirrade in i hennes ögon. Hon drog hans hufvud ned mot sin axel och lade smekande sin kind emot hans.

“Jag älskar dig, Aldo“, hviskade hon tyst.

Han vred sig undan henne men qvarhöll henne ändå med ett grepp om lifvet så fast, att det gjorde henne illa. Hon blinkade ej ens.

“Vill du blifva min?” flämtade han.

Hon lade båda händerna på hans bröst och blickade upp till honom med lugn trohjärtighet.

“Ja, Aldo, jag vill, jag har alltid velat det.”

“Min hustru?”

“Din hustru.”

Hans hufvud sjönk ned mot hennes, och han brast i gråt.

“I går kände jag bättre än någonsin, att jag icke kan finna någon glädje utan dig, men jag var rädd för mig sjelf, därför talade jag som jag gjorde.”

“Det samma kände jag, när du begärde betänketid, emedan lifvet blifvit dig outhärdligt; men jag var säker på mig sjelf, därför bröt jag.”

* * *

I all stillhet stod deras bröllop, litet och anspråkslöst var det bo, der de flyttade in, men kärleken var gäst och lifvet log.

Icke voro deras behof stora, likväl gälde det att räkna noga för att hålla jemvigt mellan utgifter och inkomster, men Ersilia var icke rädd för att arbeta, arbeta strängt till och med. Hon hade dragit en

vexel på hoppet och litade på, att hennes krafter skulle stå bi, så länge de oundgängligen behöfdes.

Aldos utsigter ljusnade äfven allt mera. Han påstod sjelf i sina skämtsamma stunder — det kunde verkligen hända honom nu att någon gång hafva sådana — att uppmärksamheten fästes på honom, då han visade sig ute tillsammans med sin ståtliga fru. Och han visade sig gerna tillsammans med henne. Han njöt af att låta alla se, hvilken skatt han vunnit. Nu, i egandets första, öfversvinliga berusning, tycktes hon honom åter så hög och skön, att ingen qvinna fans hennes like, och han tillfredsställdes icke, om ej allmän beundran kom henne till del. På samma gång undföll honom icke den minsta skynt af intresse eller likgiltighet, hon visade för någon, och han darrade af glädje, då hennes stolta sjelfbeherrskning utomhus genast vid inträdet inom eget hem byttes mot ett uttryck af medvetande om att befinna sig inom det område, der hon hade fäste. Kanske önskade han, att hennes strålande blick oftare sökt hans ute, men han gjorde sig icke reda därför, den värmdde honom så fullt hemma, och det är ju icke god ton, att man och hustru uppträda som älskande, blinda och döfva för allt utom egen tillvaro. I hemmet tillhör man hvarandra, borta tillhör man sitt umgänge, huru lockande det än kan kännas att taga hela skapelsen till förtrogen i sin

härliga, afundsvärda lycka. Aldo kunde icke frigöra sig från denna sällskapliga lag, men han gnagde på banden.

“Älskar du mig?” brukade han fråga, när dessa och andra outredda känslor trängde in på honom.

Hon log.

“Visst älskar jag dig“, sade hon och hela hennes väsen tycktes liksom fyllas af kärlekens glädje.

Men han var icke nöjd med detta obestämda svar.

“Älskar du mig?” upprepade han allt mera enträget.

Hon slöt sig allt närmare honom och hennes själ låg i hennes blick.

“Ja, jag älskar dig, du är min värld.“

“Hvarför älskar du mig? Jag har dock dig kärare än du mig, tror du icke det?”

“Hvarför? Det finnes intet hvarför. Jag älskar emedan jag älskar, emedan jag icke kan annat. Och icke behöfva vi mäta den ömsesidiga styrkan af vår hängifvenhet. Vi älska båda så varmt vi förmå, är icke detta nog?”

Han såg in i hennes ögon och sökte der läsa svaren på sina frågor. Han hade velat sönderplocka hennes kärlek känsla för känsla, tanke för tanke, för att se huru och i hvad mån den tillhörde honom, han hade velat utforska, om det fans en atom i

hennes varelse, som icke var hans eller icke var det så helt, som han trånade efter dess egande.

Hon förstod det, men hon led icke deraf som i forna dagar.

Äktenskapet — denna skarpa, ofta sönderslitande vändning i kvinnans lif och utveckling, som kan förlama, som kan krossa, som kan förderfva de spirande groddarna till verklig qvinlighet, som kan framkalla de låga lidelserna, de små böjelserna, som kan qvarlemna blott en härjad öde tomhet utan en hållpunkt, utan en ljusglimt, utan en tillflykt, der ungmöns jungfruliga drömmar kunna finna ett skydd och fortleva ännu efter hustruns våldsamt skapade erfarenhet — äktenskapet kan också blifva det fenixbål, der en högre, skönare, fullare, sann och rik tillvaro framgår ur eldprovet.

Ersilia kallade icke längre Aldos ömtåliga ängslan ett orättvist misstroende, som fläckade hennes kärleks medvetande om egen renhet och upprigtighet, och hon bekämpade det icke längre med ord, hon kände ej behof deraf. Den nervösa retligheten gent emot detta misstroende var försvunnen, och hade lemnat rum för en lycksaligt fri tillit till sin kärleks magt, i förening med en innerlig känsla af varmt lidande för honom, som ännu ej förmådde känna friskt och spänstigt som hon. Det tycktes henne, som måste alla moln upplösas, alla skuggor falla undan, en efter

en, förr eller senare, för den solvarma lifskraften inom henne, hvilken kunde dela med sig så oändligt mycket utan att någonsin uttömmas.

Sin kärleks magt hade hon aldrig tviflat på, icke ens i mörkaste stunder, men hon hade känt den bunden. Hon hade icke vetat, huru mycket hon egde att gifva, hon hade icke vetat hvilken omätbar fröjd det är att kunna gifva, att sjelfva offret blir en glädje, att offret icke är offer, utan hängifvenhetens glada uppgående i sitt eget väsen, när evigheten, lifvet, anden och stoftet rymmas inom stunden, som griper in i evighetens lif och blir ett helt för sig, hon hade icke vetat huru allt kan helgas genom doftet af kärlekens skäraste fläkt, glömska af sig sjelf för den älskades skull.

Vore henne blott medgifven en frist på jorden nog lång för att låta henne hinna gifva Aldo nog? När hon lemnade honom, borde han icke kunna känna någon fattigdom i minnet. O! de skuggorna, så långsamt de skingrades!

Hon var icke rädd för att dö, ehuru hon nu tyckte sig velat sofva tusende menniskoåldrar, om hon fått lefva en med Aldo, men hon var rädd för att lemna honom utan tröst, och tröst skulle han kunna finna endast i vissheten om att hafva varit ett med henne, så i hennes som i eget medvetande.

Hon tänkte ej på detta först, hon tänkte ej ens på hvarken död eller sjukdom, alla mörka förebud

hade förflyktigats under omstörtningen från ett fordom till ett nu. Men tankarna kommo, de gamla tankarna på eget oundvikligt öde, de nya på hvad som väntade honom, kring hvilken hvarje fiber i hennes hjerta nu tvinnat sig. Och de kommo, dessa tankar, i förening med nya drömmar, nya aningar, smärtsamma och längtande, ljufva och vemodiga, hemlighetsfulla mera än något hon ännu erfarit.

“Ersilia, hvad grubblar du på?”

Hon såg upp. Solen hade försvunnit, aftonrodnadens glöd göt sig öfver balkongen, der de sutto bland blommor och slingerväxter. Avemariaklockorna ljödo från kyrkorna fjerran och när.

“Jag grubblar icke, Aldo, jag bara tänker.”

“Hvad tänker du på?”

“Finnes något skönare än kärleken, Aldo?”

Hans hand sökte hennes och omslöt den fast. Aftonrodnaden bleknade. Hennes blick trängde genom skymningen långt bort i det mörknande blå, der guldstjernorna blänkte fram en efter annan.

“Hvart gå dina drömmar, Ersilia? De höra icke mig till nu.”

“De tillhöra dig och icke dig. Två drömmar hafva flätats tillsamman, åtskilda och dock oupplösligt förenade.”

“Gif mig dem alla. Jag vill icke att någon undanhålles mig, jag vill icke, Ersilia.”

“Vill du icke ens dela med ditt barn, Aldo?”

“Mitt barn? Ersilia!”

Han låg på knä för henne, han log, han grät, han smekte henne med den öfvergifnaste glädje, han kysste vigselringen på hennes finger, och tårarne föllo på den.

“Nu är du min, Ersilia, nu tager intet dig ifrån mig. Men du får icke älska vårt barn mera än mig.”

Stjernorna gnistrade, gatlyktorna flammade, upp till balkongen, skymd af blommor, steg sorlet från menniskoströmmen, som under qvällens svalka sökte luft och förströelser efter dagens bestyr.

“Aldo, skulle ditt barn kunna trösta dig för förlusten af din hustru?”

“Ersilia!”

“Om icke ett underverk sker, måste jag dö ifrån dig — men vårt barn skall lefva, jag vet det, jag känner det!”

Hon höjde sin panna i jublande segervisshet. I henne hade slägtlidandets fördömelse brutits, hon skulle falla ett offer därför, men hennes barn skulle vara fritt. Det hade fått lif under en tid, då hoppet stålsatte hvarje hennes nerv, då kärleken lyfte henne öfver hvar tanke på smärta och bekymmer, oro eller tvifvel, då hon, så att säga, drack styrka och mod ur sjelfva sin hängifvenhet, och då hon och hennes make

stodo hvarandra närmare än någonsin, sedan de lärde älska, och båda vetat att så var — det skulle hafva helsa, detta barn, det skulle blifva ett friskt skott på en gammal rot, ur hvilken det skulle upptaga endast det goda, denna hade att gifva, till näring för sitt allt från början sjelfständiga lif.

“Gläds med mig, Aldo. Det skall lefva med dig, och du skall föra det framåt och bana väg för det i verlden, så att det ej tröttas i förtid.“

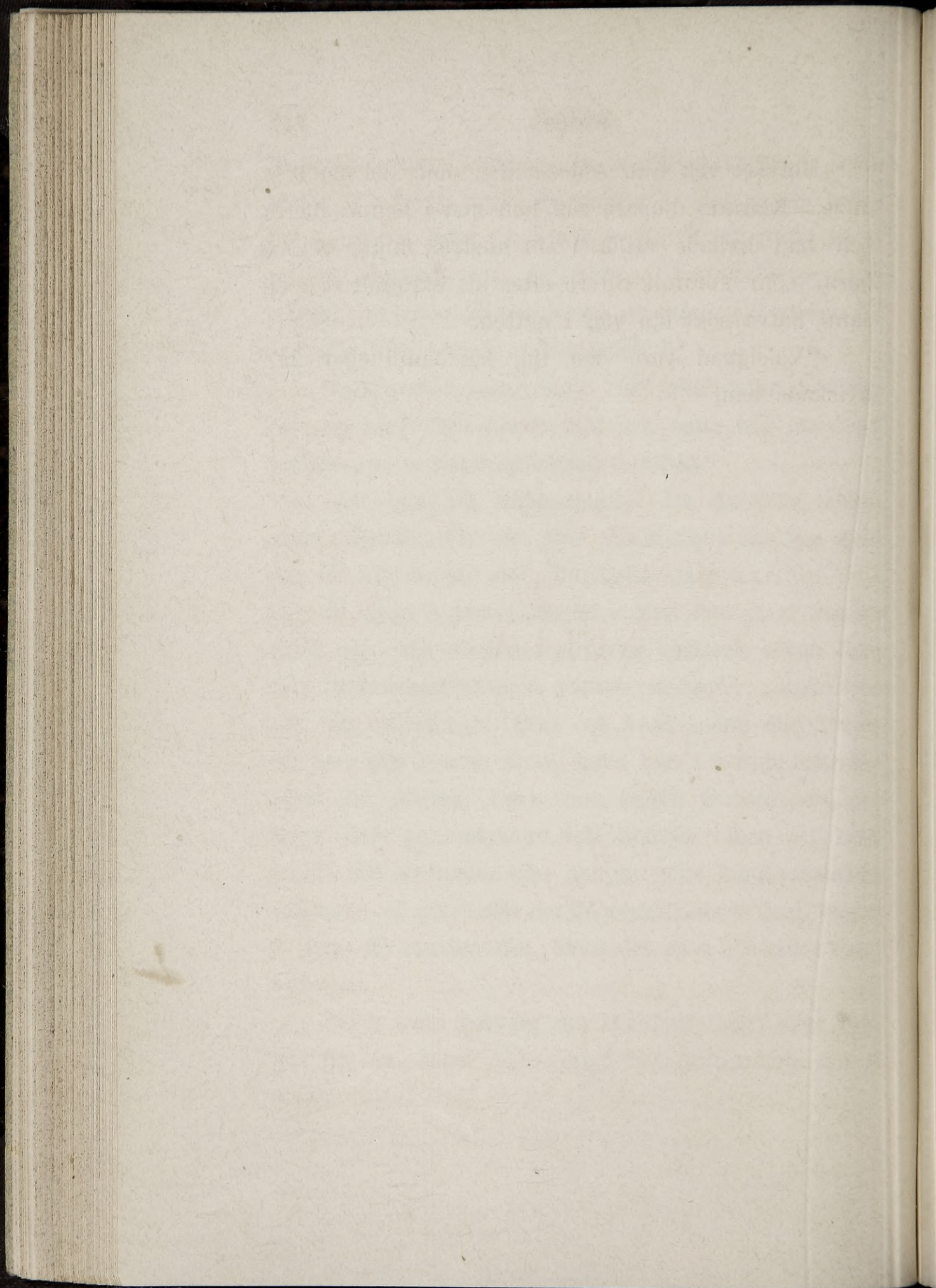
“Du och jag tillsammans! Du får icke lemna mig! Hvarför vill du dö? Hvad ondt har jag gjort dig för att du vill dö? Du älskar mig icke.“

Så ropade han i ångest. Men hon drog honom intill sig, och medan stjernorna tindrade ofvan dem och menniskoströmmen sorlade nedanför, talade hon om allt, hvad hon tänkt och känt sedan den stund, då hon såg honom först, huru hon i början icke förstått sin kärlek, huru hon sedan fruktat den, och huru den genomträngt hela hennes väsen och bortsmält allt störande, tills hon nu icke kände annat än sällheten af att under det lif, som tillhörde dem, kunna få vara för honom allt, hvad det stod i hennes magt att vara.

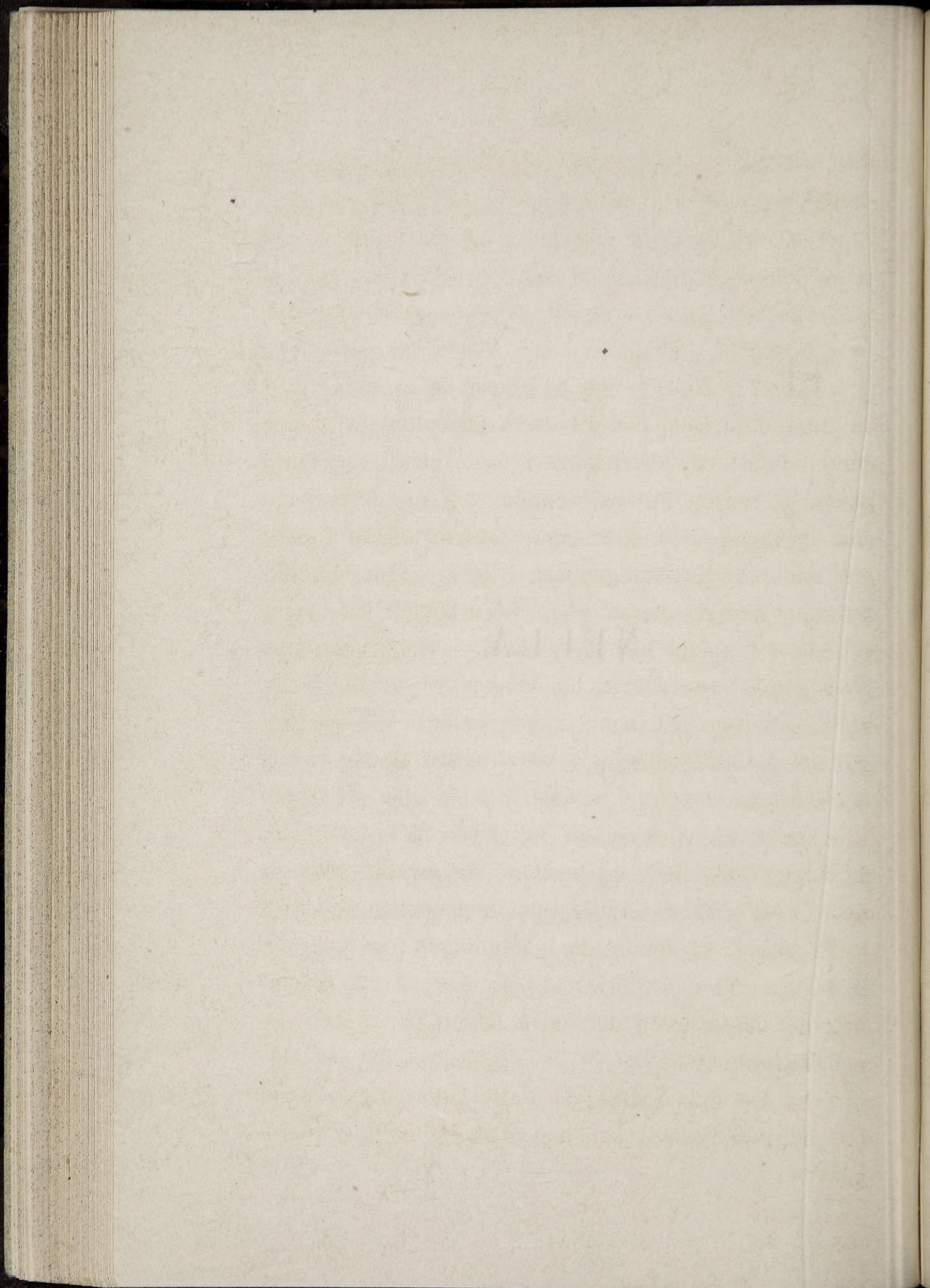
“Och hvad betyder om lifvet är långt eller kort, när det är skönt, Aldo min? Ett ljuft minne dör ju aldrig.“

Mörkret vek från Aldos sinne, under det han lyssnade. Klarare, djupare såg han ned i hennes hjerta, och han hvilade stilla i sin hustrus famn, likt ett barn, som kommit till ro efter att skrämtdt och ensamt hafva sökt sin väg i natten.

“Välsignad vare den tid, jag ännu eger dig,”
hviskade han.

NELLA.

Hon — Nella — var på hösten tillsammans med sin mor kommen ned till Rom från den torftigaste delen af Sabina. Olivskörden hade slagit fel, vinet lilaså — haglet, förstås, som kommit, när allting stod som grannast — majsen hade tagit skada af torkan just under kärnsättningen och icke gifvit mer än hälften mot vanligt. Ingen utsigt till arbetsförtjenst fans, och allt för kuslig blef då tanken på vintern der uppe i det gamla stugrucket, der vinden yrde genom springorna, och regn och snö trängde in efter behag. Nog går det an att svälta, när solen skiner under varma somrardagar och litet vildsallat ändå står att få, om icke annat, men att svälta och frysa på en gång, det är riskigt. Så hade de bestämt sig för att söka sig ned till den stora staden, dit hoppet hvarje vinter lockar skaror af den fattiga befolkningen från de kringliggande bergen, och hvarest, om det också är knappt nog om födan äfven der, dock någon utväg kan finnas at lifnära sig.

Nor Carlotta var blifven murarhandtlangerska vid ett nybygge, och i sällskap med ett halftjog andra

qvinnor gick hon dagen i ända upp och ned för ställningarne med sten och murbrukspytsar på hufvudet. Nella, som var ung och såg bra ut, fastän redan litet medfaren af släp och slit, hade lyckats få några hus, der hon gick i tjänst till och ifrån. På det sättet hade det icke varit så dåligt för dem, många hade sämre.

Men nu hade Nella mist två af dessa platser. På ena stället hade hon blifvit uppsagd, emedan hon en tid bortåt försummat tjänsten än den ena dagen, än den andra. Hon hade haft febern, det var fuktigt i kammaren, der hon bodde med modern, ett liet krypin, stort nog för att rymma deras gemensamma bädd af majshalm och trasor på sjelfva stengolfvet, en tillstymmelse till spis, en låg, snedbruten bänk och så intet vidare.

Från det andra stället skickades hon bort utan föregående uppsägning, liksom utan uppgifvet skä — och hon frågade icke hvarför.

På qvällen, samma dag detta händt, satt hon yst och trött på bänken med händerna knäppta om knäna och stirrade tankspridt på modern, som sysslade i spisen.

“Mor“, sade hon plötsligt, “det är nog svåt för Caterina der inne med alla barnen, nu sedan hon blef enka. Hvad skall det bli af dem?“

“Ja, Gud vet det.“

“Det är bara sorg att föda barn till världen.”

“Ja, nog är det så. Visst blir man glad, när man får dem, men inte är det något att glädjas öfver. Så länge man lefver, har man bara att träla för att lefva.”

Nella drog ihop armarne om knäna och stirrade på golvet framför sig.

“Vill du äta nu?” Carlotta lyfte pannan af elden.

“Ät ensam du, mor, jag fick litet smulor i morgse af min matmor på Via Magenta, så att jag reder mig allt för i dag. Hon gaf mig ett glas vin också, Gud välsigne henne.”

“Det är långt från morgon till qväll, när vi nu ha tillräckligt för oss båda — och du behöfver nog äta, du.” De sista orden tillades, utan att hon såg på dottern.

Nella spratt till, kastade en snabb blick på modern och mottog den erbjudna tallriken utan ett ord.

“Så muntert Teresa pratar och skrattar i förstugan,” sade hon efter en stund liksom för att tala om något; “i morgse var hon så ond, att hon kunnat rifva ur ögonen på hvem som kom i vägen för henne.”

“Dottern har väl fått en ny fästman, som bjuder dem på osterian.”

“Ja, det blef ju slut med den förre.”

“Visst blef det slut. Han var en ordentlig gosse, som ville att Checchina skulle arbeta stället för att

springa omkring och sladdra i granngårdarne. Men det var hon icke med om.“

“Det är ett lustigt lif hon för.“

“Trask.“

“Och lycka har hon med sig ändå. Aldrig är hon ensam och öfvergifven.“

“Så länge hon är ung, ja.“

“Men så bryr hon sig väl icke heller riktigt om någon.“

“Och om det blir giftermål med någon af alla fästmännerna, det få vi se.“

Carlotta satte undan efter den slutade måltiden, släckte kolen, för att de, ännu ej utbrunna, skulle kunna vara till nytta åter en gång, och började bädda, det vill säga, hon makade ihop halmen och ruskade upp trasorna; ett tillvägagående, som talade godt för hennes ordningssinne, icke alla göra sig så mycket besvär.

Nella smög sig sakta ut.

Hon gick bort till gatan, der det hus var beläget, hvarifrån hon på morgonen blifvit afskedad, och der begynte hon gå fram och tillbaka på trottoiren midt emot, emellanåt dröjande i skuggan af någon portgång, alltid bibehållande det huset i ögonsigte.

Allt tyngre blefvo hennes steg, allt längre dröjde hon i portgångarne, allt långsammare gick hon det stycke af gatan, derifrån hon kunde se in i den kända

förstugan och uppför dess trappor, allt mera längtande, allt mera ängsligt såg hon upp emot fönstren i andra våningen. Hon aflägsnade sig slutligen, vände tillbaka, aflägsnade sig åter, vände om igen, stannade länge, länge i närmaste mörka port och gick äntligen med släpande, trött gång hem till sin trånga, fuktiga bostad.

Tyst smög hon sig in, modern rörde sig icke på bädden. Försigtigt, för att ej väcka den sofvande, lade hon sig ned bredvid henne och stirrade ut i mörkret. Småningom föllo ögonlocken ihop, en matthetsdvala, som ju kunde kallas sömn, sjönk öfver henne. Ljudet af hemkommandes skratt och prat i förstugan väckte halft upp henne ett ögonblick.

“Hon är aldrig ensam och öfvergifven“, mumlade hon och sjönk åter i dvala.

* * *

“Nella!“

Nella spratt till på bädden, der hon låg. Hon hade legat der redan vid moderns inträde, och hennes dammiga skodon utvisade, att hon länge drifvit kring gatorna på eftermiddagen.

“Ja, mor, hvad vill du?“

Carlotta rörde i askan i spisen efter kol, som ännu voro tändbara.

“Har du hört, att signor Eugenio Nardi skall gifta sig?“

Eugenio Nardi var sonen i det hus, derifrån Nella afskedats utan uppsägning.

“Giffta sig?” upprepade Nella slött, som om hon knappast begripit, hvad modern sagt.

“Ja, han får en rik hustru nu.”

Nella satte sig upp, hennes ögon glödde, hennes kinder brunno.

“Giffta sig!” En vibrerande klang af lidelse, som sökte luft, ljud i hennes röst.

“Bröllopet lär bli om en månad, inemot pingst.”

Nella reste sig tvärt och gick ut.

Den gamla vägen, som hon trampat så ofta. Hon hade gått den i mörker och vid dager, morgon och middag, alla timmar hon visste honom bruka vara i närheten af hemmet, men allt sedan den dagen, då hans mor afskedade henne, tycktes han hafva ändrat vanor, hon mötte honom aldrig. Nu satte hon sig i sinnet, att hon skulle träffa honom, tala vid honom, skulle hon än sitta hela natten och följande dag utanför porten och vänta. Ut måste han ju någon gång, om han var inne, hem måste han, om han var ute.

Der! Det var han, som gick framför henne, nog kände hon igen honom. Hon påskyndade sina steg — han vek om gathörnet, hon sprang.

“Signor Eugenio!”

Han vände sig om och stannade. Hon var tätt vid hans sida.

“Skall ni gifta er, signor Eugenio?”

“Se så, Nella, var snäll, ställ icke till något spektakel. Hvad har du att göra med om jag gifter mig? Dig kunde jag ju ändå icke taga.”

“Nej, icke har jag något att göra med det. Men jag tänkte, att ni skulle bry er om barnet, ifall ni vore ogift. Jag har ju bara fattigdom och elände att ge mitt stackars lilla kräk, och jag kan bli galen af att tänka på all den nöden.”

“Då skulle du ha tänkt förut, icke tjenar det till något att klaga efteråt.”

“Jag höll så mycket af er, signor Eugenio.”

“Ja, inte klandrar jag dig för det, kära barn, sämre smak kunde du ha haft. Men var icke ledsen nu, skaffa in stackarn på hittebarnshuset, der ha de mycket bra, och du slipper alla bekymmer.”

“Släppa ut det åt främmande och icke veta huru det far! Nej, det kan jag icke, det kan jag icke.”

“Seså, var förnuftig nu, Nella — —”

“Vill ni icke taga det till er? Så ha andra gjort förut, och det är ju ert eget barn ändå.”

“Är du galen, flicka? Åh nej, min fästmö är frisk och stark, så att jag kan nog få egna barn på rätt sätt. Gå nu, min fästmö kommer till oss med sina föräldrar i dag, och det duger icke, att de få se mig stå här med dig. Har du knappt nu? Här är litet till hjälp åt dig.”

Han stack hastigt en tioliresedel i hennes hand och sprang uppför trappan.

Hon stod qvar, mekaniskt hållande sedeln i hand. En tanke, eller rättare en känsla af att hon ville se hans fästmö fångslade henne der, och så stod hon stilla lutad mot väggen och väntade.

Väntan blef icke lång. Ett sällskap kom, som styrde väg öfver gatan rätt på huset. Den unga, eleganta, väluppfostrade signorinan, som gick mellan sina föräldrar, var helt visst hon. Nellas blick tog in henne hel och hållen, det friska, ungdomliga ansigtet, de välbildade lemmanne, den med sundt jemnmått utvecklade kroppen — ja, nog kunde hon bli mor åt Eugenios barn, han behöfde icke det lilla lif, som rörde sig inom Nella, för att tillfredsställa sin faderslängtan.

Nella gick hem.

Först när hon kom in och satte sig på bänken, påminde hon sig sedeln, som hon allt jemt instinktmässigt hållit i handen. Hon såg på den, vände på den, lade den på sitt knä, strök och slätade den noga.

Carlotta stod vid spisen och såg på henne. När Nella slutligen lyfte upp hufvudet, mötte hon moderns blick.

“Mor —“ stammade hon.

I en blink var Carlotta vid hennes sida och kysste och smekte henne snyftande.

“Kära barnet mitt, att du äntligen vill tala med mig. Herre min, ett sådant elände! Skam var det af signoran ändå att fösa af dig så der.”

“Nej, säg inte det, mor, hon var snäll, som icke sade mig ett ondt ord. Hon kunde ju ha grälat, jag tänker många göra det.”

“Men det är hennes sons barn.”

“När icke han bryr sig om kräket, hvarför skulle hon göra det mer?”

Carlotta hade intet att svara på den invändningen och nöjde sig derföre med att smeka sin stackars öfvergifna flicka med fördubblad värme.

Nella räckte henne sedeln.

“Göm den“, sade hon, “ifall jag skulle dö. Och nu vill jag lägga mig. Jag kan icke äta i qväll, kanske kan jag sofva.”

Carlotta tog sedeln.

“Är det allt?” frågade hon.

“Jag förmodar det. Han sade, att jag borde bära barnet till hittebarnshuset.”

“Det vore väl också det bästa.”

“Mor, säg icke så. Sedan kunde jag ju aldrig få reda på det mera, det kunde så gerna vara dödt. Låt mig sofva nu, mor.”

Modern sade intet vidare, lät henne lägga sig och satt bredvid och vakade öfver hennes dvallika sömn. När hon tyckte dottern vara kommen fullt

till ro, lade hon sig också, men hon vred sig länge af och an på bädden.

* * *

Vecka gick efter vecka, tunga, mörka dagar, fastän våren var inne, Roms härliga, glänsande vår, då all naturen dricker ljus, och acacier, lagrar och violer fylla lundarne med sitt doft. Och våren gick, lindarnes doft efterträdde acaciernas och lagrarnes, rosor följde på violerna, liljor följde rosorna, men Nella gaf icke akt på hvarken sol eller blommor. Eugenios bröllop hade stått, höbergningen var slutad, landtfolket hade redan dragit hem till skördetid och sommarsysslor, men de båda qvinnorna dröjde kvar i Rom, fastän förtjensten blef ringare dag efter dag. Nella hade icke längre tjenst i något hus, knappast en smula tvätt hvar vecka kunde hon ännu få. Carlotta gick upp och ned för sina ställningar, allt tyngre blef vandringen i den glödande hettan. Sommaren låg qväfvande, brännande varm öfver stadsgatorna.

Och döfvande qvaft var det i den trånga, fuktiga, mörka lilla kammaren, der Nella en qväll låg halft medvetlös på trasbädden. Blek och tård var hon, hade åldrats tio år under de förflutna månaderna, ingen skulle längre kalla henne en ung flicka.

Modern satt vid hennes fötter med någonting liknande ett bylte i en gammal schal på knäet och

vaggade sakta fram och tillbaka. Hon hade varit dotterns enda vän under bekymrens tid, hon hade varit hennes enda hjälp under de nyss genomgångna kvalfulla timmarne, hon satt ensam nu och väntade på hennes uppvaknande till ett nytt lif af sorg och nöd.

Ett svagt quidande hördes från byltet i Carlottas knä. Vid detta ljud rörde sig Nella något, och en skymt af ett leende gled kring hennes läppar. Modern lutade sig ned emot henne.

“Mitt barn“, hviskade hon ljudlöst.

Carlotta lade barnet till hennes bröst, hon gjorde ett försök att smyga armen omkring det, och Carlotta hjälpte henne till rätta. Och åter var allt tyst och stilla i den qvafva kammaren.

Småningom steg en skarp rodnad upp i den sjukas ansigte, och hon började oroligt vända på hufvudet.

“Var lugn, Nellina min, du skall hvila nu. Sof, sof.“

“Jag har icke nog mjölk, mor.“

“Det blir bättre sedan“ — Carlotta tvekade, “om du vill behålla barnet.“

“Mor! Mor!“

“Stilla — stilla. Inte tar jag det ifrån dig, men hvad har det annat än elände att vänta hos oss. Nog tål saken att tänka på.“

“Icke i dag, mor, icke i dag.”

“Aldrig, om du icke vill det. Sof nu bara.”

“Är det en gosse, mor?”

“Nej, en flicka.”

“Flickor ha värre än gossar.”

“Ja visst, ja, och just därför — nej, jag säger ingenting, var icke rädd — sof nu.”

Nella tillslöt sina ögon, och Carlotta satte sig på bänken. Skuggorna tätade, det blef natt. Tyst blef i gården, tyst blef på gatan, i kammaren hördes endast Nellas feberkorta andetag och moderns jemnare, som antydde att hon somnat der borta på bänken.

Allt hastigare blefvo Nellas andetag, så stillnade de af, som om hon med vilja återhållit dem. Modern sof sakta; mödosamt, men utan buller satte Nella sig upp på bädden och vaggade sitt slumrande barn.

“Nöd och sorg och elände hela lifvet igenom“, hviskade hon nästan ohörbart, “och så blir du också ensam och öfvergifven en gång, om du icke nöjer dig med slarf som Checchina. Om du varit en gosse ändå! Och lika ensam är du på hittebarnshuset, ingen håller af dig der, och ingen har du, som du hör till.”

Allt mjukare, innerligare slöt sig hennes arm

kring barnet, som hon oafbrutet vaggade, allt hetare brände hennes andedrägt dess panna.

Det prasslade i halmen, der Nella satt, blef tyst ett ögonblick, prasslade åter. Hon hade lyckats resa sig på fötter och stödde sig svindlande mot väggen. Modern sof ännu.

Ett svagt luftdrag for in i kammaren. Nella hade smugit sig ut. Stapplande trefvade hon sig fram genom förstugan ut på gatan. Den friska nattluften återgaf henne en smula spänstighet, och hon lyckades komma rundt om kvarteret. Der på andra sidan stod en byggnad under arbete, icke den, der modern var handtlangerska. Hon smög sig in emellan väggarna och satte sig på en liten hög af mursten.

Hon lyfte schalen från barnets ansigte, skenet från gaslyktorna utanför föll in tillräckligt för att dess drag skulle kunna urskiljas.

“Min vackra lilla älskling“, hviskade hon och kysste barnet. Och åter och åter, under det hon vaggade och smekte den späda varelsen, hviskade hon samma ord: “Min vackra lilla älskling!“

En aflägsen, skrålande sång af manliga och qvinnliga röster tillsammans ljöd genom natten — ett sällskap, som kom ifrån krogen. Nella spratt till, och hennes feberglödande ögon stirrade onaturligt vidgade ut emot gasskenet. Hon tryckte barnet hårdt

intill sig, det vaknade och började gråta, hon lullade det åter till sömns.

Närmare, mera skrålande ljud sången. Nella reste sig skälfvande, svepte omsorgsfullt schalen omkring det åter stillade barnet, lade det på marken, tog upp det igen, kysste det lidelsefullt, lade ned det, grep en stor sten bredvid sig och lät den falla. Icke ett ljud hördes från barnet. Nella vacklade ut ur byggnaden.

Hon trefvade sig fram utefter husväggarna, in i sin egen förstuga, in i kammaren och sjönk tungt ned på bädden. Modern vaknade.

“Hur är det med dig, Nellina?” frågade hon sakta.

Intet svar. Endast de flåsande andetagen gåfvo till känna, att Nella var vid lif. Carlotta tände en liten ljusbit och gick fram till bädden.

“Nella, hur är det med dig?”

Nella stirrade medvetslöst på henne.

“Har du burit bort barnet?”

Nella vände hufvudet mot väggen.

“Ja.”

“Stackars min flicka, kunde du icke ha låtit mig göra det?”

“Det har bra nu. Låt mig vara.”

Modern höljde öfver henne, hällde några droppar

vatten i hennes mun och satte sig vid hennes fötter att vaka till morgonen.

Nella talade icke ett ord mera, och blott en tanke hade hon.

“Jag måtte väl ha höljt om det riktigt med schalen, så att icke daggen faller på det.” — — —

När morgonen kom låg Nella i brinnande feber, men Carlotta måste ändå gå till sitt arbete, annars förlorade hon det, och dertill hade de icke råd. Hon ställde vatten bredvid den sjuka och gick.

Mekaniskt gick hon upp och ned för ställningarna i solhettan, mekaniskt tog hon stenarne på hufvudet der nedanför och lemnade dem åt muraren der uppe. Middagsrasten kom, och hon lagade sig till att titta öfver till Nella ett ögonblick. De bodde icke så långt bort, att hon icke kunde hinna. Dittills hade hon icke gifvit akt på något af hvad som pratats bland de öfriga arbetarne, men nu träffades hennes öra af ett ord, som kom henne att tvärstanna.

“Kan ni tänka er“, sade en qvinna, som burit mat till sin man, “det sägs, att det hittats ett nyfödt barn mördadt i en af nybyggnaderna nära Lateranen.

“Ett mördadt barn!”

“Hufvudet var krossadt med en sten.”

“Det är ju der i närheten, som Carlotta bor. Har du icke hört något om det?”

“Nej.”

“Hon kunde inte ha hört något, hon var väl gången till sitt arbete, när det upptäcktes.”

“Ja.”

Carlotta gick. Aldrig hade hon gått så fort, men aldrig hade vägen hem tyckts henne så lång.

Ett nyfödt barn! Nella hade burit bort sitt. Nej, nej, det var icke Nellas barn, som mördats.

I närheten af hemmet mötte henne Caterinas ena pojke.

“Carlotta, kom, polisen tar Nella.”

Carlotta rusade in. I förstugan trängdes alla, som bodde i gården, Nella kom just då ut ur kammaren, stödd af en polisman, och skymford haglade öfver henne, blandade med ord af ömkan, än med barnet, än med henne sjelf. Der funnos de, som ömkade henne.

Carlotta slog armarna om henne, ömsom tiggande om att få följa sin dotter i fängelset, ömsom förklarande henne oskyldig.

Men Nella hade bekänt, och följa henne i fängelset kunde ingen få. Man försökte föra bort modern, som slog omkring sig som en rasande.

“Det har bra nu, mor“, var allt hvad Nella sade.

“Men tänk“, skrek Teresa, “den fina frun en trappa upp i huset midt emot har sagt, att hon skulle gerna ha tagit det som eget, hon har inga barn sjelf.“

“Det har bättre nu“, sade Nella blott och lät föra bort sig. Man satte henne i en droska, ty hon var för svag att gå. Carlotta slet sig lös från de kringstående och sprang efter åkdonet. När hon såg att hon icke upphann det, stannade hon, stod ett ögonblick stilla och gick så långsamt bort åt ett annat håll.

Hon gick till Eugenio Nardis bostad, ringde på och frågade efter honom.

Han var icke hemma, men frun var det.

Frun ville hon ingenting.

Hon gick ned i trappan och satte sig der med förklädet draget öfver hufvudet. Så satt hon stilla, tills raska, springande steg kommo nedifrån. Då reste hon sig och stod öga mot öga med Eugenio.

“Nella är i fängelse för barnamord.“

Han studsade och bleknade.

“En sådan fördömd galenskap!“

“Man kan bli galen, när man blir öfvergifven af den, som borde hjälpa en.“

Eugenio såg uppåt trappan, huru han skulle komma förbi Carlotta, men hon ställde sig rätt i vägen för honom.

“Kan ni skaffa ut henne.”

“Nej, hvad kan jag göra? Ett sådant brott — —“

“Ni är skuld till brottet, herre.” Carlottas hand for ned i hennes ficka. “Ni måste hjälpa henne.”

“Ni vet att jag ingenting förmår der vid lag, men om ni sörjer för att mitt namn ej blir nämndt, så skall jag visa mig hederlig mot er, det lofvar jag.”

“Hederlig! Ni, skurk, som förstört min dotter!”

En knif blixtrade, och Eugenio störtade, träffad, baklänges. Carlotta kastade sig öfver honom och högg honom ytterligare i bröst och hals och ansigte med vildt raseri. När det var mättadt, gick hon ned för trappan.

“Nu kunna de få taga mig, så kommer jag till Nella och kan säga henne, att hon är hämnad.”

TRÅKIGT OCH TREFLIGT.

TRAKTAT ÖFV TRETITIGT

Sora Eufrasia hvilade. Hon satt i den inre afdelningen af sin värdshussal, som genom ett förhänge skildes från den yttre, den åt allmänheten upplåtna, och surret af de qvällsvardsätandes röster der ute lullade henne halft till sömns. Enka sedan tre månader efter salig Giacomo Farnelli, egare af Poggio Lupinos albergo, hade hon, barnlös och sin aflidne gamle mans enda arftagerska, fortsatt rörelsen, såsom han på sin tid mottog den, när han, då en fattig men vacker ung karl, gifte sig med sin första hustru, den rika enkan efter albergons föregående egare, åt hvilken hon, en fattig flicka, offrat sin ungdom, då hon blef hans tredje äkta hälft. Sora Eufrasia hade också hunnit trampa ut barnskorna under sitt ungefär trettioåriga äktenskap, men stor, stark, gladlynt och med frisk lefnadslust svällande i sina ådror, kände hon ingen tyngd af hvarken år eller enkestånd. Årens antal angick för öfrigt lika litet henne sjelf, som någon annan. Under den gamla, goda, presterliga tiden, innan huset Savoja tog hela Italien i sitt nymodiga hägn, hade man icke så mycket bråk med

födelseregister och dylikt, i följd hvaraf det visserligen var allom kunnigt, att enkan kommit till världen på sitt helgons festdag, men huru långt tillbaka i tiden, det var en outredbar hemlighet. Och sak samma kunde det också vara. Sitt arf hade hon ärligt förtjent, och hon skötte det likt en dugtig qvinna som hon var, så att hon kunde hafva rättighet att hvila en stund om qvällarne, medan Concettina, systerdottern, dukade bordet i den inre salen och man väntade på stamgästerna der, doktorn och skolläraren.

Skolläraren, som var ungtkarl, fann det besvärligt att sätta eget hushåll och tog derföre sina mål hos sora Eufrasia. Doktorn var inackorderad i ett för allt hos henne under väntan på hustru och barn, som skulle komma i nästa vecka eller senast om fjorton dagar. Allt sedan sin utnämning till läkare i Poggio Lupino för halftannat år sedan, hade han förkunnat familjens ditflyttning än i nästa månad, än i nästa vecka, men ännu var den kvar i Rom, eller hvar den nu fans. Doktorn for allt som oftast att helsa på de sina, men kom ständigt ensam tillbaka. Denna familj började blifva en till doktors förfång i Poggio Lupino ganska ifrigt dryftad myt, ty ingen i den goda köpingen hade någonsin sett en enda af dess medlemmar, och ingen kunde bestämdt utpeka dess bostad. I Rom, var det sagdt, men gata och husnummer hade aldrig

nämmts, hvilket naturligtvis ej kunde undgå att öka misstanken, att icke allt stod rätt till.

Concettina hade intet i världen, hon kunde kalla sitt, mer än mosterns ynnest och sitt fagra anlete. Fadern hade kommit på fästning för mord och dog der af sorg och ovana vid det instängda lefnadssättet; när man berättade för hustrun, att han aldrig skulle komma tillbaka mera, fick hon hjertslag. Detta var då mycket dumt af dem båda. Mången bra karl har förr suttit på fästning för mord, och ingen, som uppför sig ordentligt, blir inne för lifstiden; här vid lag kom dessutom intet skamligt till, såsom stöld eller dylikt, ett hetsigt gräl hade uppstått under ruset, och så var olyckan framme. Och på hustru och barn gick ingen nöd alls, ty sor Giacomo hade intet haft emot att taga dem i huset, efter som de kunde göra full nytta för sig.

Nu var det emellertid som det var, och Concettina visste åtminstone, att hon hade bröd, så länge sora Eufrasia lefde. Men de sista dagarne hade hon begynt tänka, att om det ock var alldeles säkert, att hon kunde kalla sitt fagra anlete sitt eget, så var det icke så orubbligt samma förhållande med mosters ynnest. Den nyvordna enkans vanligen ostörbart glada och jemna lynne hade börjat visa antydningar till ombytthet mot Concettina, aldrig mot någon annan, och utan synlig orsak. Denna tänkte derpå just

nu, halft förtretad, halft bekymrad, vid åsynen af slumrerskans fylliga, välbelåtna ansigte i ljusskenet framför sig, men andra, gladare tankar spelade emellan och lockade förstulna leenden på hennes läppar. Alltid finnes något i världen att hoppas på.

Förhänget till helgedomen sköts åt sidan, och in tittade ett par lifliga svarta ögon under en lurfvig pannlugg.

“Stör jag er, signora Eufrasia?”

Enkan for upp och brast ut i ett ljudeligt skratt, hvare egarinnan af ögonen och pannluggen gladt instämde.

“Kom in, kom in, sora maestra, det var snällt att ni sprang ned, så kan man få litet trefligt prat. Sitt ned, sora Camilla, sitt ned.”

Den unga skollärarynnan kom in, skakade hand med sora Eufrasia och nickade muntert med det svartkrusiga hufvudet, som satt så bestämdt på de fasta, runda axlarne.

“Hur står det till, sora Eufrasia? Litet sömnig, tror jag? Då var det bra jag kom och väckte er, det är icke sängdags ännu. God afton, Concettina, hvarför kom du icke till sytimmen i dag?”

“Jag hann icke sluta stryka till dess, sora maestra, men jag kommer i morgon, om moster låter mig gå.”

“Om jag låter dig gå? Jag vill ju, att du alltid skall passa på, så att du får lära något nyttigt, och

strykningen hade du hunnit, om du börjat i tid, icke vet jag hvad du sölade med så länge förut. Men det är icke värdt tala om det nu, sätt fram en tallrik till.“

“Icke för mig, om det är meningen, jag har redan ätit.“

“Ätit innan ni gick ned till mig! Skam, skam, sora Camilla! Men det hjälper icke, ni får äta om igen, jag vill icke veta af annat.“ Sora Eufrasia skrattade, så att stolen skakade, men plötsligt afbröt hon glädtheten, och en skarp straffblick ljungade öfver bordet mot systerdottern.

“Hvar har du ögon och begrepp, Concettina? Der är doktors plats och der är maestrons, doktors servetring är af ben och maestrons af trä. Det vet du, då borde det icke vara konstigt att duka ordentligt, men det är ingen reda med dig nu mera, du duger till ingenting annat än att se på karlarne.“

“Åh!“ I uppbrusande harm nästan kastade Concettina Camillas tallrik och glas på bordet, men klangen måtte hafva väckt henne till besinning, hon hejdade sig tvärt, ett egendomligt ljus, som af en ny tanke, bröt fram ur ögonen, och med ett annat, långdraget, menande “åh!“ sköt hon en stol till bordet.

Camilla, snabb, nästan tvär i sina rörelser som i tal, hade redan flyttat om de bortbytta serveterna.

“Litet fel är snart hjälpt, signora Eufrasia. Och

icke ser Concettina på karlarne, dertill har hon för mycket förstånd.“

“Förstånd, förstånd,“ mumlade sora Eufrasia, ännu blott halft blickad men fullt villig att komma i godt lynne igen vid första tillfälle till skratt, som kunde yppas.

“Ja visst. Man vet hvad man har men icke hvad man får, och aldrig har jag sett annat än bråk och ledsamheter för dem, som gifta sig. Socker först och peppar sedan. Artigheter och allt rart i början, gnat och gräl när nyhetens behag är borta. Nej, Concettina, det bry vi oss icke om.“

“Åhå, åhå, icke så brådt.“ Sora Eufrasia kisade listigt på Camilla. “Vi ha icke sett sommarn än. Men kom ihåg, sora maestra, antingen ni nästa höst bor qvar i er skola här på backen,“ hennes ögon kröpo in i kinderna af munterhet, “eller i den andra bakom kyrkan — ja ja, ni behöfver icke försvara er — att summan af saken är, att en karl aldrig får ha tråkigt. Sor Giacomo kunde nog ha haft funderingar på att vara orimlig, han också, men jag narrade honom genast att skratta, och då var det tvärt bra. Jag har då aldrig haft svårt för att skratta sjelf, välsignade vare alla helgon.“ Och hon bevisade detta ögonblickligen så eftertryckligt som möjligt.

Camilla ämnade protestera mot det henne tillämnade bostadsombytet med underförstådt tillbehör,

men Concettina, hvars tunga brände i munnen, lemnade henne icke tid.

“Det vore ju väl, om moster lyckades få tillfälle att än en gång pröfva, om att skratta är allt, som behöfs i verlden. Har man pengar och eget hus, går det nog att köpa sig en man, ifall det är allt, som begäres.“

“Är du näsvis flicka?, Skäms du icke? Hvad är detta för prat?”

“Visst händer det ibland, att icke bara pengar äro nog, men det går ju alltid an att försöka.“

Concettina for af ut i samma andetag hon gjorde detta dräpande utfall, sålunda tillförsäkrande sig åtminstone segern af att hafva fått sista ordet, men i farten stötte hon ihop med den trinde, treflige lille skolläraren, som just drog undan förhänget för att komma in. De sammanstötande tumlade åt hvar sin sida, skolläraren tog stöd i förhänget — sora Eufrasia kastade en förskräckt blick uppåt, tyget var starkt, det brast icke — Concettina snubblade mot väggen och skulle hafva stått på näsan, om hon icke fångats af ett par starka armar, som uppehöllo henne — ganska kraftfullt. Sora Eufrasia öppnade sin mun till förebråelser öfver Concettinas drumlighet, men hejdade sig och knep ihop läpparne. Camilla skrattade, doktorn skrattade, samlingen i yttre salen skrattade, endast ett par mörka ögon i bortersta vrån der ute

gnistrade hotfullt, och gnistorna flögo kring den ståtliga brigadieren, som stödde Concettina så — kraftfullt.

“Stigen in, mina herrar“, sora Eufrasia var åter den förekommande värdinnan, “doktor, maestro, stigen in. Ursäkten flickan, hon såg sig icke för, ungdomen är så tanklös. Brigadier, vill ni icke stiga in?”

Brigadieren släppte Concettina, som sprang på dörren, blossande röd. Den unge mannen med de gnistrande ögonen steg upp på samma gång och gick ut.

De tre herrarne trädde in i sora Eufrasias heliga och förhänget föll åter ned.

Man tog plats, endast muntrare stämde genom detta oväntade mottagande.

Doktorn satte sig midt på soffbänken vid bordets ena långsida, såsom det honom tillkom som en af köpingens honoratiöres och anad familjefader dessutom.

Maestron sköt litet på sin stol, i det samma han slog sig ned, och gaf tallriken så der händelsevis en puff. Han kom derigenom en smula närmare Camilla än det ursprungligen var dukadt, och sora Eufrasia smålog. Det hade sora Eufrasia visserligen intet skäl till, ty icke var signor Angelo kär i signorina Camilla, och icke var signorina Camilla kär i signor Angelo. Men de voro de enda unga, ogifta personerna af samma samhällsställning och bildningsgrad i Poggio Lupino för tillfället och — hvem vet? Tillfället gör tjufven.

Sora Eufrasia satte sig med mycken värdighet

på den stol hon alltid intog vid öfra bordsändan. Der hade den hädanfarne sor Giacomo suttit i sina lefnadsdagar, der skulle hans efterlemnade enka sitta till döddag, så vida hon icke frivilligt afstod platsen och husbondväldet. Men hon kunde också behålla båda, äfven om hon beredde rum vid sin sida tillika med alla åtföljande rättigheter.

“Sitt ned, sor Tommaso.“

Brigadieren sjönk ned på den honom anvisade stolen vid sora Eufrasias högra sida och tömde glaset, som hon fyllt till brädd åt honom.

“Godt vin, det här, sora Eufrasia. Från er egen vigna, kan jag tänka.“

“Lita på det. I min källare finnas förråd, som duga.“

“Ja, det tror jag, det.“

“Ett glas till, sor Tommaso.“

“Det blir för mycket, nej tack, nej tack.“ Han sökte afvärja sora Eufrasias hand, som böjde den stora kupiga fiascon öfver hans glas.

“För mycket för en frisk, stark karl som ni? Åh, jag vill icke höra talas om sådant.“

“Senare, senare, icke nu genast.“

“Nu genast och senare också. Se så, inga invändningar mer.“ Hon sköt undan hans allt jemt afvärjande hand och höll fast den, medan hon slog i vinet.

Brigadieren lyfte glaset mot ljuset med en gillande kännaremin, tömde det till hälften och försjönk i ett djupt, eller ljuft, begrundande. Sora Eufrasia antog det kunna vara båda delarne och störde honom icke vidare.

“Hur står det till, sor maestro, ni ser icke riktigt glad ut i dag?”

“Signor Angelo har fått bekymmer,” svarade doktorn för denne, som, talande med Camilla, icke genast hann flytta öfver sin uppmärksamhet till sora Eufrasia.

“Det är väl lätta bekymmer då, som kunna hjälpas angenämt.” Sora Eufrasia skrattade menande.

“Kärleksbekymmer, tänker ni,” anmärkte doktorn, som i egenskap af gift man kunde säga hvad han behagade. “Om sådana finnas dessutom, vet icke jag, han har icke gifvit mig sitt förtroende der vid lag, men nu är fråga om något annat. För öfrigt kunna alla hänga tillsammans. Han står i fara att nödgas lemna Poggio Lupino.”

“Lemna Poggio Lupino? Hvarför?”

“Jag har mitt förordnande blott på år, och nu ifrågasättes, att det ej skall förlängas vid denna termins slut, utan en prest väljas i mitt ställe.”

“Det är icke nog med en messa, nu mera“, inföll doktorn, “det måste bli två.”

“Ja, det har nog sina skäl för sig“, sade sora

Eufrasia fundersamt. "Någon behöfver ju alltid vara hemma och se till huset, och hålles två messor, så kunde den, som icke fick komma till den första, gå till den andra."

"Och så finnes det der legatet", tillade brigadieren, "som får användas till underhåll af prest, men icke af skollärare."

"Alldeles, ja. Det vore besparing. Men jag tycker icke om, att sor Angelo skall skickas bort."

"Det är för galet", utbrast Camilla, som hittills med möda styrt sin otålighet. "Barnens uppfostran skall väl ses till godo i främsta rummet, och den står alltid tillbaka, der prester och nunnor äro lärare. Går detta förslag igenom, så bli gossarne snart som flickorna voro, när jag tog emot dem; de begrepo knappast, om det var på hufvudet eller på fötterna de stodo. Att de icke tänkte med hufvudet, det kunde jag då märka."

"Sindacon är för mig, men han har många emot sig", sade signor Angelo sorgmodigt.

"Hade sor Giacomo lefvat, så hade det aldrig fått ske, det svarar jag för", skrek sor Giacomos enka.

"Var han en så lydig äkta man?" frågade doktorn oskyldigt, men råkade i det samma snegla på läraren, och denne kunde då, trots sitt bekymmer, icke låta bli att draga på munnen.

Sora Eufrasia uppfångade både blicken och leendet.

“Spefoglar! En hustru kan väl känna till sin mans meningar, utan att hon befäller öfver honom. Jag har då visst aldrig lagt mig i hvad som icke tillkommer mig.”

“Nej, sora Eufrasia, ni är alldeles för frikostig, nej, jag dricker verkligen icke mera nu.”

Men den vackre brigadierens protester hulpo icke, hans tomma glas skulle fyllas, fylldt vardt det, och icke såg han ledsen ut för det.

“Hör på, signora Eufrasia“, sade doktorn, “det går aldrig väl hvarken för brigadieren eller för oss andra, om vi skola dricka så här tappert, hungriga som vi äro. Är icke maten färdig ännu? Hvar håller Concettina till?”

“Concettina! Concettina! — Nu står hon och pratar någonstädes och glömmer bort allting. Gud bevare oss, hur skall det gå för henne, om hon någon gång skall stå ensam för ett hus. Hennes man får väl aldrig något i rättan tid.”

Med denna hugnesamma spådom gick hon att uppsöka sin försumliga systerdotter.

Hvar fans Concettina?

Hon stod bakom staldörren och grät. Den unge mannen med de gnistrande ögonen stod bredvid och såg vredare ut än någonsin.

“Inbilla dig icke att brigadieren tar dig, då han kan bli egare af Albergon. Din moster tog gubben Giacomo för de välsignade pengarnes skull, och nu kommer Tommaso att taga henne. Det går undan för undan på det sättet här i huset.”

“Men han håller af mig och icke af henne.”

“Har han sagt dig det?”

“Icke egentligen, men nog förstå vi flickor halfqvädna visor.”

“Fan tage honom och hans halfqvädna visor. Hör du, Concettina, icke har jag en vacker uniform, och icke är min vigna stor, men svälta på den behöfva vi icke, och jag har dig kär, jag, bättre än den der fördömde lismaren.”

“Gaetano, om du talar illa om en, som jag älskar!” Concettina satte händerna i sidorna och stampade med foten.

“Hvad ondt har han af hur jag talar, när du ändå icke bryr dig om hvad jag säger?”

“Det har du rätt i. Oh! Oh! Oh!” Concettina begynte åter gråta. “Skulle han verkligen kunna bedraga mig? Min vackre Tommaso!”

Gaetano gnisslade med tänderna.

“Vet du huru din vackre Tommaso kommer att göra? Det skall jag säga dig, fastän du icke tror mig, det kan jag nog tänka. Han gifter sig med Albergofrun, och sedan vill han leka kärlek med dig,

som han har så bekvämt i huset och ser gråta ut ögonen för hans skull.“

“Gaetano, blygs! Om han gifter sig med moster, så stannar jag icke i huset, nej, icke en dag heller.“

“Kommer du till mig då?”

“Till dig, som tänker nog illa om mig, för att tro mig i stånd till att leka kärlek med min mosters man!”

“Concettina, jag tänker icke ondt om dig, och han skulle dessutom aldrig få komma derhän att bringa skam öfver dig, ty såge jag bara, att han ville det —“ Gaetanos hand for efter knifven i bältet.

“Skulle du kunna döda någon för min skull?” sporde Concettina och beskådade Gaetano med nyväckt intresse.

“Ja.“

“Håller du verkligen så mycket af mig?”

“Diavolo, tror du icke det ryckte i handen på mig, när han låtsades hindra dig från att falla der inne, för att få taga dig i famn helt obesväradt. Alla djeflar och helgon! Tänkte jag icke, att du ändå skall älska mig, så skulle jag icke fråga efter fästning för lifstiden, bara jag finge se den nidingens hjertblod först.“

“Gaetano, du får icke tala så, det är syndigt, madonnan förlåter dig icke, och icke jag heller. Men

att du verkligen håller af mig så mycket? Jag undrar, om sor Tommaso kunde —“

“Mörda någon för din skull? Ja, så mycket som så.” Gaetano spottade på marken.

“Concettina!”

Concettina spratt till.

“Moster ropar. Ack, jag har ju alldeles glömt bort qvällsvarden.”

“Concettina! Är du der?”

“Hör Concettina“, Gaetano höll tillbaka den unga flickan, då hon ämnade springa, “kom ihåg hvad jag sagt dig, och kom ihåg att jag älskar dig. Men inga långa funderingar bara, det ber jag.”

“Jag funderar så länge jag vill“, svarade Concettina lifligt och slet sig lös.

“Jaså, du vill fundera ändå? Ja, då — —“

Concettina sprang.

En stund senare satt Gaetano åter i salen, men denna gång icke borta i vrån utan vid väggskarfven till inre afdelningen. Icke just den beqvämaste platsen, ty när han sömnigt lutade sig mot denna väggskarf, kom hans hufvud i så nära beröring med förhänget, att det slog honom i pannan för hvar gång någon förbigående bragte det i svajning.

Hvad tog man sig till der inne? Det syntes icke utanför, skada nog, taflan var rätt behaglig.

Angelo hade fått fatt i en segelgarnsrulle och

lärde Camilla att knyta nät, en nätt sysselsättning, hvarunder de bådás händer stundom kommo i en angenämt elektriserande beröring — eller magnetiserande, fysikens hemligheter undersöktes icke för tillfället — och ögonkasten slogo de finaste små knutar mellan lärare och lärjunge.

Brigadieren åt och drack, sneglade på Concettina och smålog mot sora Eufrasia, som ständigt höll hans tallrik rågad och hans glas bräddfullt. Kärleken drogs om magten med välbefinnandet, och kärleken hotades med kortaste strået. Stackars Concettina, hon kämpade en ojemn strid, och en djup suck undföll henne, en suck, som gaf genljud i förhänget.

Doktorn talade.

“Det är ju alldeles bakvändt, att två människor skola bindas tillsamman för lifvet, därför att de en gång råkat tycka om hvarandra. Kärleken kan icke bindas, äktenskapet måste vara fritt. När man icke längre passar ihop, så byter man. Detta är det enda förnuftiga, och först när alla se förhållandet klart nog för att ändra lagarne derefter, kan det bli någon lycka i lifvet, nu —“ han ryckte på axlarne. “Ja, man får hjälpa sig sjelf vid sidan om lagarne, det har sina olägenheter ibland, men ingen annan utväg finnes. En man, som icke längre älskar sin hustru, skulle nödgas lefva utan kärlek? Omöjligt! Han

får taga den, huru han kan, det är hans rättighet. Har jag icke rätt, Angelo?"

Angelo väckte till och lemnade en ögonknut halfslagen.

"Det är möjligt", mumlade han.

"Möjligt?" utbrast Camilla förgrymmad. "Anser ni verkligen, att man skall gifta om sig lika ledigt, som man byter om kläder, och att, när det icke tillåtes, hvar och en skall hafva rättighet att vara otrogen efter behag, mannen på sitt håll, hustrun på sitt."

"Icke hustrun, icke hustrun", inföll doktorn hastigt. "Hustruns otrohet bringar oreda i familjen, icke mannens. Det är blott han, som kan få fordra frihet."

"Ja, en trogen karl lär icke finnas i världen", utropade skrattande sora Eufrasia, hvars uppmärksamhet af de höjda rösterna drogs öfver till andra ändan af bordet.

Concettina suckade så djupt, att förhänget kom i skakning.

"Allt för mannen, intet för qvinnan", sade Camilla hetsigt. "Hvarför skall hans kärlek bindas mindre än hennes?"

"Tag bort äktenskapstvånget, så är hon också fri. Då står hon icke till svars för sin man längre tid, än hon lefver med honom."

"Och ni håller med doktorn i sådana påståenden,

signor Angelo? Ni kan säga, att det är möjligt, att han har rätt?”

Angelo såg litet generad ut.

“Jag missförstod doktorn“, började han.

“Ni trodde kanske, att jag predikade en turturdufve-idyll för hela lifvet“, anmärkte doktorn spefullt.

“Sanningen att säga, jag hörde icke alls hvad ni sade.“

“Nej, jag kan tro det, och jag vill vara barmhertig nog att icke tvinga er till något slags bekänelse af egna åsigter.“

“Mina åsigter —“

“Äro allt hvad en ung flicka skulle kunna önska hos sin tillkommande make, ja, ja. Hör, signora Camilla, vi få icke låta honom flytta från Poggio Lupino.“

“Nej, det få vi icke“, instämde sora Eufrasia lifligt.

“Vår hederlige sindaco kan förmå mycket, om han allvarligt vill. Ni står bättre hos honom än någon lärarinna gjort förut, signorina — —“

“Liksom hos alla i hela köpingen“, inföll Eufrasia.

“Och han vill göra allt möjligt för att veta er nöjd och kunna försäkra sig om att få behålla er.“

“Jag trodde nu var fråga om signor Angelo och icke om mig“, genmälde Camilla med en svängning på hufvudet, som kom ögonen att blixtra under pann-

luggen. "Det är meningen, att jag skall nämnas för sex år."

"Men det står er fritt, att icke antaga utnämningen. Begär betänketid på samma gång ni fäller ett godt ord för vår Angelo", sade doktorn småskratande.

Sora Eufrasia kisade.

"Ack!" suckade Angelo sakta och fälde sina ögon på nätet, som Camilla höll i sin hand. "Den der lyckan är sneddragen, signorina." Han tog arbetet ifrån henne för att ställa det till rätta. Detta försigick i skuggan af bordskifvan, och doktorn småskratade om igen.

"En qvinna med hufvud har stor magt", sade han.

"Ja visst, ja", instämde sora Eufrasia. I det samma föll hennes blick på brigadieren, som begagnat sig af den frihet, hans gynnarinns delade uppmärksamhet lemnat honom en stund, för att icke längre blott snegla på Concettina utan fulleligen njuta af den förnöjelse, åskådandet af hennes fägring kunde bereda honom. Sora Eufrasia rodnade vid denna upptäckt men sade intet, lade blott ett dugtigt stycke lamkött på brigadierens tallrik.

Men brigadieren förmådde med bästa vilja i världen icke äta mera, och Camilla bröt strax derefter laget. Trots alla böner om att dröja ännu litet, var hon bestämd i sin föresats att gå hem. Doktorn och

maestron erbjödo sig naturligtvis då att eskortera henne, och så blef allmänt uppbrott.

Då brigadieren lemnade albergon, reste sig äfven Gaetano, tydligen med afsigt att fullfölja sin sömn hemma, men misstog sig om vägen och gick efter sor Tommaso, tills denne hemtat sin häst och red bort från köpingen.

“God natt, signora Camilla“, sade doktorn vid flickskolans port. “Tänk på hvad jag sagt. Och tro mig icke vara någon hustruätare. När min familj kommer hit, skall ni få se, hvilken hygglig man jag är.“

Camilla gjorde ett litet kast med hufvudet och sade god natt.

“God natt, sof godt“, hviskade Angelo, då han hjälpte henne sätta nyckeln i portlåset och öppna.

“Ni kan vara lugn för öfrigt“, ropade doktorn efter den försvinnande Camilla, “jag skall icke förföra Angelo, hvilka än mina egna åsigter må vara.“

Några minuter senare uppstämde de båda herrarne en klingande serenad under den unga lärarinans fönster.

* * *

Påföljande morgon kom Concettina tidigt upp till Camilla och fann denna gående af och an i köket, sjungande för ett litet barn, som hon höll på armen,

under det den lilles syster, en tioårig, pigg flicka med det ståtliga namnet Imperatrice, gjorde upp eld i spisen.

“Jag tänkte fråga, om jag kunde hjälpa er något, sora maestra. Åh, hvad du är rar!” Concettina kysste barnet, som började gråta.

“Se, så du bär dig åt, Concettina, jag hade ju just fått honom lugn.”

“Han är hungrig“, sade Imperatrice och upphörde ett ögonblick att blåsa på veden, som icke ville brinna.

“Är han hungrig, stackars gosse? Hvarför har du icke gifvit honom något att äta då? Concettina, tag hit mjölken, som står på hyllan der.”

“Han låter icke mata sig ännu“, genmälde Imperatrice och började åter blåsa, “han får lugna sig, tills mamma kommer hem i middag.”

“Du ser ju att han icke lugnar sig. Jag försöker väl.“ Hon körde en sked ned i mjölkkrukan, som Concettina höll.

“Nej, nej, sora maestra, den skall värmas först och vatten slås i; icke går det an att ge ett så litet barn oblandad mjölk. Imperatrice, har du en panna?”

Imperatrice satte en panna på elden, som nu brann präktigt, men försäkrade ånyo, att det var lönlöst.

“Vi få se“, sade Camilla och gungade gossen upp mot taket.

Concettina såg på med en sorgbunden uppsyn.

“Sora maestra!”

“Ja, hvad är det?”

“Inte vore det någon fröjd att lefva, om man aldrig finge en sådan der liten en att pyssla med.”

Camilla höll gossen eftertänksamt framför sig.

“Det har du allt rätt i. En man går det för sig att vara utan, men det är värre med barnen.”

“Man kan icke få barnen utan man.”

“Det är sant.”

“Jag tror, jag tager Gaetano, om sor Tommaso öfvergifver mig.”

“Det tycker jag du skulle göra med ens, i stället för att sitta och vänta på att bli öfvergifven.”

“Men jag håller mera af sor Tommaso. Och han håller allt af mig också. Moster var så häftig mot mig i går qväll sedan. Icke rår jag för, att han ser på mig.”

“Jo, om du ser på honom igen.”

“Hvem kunde tänka, att moster skulle slå sig ut för honom?”

“Men det vet du icke.”

“Jo, jag begrep det i går. Såg ni det icke sjelf?”

Camilla blef litet tveksam om svaret.

“Jag tänkte icke ditåt.”

“Nu är mjölken varm”, sade Imperatrice.

Concettina glömde sina sorger för att laga i

ordning gossens förplägning, hvarefter hon och Camilla slogo sig ned att mata honom, Camilla på en stol med barnet i knäet, Concettina på en pall framför. Imperatrice åskådade försöket med djupt intresse, men stor skepticism.

“Han äter“, jublade Camilla.

“Han äter“, upprepade Concettina andaktsfullt.

“Han äter verkligen“, sade Imperatrice och lade hufvudet på sned, som om hon haft ett svårlösligt problem framför sig. “Han måste ha varit mycket hungrig“, afgjorde hon efter en stunds funderande. “Jag får väl mata honom, när han skriker för mycket hädanefter.“ Hon tog en qvast och började sopa.

“Sora maestra“, hviskade Concettina, “skall ni icke taga maestron? Tänker ni tala för honom, som doktorn föreslog? Jag vill icke, att ni skall flytta bort från oss, ser ni.“

“Är du tokig, flicka?“

“Jag skall säga er, hvad som vore klokast. Ni skulle öfvertyga alla hustrurna om, att det är bättre behålla honom än taga presten.“

“Hustrurna? Det är ju karlarne, som afgöra den saken, och jag har aldrig sett, att de fråga det minsta efter, hvad deras hustrur önska.“

“Madonna mia, hvar har ni lefvat, sora maestra? Inte vet ni, att man skall slå vatten i småbarns mjölk, och inte vet ni, att en hustru lockar en man

efter sin vilja. Får man då icke lära annat än att läsa i böcker i edra kollegier? Ja, gift er då icke, för då går allt på tok. Se på Imperatrices mor. Hon får stryk morgon, middag och qväll, när det laget faller på mannen, och hon törs icke öppna sin mun om hvad hon tycker sjelf, men nog får hon honom ändå att tro, att han har tänkt just det, som hon vill. Hvart skulle det taga vägen, om vi icke lärt oss den konsten? Då vore väl verlden upp och ned vänd för länge sedan.“

“Kan väl vara, men jag tycker icke om bakhandsvägar, jag vill säga ärligt ut hvad jag tänker.“

“Ja, ni slogs nog med er man, det tror jag er om. Men det har ingen fara, maestron är så beskedlig, att han gör visst allt, hvad ni säger åt honom. Och det är väl därför, ni tager honom.“

“Concettina, hvad är det der för prat — —“

“Akta, ni spiller mjölken öfver gossen.“

“Han vill icke ha mera. Jag bryr mig icke om maestron, hör du.“

“Nej, jag bryr mig icke heller om sor Tommaso, om han icke vill ha mig.“ Concettina sprang sin väg, och Camilla hörde henne skratta i trappan.

Smågrälände för sig sjelf öfver den dumma flickan gick Camilla till fönstret och såg efter henne. Der stod hon redan nere i backen i liflig öfverläggning med ett par gummor. Camilla blef rädd för

hvad hon kunde säga, och öppnade fönstret för att ropa henne till sig. Men just då sprang hon brådskande nedåt gatan. Camilla lutade sig ut och fick se henne hejda sindacon.

Concettina, flickungen, hejda Poggio Lupinos sindaco!

Hvad mera var, han vände om med henne och följde henne under allvarligt samspråk in till sora Eufrasia.

Nå ja, kanske hade hon haft ett ärende från mostern. Det vore ju också omöjligt att hon, hur okynnig hon än var, kunde hafva djerfts springa med slarfprat till honom. Camilla skrattade åt sin misstanke.

Nu kommo flickorna klungvis, Imperatrice fick igen sin lille bror, och skolan började.

Men det blef icke mycken ro med undervisningen den dagen. Den ena efter den andra af de qvinnor, som icke voro ute i arbete, kom in "för att få höra litet på barnen". Detta utvisade ett så ovanligt intresse, att Camilla anade oråd och blef icke alls öfverraskad, då hvarje besök oföränderligen utmynnade i yttrandet: "Ja, det är för väl, att barnen få lära något. Den som nu visste, huru det vore klokast att ställa med goss-skolan." Och hon svarade oföränderligt, att hon trodde det nog vara bra, som det var, men de visste bäst sjelfva, huru de tyckte.

Svaret kom dock allt tvärare för hvar gång det gafs, och gummorna nickade allt ifrigare.

Så att sora maestra icke tyckte det vara skäl att göra någon ändring?

Nej, det tyckte sora maestra icke, men hela saken angick ju icke henne.

Vid denna förklaring nickade gummorna igen och gingo sin väg med många tacksägelse för barnen, för se, en sådan maestra hade de aldrig haft förr.

Camilla började känna sig retad.

När loftimmen slog, kom sindacons egen hustru skridande uppför backen, en ärevördig, storståtlig matrona, som hade råd att bestå sig dussinet kjortlar på en gång. Också fylde hon skoldörren, när hon trädde in igenom den.

Men sora Maria sade intet om goss-skolan. Hon frågade, huru det gick för Luisetta, dottern hennes, och så talade hon om huru glada de voro, att ha fått Camilla till Poggio Lupino, och att det skulle vara riktigt roligt att veta sig få behålla henne åtminstone i sex år till, när nu den utnämningen blefve underskrifven.

Camilla hågkom doktors yttrande om denna utnämning, och det kokade smått i hennes sinne. Hon unnade Angelo allt väl, men icke hade hon lust att offentligt göra sig solidarisk med honom därför, helst som han ingenting annat sagt än ett mildt "sof godt".

Sofva godt kunde hon, om han vore i Italiens andra ända, och hon höll på att instämna i sora Marias glädje öfver de sex åren, men huru det var, ville icke orden fram.

Sora Maria klappade henne på axeln.

“Ja, farväl för i dag, ni tittar ju till oss snart? Kom om söndag på eftermiddagen, då är allt det här bråket med utnämningarne öfverstökadt.” Hon klappade Camilla åter på axeln. “Fastän ni kan då ännu ändra er, ifall ni icke vill bestämma er genast.” Hon smålog menande.

“Hvarför skulle jag ändra mig?” bröt Camilla ut. “Jag har ju en gång antagit.”

“Jag vet det, jag vet det.” Sora Maria kysste henne på båda kinderna och reste sig i all sin ståtlighet. “Men det behöfver ni ju icke tala med alla menniskor om på förhand. Man bör aldrig förhastas sig med något, framför allt icke tala i onödan. Se der går den stackars maestron. Då skall jag passa på att tacka honom för att han varit så snäll mot mina gossar. Ja, jag vill så gerna få behålla honom — och det vill min man också”, tillade hon och skred ut litet fortare än hon kommit.

Camilla stod i dörren och såg efter henne, men plötsligt sprang hon in i sin sängkammare, kastade sig i länstolen och storskrattade. Sora Maria hade icke kommit för att kunska utan för att försäkra

sig om en åtminstone tyst bundsförvandt. Camilla hade aldrig vetat sig vara en så viktig person, som hon i hast fann sig vara, och hon skakade sitt lilla hufvud i odygdig munterhet, så att luggen flög som en man kring pannan. Och hon föresatte sig att synas mycket hemlighetsfull om både sin och maestrons utnämning under de få dagar, som återstodo till afgörandet.

* * *

Hela Poggio Lupino var i uppror, och skollärarevalet var orsak dertill. Man talade icke om annat, man tänkte icke på annat, man kanske icke drömde om annat. Hvar två qvinnor möttes, stannade de för att utbyta några ord, vid hvilken timme på dagen som helst, hvilken syssla de än hade för händer, angelägen eller icke. Karlarne samlades hopvis om qvällarne och aldrig hade en sådan mängd dryckesvaror åtgått under någon arbetsvecka som under dessa dagar. När Angelo syntes, skymtade han ock blott förbi ett gathörn, blef han genast föremål för den lifligaste uppmärksamhet, sådan den aldrig kommit honom till del förr. Qvinnorna betraktade honom med intresse, karlarne med en viss fundersam nyfikenhet, och ifvern i allt samspråk, enskildt som allmänt, ökades dubbelt för hvar gång han uppenbarat sig.

Så hann man till qvällen före afgörandets dag

och förhandlingarnes eldighet ökades betänkligt. Åtskilligt ganska högröstadt språk lät höra sig, och tal och svar kommo ganska hetsigt emellanåt.

“Ja, jag säger och det håller jag fast vid, att vi kunde göra dummare än att behålla honom.” Så talade sor Lorenzo, en väldig storman, kring hvilken klungat sig en af de största samlingarne, den aftonen. “Och det vet jag, att jag skulle aldrig få ro för min hustru mera, om jag icke röstade för.”

“Ja, skola vi låta qvinnornas prat afgöra våra angelägenheter, då stå vi der vackert,” ropade några missnöjda.

“Hvar och en vet, att jag är karl för mig och att det alltid varit frid i mitt hus, således kan jag säga rent ut, att det skadar icke, om vi höra på hvad qvinnorna säga också.” Sor Lorenzo rätade på sig och såg stolt omkring i kretsen, men vidrörandet af det oinskränkta husbondväldet hade icke varit ett lyckligt grepp; ett missbelåtet mummel hördes allt jemt.

“Och så tål allt det legatet till prestlön att tänka på”, anmärkte en man, hvars hustru var starkt bigott.

“Det är icke fråga om presten nu”, genmälde sor Lorenzo litet skarpt, “det är fråga om vår lilla maestra.”

Ett gillande sorl gaf till känna, att han uttalat den allmänna, mer eller mindre klart medvetna me-

ningen. Striden var bragt i ett stadium af allmän-
menschlighet, der allas deltagande kunde få fäste.

“Nog kunna vi få en sådan karl, som sor Angelo,
fastän han är dugtig, det nekar jag icke“, fortfor sor
Lorenzo, nöjd åt att åter se sig beherska ställningen,
“men en annan sora Camilla få vi icke i brådkast.
Giffta nu de der båda sig här, så flytta de icke snart,
det kan man veta, och så kunna de få pojkar och
flickor att uppfostra till sina efterträdare. Det vore
icke litet värddt att veta så, hvem man har att taga
till med, och icke få okänt folk sig påskickadt från
norr och söder och öster och vester. I vår lilla maestra
är en ras att taga vara på, det är säkert, det.“

Bifallsrop helsade stormannens välförståndiga tal,
och prestens siste anhängare gick ensam och melan-
kolisk bort, hans röst skulle icke kunna göra sig
hörd mer.

“Men nu är frågan, ämnar han giffta sig?“

“Annars skall fan taga honom“, utbrast sor
Lorenzo med hetta.

“Men huru skall man få veta det?“

Sor Lorenzo betänkte sig litet.

“Jag skall gå och fråga honom“, sade han enkelt.

“Ja, ja, ja.“

Knuten var löst.

Sor Lorenzo gick. Angelo var hemma och mot-

tog honom synnerligt förekommande, han anade, att besöket stod i sammanhang med morgondagen.

Sor Lorenzo gjorde heller inga omsvep.

“Jag tycker bra om er, sor maestro, det göra vi alla för öfrigt, och ingen skulle ha något emot att behålla er, om icke det der legatet vore, som gör att man kunde slå två flugor i en smäll. Men nu har det blifvit ett annat uppslag i saken. Man påstår, att ni är kär i vår maestra. Är det sant, det?”

“Skulle det kunna hindra mig från att stanna“, mumlade Angelo.

“Diavolo, det skulle just hålla er qvar — så vida ni tänker allvarligt, naturligtvis.“

“Med största glädje i verlden“, utbrast Angelo, för hvilken Camilla i det ögonblicket framstod såsom lyckans huldgudinna med alla för honom åtkomliga livvets håfvor i sin famn. “Men“, tillade han bekymrad, “jag vet icke om signora Camilla värdigas hedra mig med någon uppmärksamhet, och jag tror knappast, jag kan träffa henne i qväll, hon har varit så osynlig dessa dagar.“

Sor Lorenzo steg upp, förvånad och illa kränkt i sin känsla af det passande.

“Ni måtte väl icke tänka på att fria till henne sjelf“, sade han med djupt ogillande. “Kom hem till mig, vi skola skicka min hustru att föra er talan hos sora Camilla.“

Angelo vågade icke göra någon invändning, han skulle ju derigenom hafva brutit mot Poggio Lupinos strängaste skicklighetsfordringar; men det var med beklämdt sinne han följde sin gynnare. Camilla och han hade varit goda vänner, kanske äfven lekt litet roade af hvarandra, men intet berättigade honom att hoppas, att hennes hjerta skulle vara hans tillräckligt för att göra sig till ett med hans fördel. Hade han fått bestorma henne med egna böners rörande vältalighet, kanske han kunnat föra henne öfver på sin sida, men genom ombud kunde utgången vara vansklig. Han kände sig starkt förälskad och mycket olycklig i denna stund, då hans lugna bofasthet i en angenäm och temligen feberfri trakt berodde af Camilla, och han såg sig oroligt omkring med ett svagt hopp om att möta henne. Några varmt bedjande blickar skulle kanske hafva kunnat smälta hennes hjerta och göra det beredt att mottaga med välvilja det frieri, som Lorenzos Zenice skulle framställa å hans vägnar.

Camilla syntes icke till, icke ens i något af sina fönster. Men der mötte dem Concettina, som kom från brunnen med vattenkrukan på hufvudet. Angelo grep fatt i den drunknandes halmstrå. Han sackade bakefter som Lorenzo, just som de gingo förbi Concettina, och hviskade brådskande.

“Bed signora Camilla, att hon icke gör mig olyck-

lig, jag skall dyrka henne i hela mitt lif till tacksamhet.“

En glimt af förstånd upplyste Concettinas rödgråtna ögon — han mindes dem efteråt — och hon blinkade gladt åt honom. Något tröstad fortsatte han derefter vägen.

Concettina befriade sig fort från sin vattenkruka i eget kök och sprang upp till Camilla för att afbörda sig sitt uppdrag.

“Jag vill slå vad om, att ni snart har sora Zenice här, som friar för honom“, slutade hon sin redogörelse. “Säg icke nej då, det är så bedröfligt att älska hopplöst.“ Concettinas ögon fylles med tårar.

Camilla hade haft tråkigt de sista dagarne, instängd som hon med vilja hållit sig, och hon hade sett Angelo ofta gå förbi med ett bekymradt utseende. Hon var derföre ganska vekt stämd, men hon skratade ändå.

“Är du säker på, att han blir olycklig?“

“Han sade det ju sjelf, och om ni sett så ängslig han såg ut.“

“Tror du då, att hvar karl är olycklig, som säger så?“

“Icke alltid — åh nej!“ Concettina brast i gråt.

“Concettina! Gråt icke! Huru är det fatt med dig?“

Så kröp det fram, huru Concettinas lilla dram

fortgått i all tysthet bakom Poggio Lupinos stora uppståndelse, huru brigadieren hängde efter henne, när han kunde obemärkt komma åt, men satt hos mostern timtals, och då blef hon bortskickad i alla möjliga sysslor, och huru mostern var blifven så ett-rig på henne, att hon icke hade någon frid från morgon till qväll, och Gaetano, som var den snällaste af dem allesamman, försökte trösta henne vid stalldörren om aftnarne, men Gaetano var så het af sig, att han högg stora flisor ur dörren med sin knif, och hon visste icke huru allt detta skulle sluta, hon visste bara, att hon var olycklig, gräsligt olycklig.

Så gråto de båda flickorna en vers tillsammans, men Camilla började snart skratta, hvilket blef smittsamt för Concettina.

“Vi äro allt dumma ändå“, sade Camilla, “icke ha vi egentligen något att gråta åt. Du tycker nog i grunden mera om Gaetano än om brigadieren, fastän du vet, att du kan få Gaetano, när du vill, och därför tänker du mera på brigadieren, som din moster står dig i vägen för.“

“O! sora maestra — —“

“Gå hem nu och passa på Gaetano vid stalldörren, kanske väntar han redan på dig och gör något spektakel, om du icke kommer. Det går någon i trappan! Nu ha vi signora Zenice här, gå ut köksvägen.“

Concettina såg knipslugt på Camilla.

“Nå? Sora Zenice — och maestron?”

“Jag tror allt, jag tycker om honom litet. Skynda dig hem nu.”

* * *

Den ödesdigra dagen var inne. Timman för messan närmade sig, och alla karlarne voro redan samlade på kyrkbacken. Angelo stod och talade med sin dacon och sor Lorenzo, allas ögon rigtades på den gruppen. Gaetano satt för sig sjelf på backmuren och kikade uppåt Camillas fönster, der åtskilliga qvinnohufvuden skymtade fram emellanåt.

Nu ringde det till messan, och man satte sig i rörelse mot kyrkan. Då kommo qvinnorna fram från närliggande portar och gathörn. Camillas port slogs upp, och ut trädde först sora Eufrasia, skinande af belåtenhet; bredvid henne gick ett annat fruntimmer, stadigt till företeelse.

“Brigadier Tommasos syster“, hviskade sor Lorenzo till Angelo, “kan det ha något att betyda?”

Men Angelo hade icke tid att svara, Camilla och Concettina kommo ut i det samma, och han skyndade fram för att vid den unga lärarinnans sida göra sitt inträde i kyrkan.

Ett gladt, dämpadt “oh!” sorlade öfver platsen. Camilla smålog, böjde sitt hufvud helsande mot An-

gelo och sneglade på Concettina, bredvid hvilken Gaetano sedan stod med hatten käckt på ena örat. Concettina slog ned sina ögon och log, äfven hon.

Så gick man in i kyrkan.

Efter messans slut vinkade sora Eufrasia åt den ena efter den andra att titta in till henne ett ögonblick, så kunde alla på en gång få höra, huru det afgjordes om skollärareplatsen. Och man följdes åt upp i hennes förmak, det vackra förmaket med blåa damastmöbeln och porslinsdockorna på skåpet och fotografierna på bordet. Och se, der stod brigadierens porträtt i lackerad ram bredvid den hädanfarne sor Giacomos. Det blef ett frågande och ett undrande, medan vin och kakor bjödos, men sor Giacomos enka bara skrattade och svarade att man visste icke, huru man kunde komma öfverens. Det stadiga fruntimret i soffan, brigadierens syster, smålog belåtet och såg ut, som om hon hade fullt klart för sig, att allt vore öfverenskommet.

“Jag skall göra min systerdotters utstyrsel först“, sade sora Eufrasia och plirade på Gaetano och Concettina, som sutto så högtidligt bredvid hvarandra.

Det var annat att sitta i förmaket med blåa damastmöbeln än att trösta och tröstas bakom staldörren.

Brigadieren inträdde, iförd sin prydliga söndagsuniform, som klädde honom så väl. Han gick fram

och kysste sora Eufrias hand, förklarande att han tyvärr icke hunnit komma till messan. Hon skratade och bjöd honom ett glas vin, som han tömde till hennes hulda helsa.

När han satte ifrån sig glaset, sneglade han på Concettina. Hon höll sina ögon nedslagna och jekade sig aldrig så litet närmare Gaetano, som lutade sig tillbaka på stolen med uppsynen af en triumfator, hvilken vet att han kan hålla qvar, hvad han en gång tagit.

Men allt blef tyst. Dörren öppnades för Poggio Lupinos sindaco, åtföljd af sor Lorenzo och doktorn.

Poggio Lupinos sindaco gick fram till Angelo och Camilla, som sutto bredvid hvarandra långt mindre högtidliga än Gaetano och Concettina.

“Sor Angelo, ni är nämnd till skollärare i Poggio Lupino för sex år. Sora Camilla, vi hafva tagit oss friheten nämna er för samma tid. Och jag hoppas ni måtte trifvas hos oss i hela ert lif, vi skulle icke önska något högre.”

Man trängdes omkring dem, välgångsönsknningar och utrop af belåtenhet ljödo från alla håll. Och Concettina och Camilla kysstes af hjertans lust.

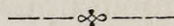
Doktorn skakade Camillas hand.

“Hvad var det jag sade? Nu hoppas jag att min hustru hinner komma till ert bröllop. Jag väntar

min familj i nästa månad eller senast i början af den påföljande.“

Camilla knyckte litet på hufvudet.

“Det skall bli mig ett stort nöje att få göra er frus bekantskap.“

n

r

På *A. W. Björcks förlag* ha utkommit:

Humoresker till lands och sjös.

Af *Chicot*.

Svenskt original. 1882. 176 s. 2 kr.

»Stilen kraftig och hurtig, och i berättelserna enas humor med sund realism. Bokens läsning verkar som en sprittande bris, mängd med friskaste saltsjöstänk.»
(*S. N.*)

Nya humoresker och skizzer.

Af *Chicot*.

1882. 178 s. 2 kr.

»Åter några lustiga bitar af den unge författaren, som så lyckligt debuterade i början af året. Här rör han sig både till lands och sjös. Teckningarnas trohet kunna vi konstatera. Framställningens lif och slående kraft äro oförminskade.»
(*Bohusläningen.*)

GRÅKALLT.

Teckningar och utkast af *Gustaf af Geijersstam*.

1882. 144 s. 1 kr. 50 öre.

»Ett nytt namn på en god bok är alltid en glädjande företeelse. En god bok kallar jag »Gråkallt», först derföre att det märkes att dess författare gripit till pennan, derföre att han hade något på hjertat, som han ville hafva sagdt, icke derföre att han prompt *skulle* skrifva. Detta är bokens bästa egenskap, att man mellan dess rader märker förf:s hjerta klappa.»

(*G. H. T.*)

Vid vägkanten.

Berättelser och skizzer af *Amanda Kerfstedt*.

Första samlingen. 1880. 196 s. 2 kr.

»Innehåller sju smärre, med obestridlig talang skrifna berättelser, utmärkta af en ren och sedlig anda, ett klart och vackert språk.»

(*D. N.*)